

Fælles Mål – formål og trin- og slutmål

Bekendtgørelse om formål, trin- og slutmål for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål)

I medfør af § 10, stk. 1, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 593 af 24. juni 2009, fastsættes:

Kapitel 1

Formål for fag og emner

Dansk

§ 1. Formålet med undervisningen i faget dansk er at fremme elevernes oplevelse og forståelse af sprog, litteratur og andre udtryksformer som kilder til udvikling af personlig og kulturel identitet. Faget skal fremme elevernes indlevelsesevne og deres æstetiske, etiske og historiske forståelse.

Stk. 2. Undervisningen skal fremme elevernes lyst til at bruge sproget personligt og alsidigt i samspil med andre. Undervisningen skal styrke elevernes beherskelse af sproget og udvikle en åben og analytisk indstilling til samtidens og andre perioders og kulturers udtryksformer. Undervisningen skal udvikle elevernes udtryks- og læseglæde og kvalificere deres indlevelse og indsigt i sprog, litteratur og andre udtryksformer.

Stk. 3. Undervisningen skal give eleverne adgang til de skandinaviske sprog og det nordiske kulturfællesskab.

Engelsk

§ 2. Formålet med undervisningen i engelsk er, at eleverne tilegner sig sproglige og kulturelle kundskaber og færdigheder, således at de kan anvende engelsk som kulturteknik i forskellige sammenhænge, udvikler bevidsthed om sprog og sprogtilegnelse og opnår indsigt i det engelske sprogs globale rolle.

Stk. 2. Undervisningen skal gennem varierede arbejdsmetoder, brug af it, tværfagligt samarbejde og internationale kontakter skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst. Herved skal undervisningen bidrage til, at eleverne bevarer lysten til at beskæftige sig med sprog og kultur til fremme af deres alsidige udvikling.

Stk. 3. Undervisningen inddrager emner, der belyser, hvordan mennesker tænker og lever i den engelsksprogede verden, så eleverne kan blive fortrolige med egen kultur i samspil med andre kulturer. Herigenem får eleverne mulighed for at udvikle deres forståelse for mennesker med forskellig kulturel baggrund og forberede sig til et liv i et globalt samfund.

Kristendomskundskab

§ 3. Formålet med undervisningen i kristendomskundskab er, at eleverne opnår kundskaber til at forstå den religiøse dimensions betydning for livsopfattelsen hos det enkelte menneske og dets forhold til andre.

Stk. 2. Fagets centrale kundskabsområde er kristendommen, som den fremtræder i historisk og nutidig sammenhæng. Eleverne skal opnå kundskaber om de bibelske fortællinger og deres betydning for værdigrundlaget i vores kulturkreds. Derudover skal eleverne opnå kundskaber om ikke kristne religioner og livsanskuelser.

Stk. 3. Gennem mødet med de forskellige former for livsspørgsmål og svar, som findes i kristendommen samt i andre religioner og livsopfattelser, skal undervisningen give eleverne grundlag for personlig stillingtagen og medansvar i et demokratisk samfund.

Historie

§ 4. Formålet med undervisningen er at udvikle elevernes kronologiske overblik, styrke deres viden om og forståelse af historiske sammenhænge og øve dem i at bruge denne forståelse i deres hverdags-

og samfundsliv. Undervisningen skal gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og historie, jf. folkeskolelovens formålsbestemmelse.

Stk. 2. Ved at arbejde med udvikling og sammenhænge i det historiske forløb skal eleverne udbygge deres indsigt i menneskers liv og livsvilkår gennem tiderne. Herved skal de videreudvikle deres viden om, forståelse af og holdninger til egen kultur, andre kulturer samt menneskers samspil med naturen. Undervisningen skal give eleverne mulighed for overblik over og fordybelse i historiske kundskabsområder og styrke deres indsigt i kontinuitet og forandring.

Stk. 3. Undervisningen skal styrke elevernes historiske bevidsthed og identitet og give dem indsigt i, hvordan de selv, deres livsvilkår og samfund er historieskabte, og give dem forudsætninger for at forstå deres samtid og reflektere over deres handlemuligheder. Undervisningen skal stimulere elevernes evne til indlevelse, analyse og vurdering og fremme deres lyst til at formulere historiske fortællinger på baggrund af tilegnet viden.

Samfundsfag

§ 5. Formålet med undervisningen i samfundsfag er, at eleverne opnår viden om samfundet og dets historiske forandringer. Undervisningen skal forberede eleverne til aktiv deltagelse i et demokratisk samfund, jf. folkeskolelovens formålsbestemmelse.

Stk. 2. Undervisningen skal medvirke til, at eleverne udvikler kompetencer, kritisk sans og et personligt tilegnet værdigrundlag, der gør det muligt for dem, at deltage kvalificeret og engageret i samfundsudviklingen. Undervisningen skal bidrage til, at eleverne forstår sig selv og andre som en del af samfundet, som de både påvirker og påvirkes af, og at de forstår hverdagslivet i et samfundsmæssigt og historisk perspektiv.

Stk. 3. Undervisningen skal bidrage til, at eleverne kender og i praksis respekterer samfundets demokratiske spilleregler og grundværdier.

Idræt

§ 6. Formålet med undervisningen i idræt er, at eleverne gennem alsidige idrætslige læringsforløb, oplevelser, erfaringer og refleksioner opnår færdigheder og tilegner sig kundskaber, der medfører kropslig og almen udvikling.

Stk. 2. Eleverne skal have mulighed for at opleve glæde ved og lyst til at udøve idræt og udvikle forudsætninger for at forstå betydningen af livslang fysisk udfoldelse i samspil med natur, kultur og det samfund og den verden, de er en del af. Eleverne skal opnå indsigt i og få erfaringer med vilkår for sundhed og kropskultur.

Stk. 3. Undervisningen skal give eleverne forudsætninger for at tage ansvar for sig selv og indgå i et forpligtende fællesskab.

Musik, herunder som valgfag

§ 7. Formålet med undervisningen i musik er, at eleverne udvikler deres evne til at opleve musik og til at udtrykke sig i og om musik, herunder synge danske sange. Undervisningen skal bibringe dem forudsætninger for livslang og aktiv deltagelse i musiklivet og for at kunne forholde sig til samfundets mangeartede musiktilbud.

Stk. 2. Gennem aktiv og skabende beskæftigelse med musik skal undervisningen medvirke til elevernes følelsesmæssige og intellektuelle udvikling, udvikling af koncentration og motorik samt øge deres forståelse af sig selv som en del af et fællesskab.

Stk. 3. Undervisningen skal fremme elevernes forståelse af dansk og udenlandsk musiktradition som en del af kulturlivet, dels således som den indgår i det aktuelle samfundsliv, dels i dens historiske perspektiv

Billedkunst, herunder som valgfag

§ 8. Formålet med undervisningen i billedkunst er, at eleverne ved at producere, opleve og analysere billeder bliver i stand til at iagttage, reflektere, bruge og forstå billedsprog som et kommunikations- og udtryksmiddel.

Stk. 2. Eleverne skal i arbejdet med plane, rumlige og digitale billeder tilegne sig færdigheder i og viden om kunst, medier og andre visuelle udtryks- og kommunikationsformer som grundlag for at udtrykke sig gennem billeder og andre visuelle former.

Stk. 3. Som deltagere i og medskabere af kultur og som del af deres kreative udvikling og æstetiske dannelse udvikler eleverne deres kundskaber om kunstens og mediekulturens billedformer, som de fremstår i lokale og globale kulturer.

Håndarbejde, herunder som valgfag

§ 9. Formålet med undervisningen i håndarbejde er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der knytter sig til skabende og håndværksmæssig fremstilling. Eleverne skal endvidere blive i stand til at forstå samspillet mellem ide, planlægning og udførelse samt udvikle færdighed i at fremstille produkter med æstetisk, funktionel og kommunikativ værdi og derigennem opnå erfaring med ideudvikling og arbejdsprocesser

Stk. 2. Gennem udfordringer i designprocesser får eleverne mulighed for at opleve arbejdsglæde, fællesskab og personligt engagement. Derved udvikler eleverne tillid til egne muligheder for at kunne tage stilling og handle samt erkende værdien ved æstetisk praktisk arbejde.

Stk. 3. Gennem det skabende håndværksmæssige arbejde gøres eleverne fortrolige med historisk og nutidig materiel kultur, samt områder som arbejdsmiljø, miljø- og ressourcebevidsthed. Eleverne udvikler endvidere kompetencer i samarbejde, medbestemmelse og medansvar. Refleksion og dialog er bærende elementer i undervisningen.

Sløjd, herunder som valgfag

§ 10. Formålet med undervisningen i sløjd er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der knytter sig til skabende og håndværksmæssig fremstilling. Eleverne skal endvidere blive i stand til at forstå samspillet mellem ide, planlægning og udførelse samt udvikle færdighed i at fremstille produkter med æstetisk, funktionel og kommunikativ værdi og derigennem opnå erfaring med ideudvikling og arbejdsprocesser.

Stk. 2. Gennem udfordringer i designprocesser får eleverne mulighed for at opleve arbejdsglæde, fællesskab og personligt engagement. Derved udvikler eleverne tillid til egne muligheder for at kunne tage stilling og handle samt erkende værdien ved æstetisk praktisk arbejde.

Stk. 3. Gennem det skabende håndværksmæssige arbejde gøres eleverne fortrolige med historisk og nutidig materiel kultur samt områder som arbejdsmiljø, miljø- og ressourcebevidsthed. Eleverne udvikler endvidere kompetencer i samarbejde, medbestemmelse og medansvar. Refleksion og dialog er bærende elementer i undervisningen.

Hjemkundskab, herunder som valgfag

§ 11. Formålet med undervisningen i hjemkundskab er, at eleverne gennem alsidige læringsforløb tilegner sig kundskaber og færdigheder, der gør dem i stand til at handle og agere i deres eget liv. Eleverne skal opnå praktiske færdigheder, æstetiske erfaringer og forståelse af egen og andres madkultur, af madens, husholdningens og forbrugets samspil med samfunds faktorer samt af områdets betydning for ressource- og miljøproblemer og for sundhed og livskvalitet for den enkelte og andre.

Stk. 2. Gennem æstetiske, praktiske, eksperimenterende og teoretiske opgaver skal eleverne have mulighed for at udvikle selvværd, fantasi, livsglæde og erkendelse, så de i fællesskab med andre og hver for sig får lyst til og bliver i stand til at tage kritisk stilling og handle i det private liv og i samfundet.

Stk. 3. Undervisningen skal forberede eleverne til at tage del i og medansvar for problemstillinger vedrørende mad, husholdning og forbrug i relation til kultur, sundhed og livskvalitet samt bæredygtighed. Undervisningen skal lægge op til, at eleverne oplever værdien af et fællesskab og samarbejde, der bygger på ligeværd og demokrati.

Matematik

§ 12. Formålet med undervisningen er, at eleverne udvikler matematiske kompetencer og opnår viden og kunnen således, at de bliver i stand til at begå sig hensigtsmæssigt i matematikrelaterede situationer vedrørende dagligliv, samfundsliv og naturforhold.

Stk. 2. Undervisningen tilrettelægges, så eleverne selvstændigt og gennem dialog og samarbejde med andre kan erfare, at arbejdet med matematik fordrer og fremmer kreativ virksomhed, og at matematik rummer redskaber til problemløsning, argumentation og kommunikation.

Stk. 3. Undervisningen skal medvirke til, at eleverne oplever og erkender matematikkens rolle i en kulturel og samfundsmæssig sammenhæng, og at eleverne kan forholde sig vurderende til matematikkens anvendelse med henblik på at tage ansvar og øve indflydelse i et demokratisk fællesskab.

Natur/teknik

§ 13. Formålet med undervisningen i natur/teknik er, at eleverne opnår indsigt i vigtige fænomener og sammenhænge samt udvikler tanker, sprog og begreber om natur og teknik, som har værdi i det daglige liv.

Stk. 2. Undervisningen skal i vidt omfang bygge på elevernes egne oplevelser, erfaringer, iagttagelser, undersøgelser og eksperimenter og medvirke til, at de udvikler praktiske færdigheder, kreativitet og evne til samarbejde. Undervisningen skal vedligeholde og fremme elevernes glæde ved at beskæftige sig med natur, teknik, livsbetingelser og levevilkår samt deres lyst til at stille spørgsmål og lave undersøgelser både inde og ude.

Stk. 3. Undervisningen skal medvirke til, at eleverne udvikler forståelse for samspillet mellem menneske og natur i deres eget og fremmede samfund samt ansvarlighed over for miljøet som baggrund for engagement og handling. Undervisningen skal skabe grundlag og interesse hos eleverne for det videre arbejde med fagene biologi, fysik/kemi og geografi.

Geografi

§ 14. Formålet med undervisningen i geografi er, at eleverne tilegner sig viden om vigtige naturgivne og kulturskabte forudsætninger for levevilkår i Danmark og den øvrige verden. Eleverne skal tilegne sig grundlæggende geografisk viden som baggrund for forståelse af geografiske begreber og sammenhænge og viden om samfundenes udnyttelse af naturgrundlag og ressourcer. Undervisningen skal give eleverne fortrolighed med natur- og kulturgeografiske arbejdsformer og betragtningsmåder og give dem indblik i, hvordan geografi - og geografisk forskning - i samspil med de øvrige naturfag bidrager til vores forståelse af verden.

Stk. 2. Undervisningen skal anvende varierede arbejdsformer og i vidt omfang bygge på elevernes egne iagttagelser og undersøgelser bl.a. ved feltarbejde og brug af geografiske kilder. Undervisningen skal udvikle elevernes interesse og nysgerrighed over for natur- og kulturgeografi, naturvidenskab og teknik og give dem lyst til at lære mere.

Stk. 3. Undervisningen skal bidrage til elevernes forståelse af fremmede kulturer, og til at de erkender natur- og kulturgeografiens bidrag til vores verdensbillede. Elevernes ansvarlighed over for naturen og brugen af naturressourcer og teknik skal videreudvikles, så de får tillid til egne muligheder for stillingtagen og handlen i forhold til spørgsmål om menneskets samspil med naturen – lokalt og globalt.

Biologi

§ 15. Formålet med undervisningen i biologi er, at eleverne tilegner sig viden om organismer, natur, miljø og sundhed med vægt på forståelsen af grundlæggende biologiske begreber, biologiske sammenhænge og på vigtige anvendelser af biologi. Undervisningen skal give eleverne fortrolighed med naturvidenskabelige arbejdsformer og betragtningsmåder og indblik i, hvordan biologi - og biologisk forskning - i samspil med de andre naturfag bidrager til vores forståelse af verden.

Stk. 2. Undervisningen skal anvende varierede arbejdsformer og i vidt omfang bygge på elevernes egne iagttagelser og undersøgelser, bl.a. ved laboratorie- og feltarbejde. Undervisningen skal udvikle elevernes interesse og nysgerrighed over for natur, biologi, naturvidenskab og teknik og give dem lyst til at lære mere.

Stk. 3. Undervisningen skal bidrage til, at eleverne erkender, at naturvidenskab og teknologi er en del af vores kultur og verdensbillede. Elevernes ansvarlighed over for natur, miljø og sundhed skal videreudvikles, så de får tillid til egne muligheder for stillingtagen og handlen i forhold til spørgsmål om menneskets samspil med naturen – lokalt og globalt.

Fysik/kemi

§ 16. Formålet med undervisningen i fysik/kemi er, at eleverne tilegner sig viden om vigtige fysiske og kemiske forhold i naturen og teknikken med vægt på forståelse af grundlæggende fysiske og kemiske begreber og sammenhænge samt viden om anvendelser af fysik og kemi. Undervisningen skal give eleverne fortrolighed med naturvidenskabelige arbejdsformer og betragtningsmåder og indblik i, hvordan fysik og kemi - og forskning i fagene - i samspil med de øvrige naturfag bidrager til vores forståelse af verden.

Stk. 2. Undervisningen skal anvende varierede arbejdsformer og i vidt omfang bygge på elevernes egne iagttagelser og undersøgelser, bl.a. ved laboratoriearbejde. Undervisningen skal udvikle elevernes interesse og nysgerrighed over for fysik, kemi, naturvidenskab og teknologi og give dem lyst til at lære mere.

Stk. 3. Undervisningen skal bidrage til, at eleverne erkender, at naturvidenskab og teknologi er en del af vores kultur og verdensbillede. Elevernes ansvarlighed over for naturen og brugen af naturressourcer og teknik skal videreudvikles, så de får tillid til egne muligheder for stillingtagen og handlen i forhold til spørgsmål om menneskets samspil med naturen – lokalt og globalt.

Tysk som tilbuds- og valgfag

§ 17. Formålet med undervisningen i tysk er, at eleverne opnår kundskaber og færdigheder, der gør dem i stand til at kommunikere på tysk både mundtligt og skriftligt. Undervisningen skal samtidig udvikle elevernes sproglige bevidsthed om tysk sprog og om sprogtilegnelse.

Stk. 2. Undervisningen skal skabe rammer for oplevelse, fordybelse og aktiv medvirken for derved at fremme elevernes lyst til at bruge sproget personligt og i samspil med andre. Undervisningen skal bidrage til, at eleverne får tillid til egne evner og lyst til at beskæftige sig med tysk sprog og kulturer til fremme af deres videre udvikling.

Stk. 3. Undervisningen skal give eleverne grundlæggende viden om kultur- og samfundsforhold i tysktalende lande og derved styrke deres internationale og interkulturelle forståelse.

Fransk som tilbuds- og valgfag

§ 18. Formålet med undervisningen i fransk er, at eleverne opnår kundskaber og færdigheder, der gør dem i stand til at kommunikere på fransk både mundtligt og skriftligt. Undervisningen skal samtidig udvikle elevernes sproglige bevidsthed om fransk sprog og om sprogtilegnelse.

Stk. 2. Undervisningen skal skabe rammer for oplevelse, fordybelse og aktiv medvirken for derved at fremme elevernes lyst til at bruge sproget personligt og i samspil med andre. Undervisningen skal bidrage

til, at eleverne får tillid til egne evner og lyst til at beskæftige sig med fransk sprog og kulturer til fremme af deres videre udvikling.

Stk. 3. Undervisningen skal give eleverne grundlæggende viden om kultur- og samfundsforhold i fransktalende lande og derved styrke deres internationale og interkulturelle forståelse.

Dansk som andetsprog

§ 19. Formålet med undervisningen i dansk som andetsprog er, at tosprogede elever på baggrund af deres samlede sproglige og kulturelle forudsætninger tilegner sig færdigheder i at forstå og anvende talt og skrevet dansk. Undervisningen skal styrke elevernes lyst til at bruge dansk, og den skal udvikle deres bevidsthed om sprog og sprogtilegnelse og om dansk kultur. Undervisningen skal knyttes tæt til skolens øvrige fag.

Stk. 2. Undervisningen skal fremme den enkelte elevs personlige og sproglige udvikling og forståelse af samspillet mellem dansk sprog og kultur og elevens sproglige og kulturelle baggrund. Undervisningen skal herved bidrage til, at eleven udvikler forudsætninger for en aktiv og ligeværdig deltagelse i skole og samfund, samt forberede til videre uddannelse.

Stk. 3. Undervisningen skal styrke elevernes følelse af selvværd og fremme deres oplevelse af sprog som kilde til udvikling af personlig og kulturel identitet.

Modersmålsundervisning

§ 20. Formålet med modersmålsundervisningen er at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de kan forstå det talte og skrevne sprog og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt. Undervisningen skal samtidig udvikle elevernes sproglige bevidsthed med udgangspunkt i, at de anvender to sprog i dagligdagen.

Stk. 2. Undervisningen skal bidrage til, at elevernes lyst til at beskæftige sig med sprog og kultur i et globalt perspektiv fremmes.

Stk. 3. Undervisningen skal medvirke til at udvikle elevernes forudsætninger for at indgå aktivt i skole- og samfundsliv samt forberede dem til videre uddannelse. Undervisningen skal give eleverne indsigt i oprindelseslandets kultur- og samfundsforhold, blandt andet for at lette elevernes eventuelle tilbagevenden til dette land.

Færdselslære

§ 21. Formålet med undervisningen i færdselslære er, at eleverne opnår sikkerhed i at færdes i trafikken uden risiko for sig selv eller andre.

Stk. 2. Eleverne skal opnå viden om de faremomenter og muligheder, som de stilles overfor i trafikken.

Stk. 3. Undervisningen skal bidrage til, at eleverne bliver opmærksomme og ansvarlige trafikanter. Eleverne skal vide, at deres adfærd i trafikken er led i en sammenhæng, som giver dem muligheder, men også medansvar og forpligtelser. Eleverne skal kende til forholdsregler i forbindelse med ulykker, herunder førstehjælp.

Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab

§ 22. Formålet med undervisningen i sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab er, at eleverne tilegner sig indsigt i vilkår og værdier, der påvirker sundhed, seksualitet og familieliv. Eleverne skal opnå forståelse af den betydning, seksualitet og familieliv har for sundhed samt af samspillet mellem sundhed og miljø.

Stk. 2. Undervisningen skal knyttes til elevernes egne oplevelser, erfaringer og begreber for at medvirke til udvikling af engagement, selvtillid og livsglæde samt støtte den enkelte i udvikling af egen identitet i samspil med andre. Undervisningen skal endvidere medvirke til, at eleverne opnår erkendelse af egne grænser og forståelse for andres.

Stk. 3. Undervisningen skal i enhver henseende bidrage til, at eleverne udvikler forudsætninger for, at de i fællesskab med andre og hver for sig kan tage kritisk stilling og handle for at fremme egen og andres sundhed.

Uddannelses-, erhvervs-, og arbejdsmarkedsorientering

§ 23. Formålet med undervisningen i uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering er, at den enkelte elev tilegner sig alsidig viden om uddannelses- og erhvervsmuligheder, forstår værdien af livslang læring og uddannelse samt opnår kompetencer til at foretage karrierevalg.

Stk. 2. Gennem undervisningen skal eleven opnå færdigheder og kvalifikationer til at forberede uddannelses- og erhvervsvalg og forstå valget som en proces, der dels inddrager den enkeltes forudsætninger og kompetencer, dels de uddannelses- og erhvervsmæssige muligheder på baggrund af samfundets behov. Ved at inddrage det omgivende samfund får eleven kendskab til levevilkår og livsformer samt indsigt i forhold, historie, kultur og vilkår, der er knyttet til uddannelse, erhverv og arbejdsmarked i en global verden.

Stk. 3. Undervisningen skal ses i sammenhæng med den individuelle uddannelsesplanlægning og således medvirke til, at eleven opnår erkendelse af egne evner, forudsætninger og kompetencer og bliver i stand til at udarbejde en personlig uddannelsesplan til videre uddannelse.

Tekstbehandling

§ 24. Formålet med undervisningen i tekstbehandling er, at eleverne tilegner sig viden om informations-teknologiens betydning for skrive- og kommunikationsprocessen.

Stk. 2. Med udgangspunkt i egne erfaringer skal eleverne blive fortrolige med at anvende de informationsteknologiske redskaber, der kan benyttes i skrive- og kommunikationsprocessen.

Stk. 3. Undervisningen skal fremme elevernes lyst til at arbejde åbent, skabende og eksperimenterende med tekster, billeder og lyd. Dette danner baggrund for, at eleverne får viden om samspillet mellem indhold, æstetik og formidling.

Stk. 4. Undervisningen skal give eleverne baggrund for at vurdere, hvor og hvordan det er hensigtsmæssigt at anvende de informationsteknologiske skrive- og kommunikationsredskaber i og uden for skolen og for at forstå tekstbehandlings samfundsmæssige betydning.

Teknologi

§ 25. Formålet med undervisningen i teknologi er, at eleverne gennem arbejde med udvalgte teknologier får forståelse af, hvordan teknologi- og samfundsudvikling hænger sammen og samvirker med naturgrundlaget. Undervisningen skal give eleverne mulighed for at opnå viden om teknologiers betydning for egne og andres levevilkår og livsstil.

Stk. 2. Gennem eksperimenter, iagttagelser og undersøgelser skal undervisningen stimulere elevernes lyst til og interesse for at fordybe sig praktisk og teoretisk i teknologiske emner og give dem mulighed for at analysere og vurdere brugen af teknologi i dagligdagen.

Stk. 3. Undervisningen skal give eleverne baggrund for personlig stillingtagen og for aktivt at kunne tage del i demokratiske beslutninger i et højteknologisk samfund.

Medier

§ 26. Formålet med undervisningen i medier er, at eleverne gennem oplevelse, produktion og analyse skal udvikle deres færdigheder i at forstå og bruge medier. Gennem arbejdet med forskellige medier skal eleverne erhverve sig indsigt i formidling og få mulighed for at bruge medierne som personligt udtryksmiddel. Eleverne skal opnå forståelse af massemediernes betydning både i egen og fremmede kulturer, så de på den baggrund kan styrke deres handlemuligheder i og uden for skolen.

Fotolære

§ 27. Formålet med undervisningen i fotolære er, at eleverne i arbejdet med at se og vælge motiver skal udvikle deres færdigheder i at bruge og forstå fotografi som et personligt meddelelses- og udtryksmiddel. Eleverne skal udvikle færdighed i at analysere, vurdere og præsentere egne og andres fotografiske udtryk. Eleverne skal opnå kendskab til og mulighed for at arbejde med forskellige fotografiske teknikker og få forståelse af deres betydning i et samfundsmæssigt og historisk perspektiv.

Filmkundskab

§ 28. Formålet med undervisningen i filmkundskab er, at eleverne skal styrke deres indlevelse og udtryksfærdighed i film- og tv-mediet som led i deres personlige udvikling. Ved at udtrykke sig gennem levende billeder skal eleverne opnå indsigt i filmmediernes virkemidler og produktionsforhold samt færdighed i at analysere og vurdere film. Eleverne skal møde danske og udenlandske filmværker som led i udviklingen af deres kulturelle identitet og forståelse af andre kulturer.

Drama

§ 29. Formålet med undervisningen i drama er at udvikle elevernes lyst til og færdighed i at bruge drama som udtryksmiddel og fremme deres indsigt i og glæde ved teatrets særlige kommunikationsform. Undervisningen skal udvikle elevernes forståelse og brug af det dramatiske udtryk som en mulighed for at indleve sig i mennesker, situationer og miljøer. Eleverne skal gennem praksis øge deres forståelse af den dramatiske udtryksforms særlige kropslige, æstetiske og sociale muligheder.

Motorlære

§ 30. Formålet med undervisningen i motorlære er, at eleverne gennem praktiske forløb opnår erfaringer med motorers og transportmidlers betydning i dagligdagen. Undervisningen skal fremme elevernes lyst til at erhverve sig praktiske færdigheder og viden om motorkøretøjers konstruktion, virkemåde og hensigtsmæssige behandling. Undervisningen skal bidrage til, at eleverne får et grundlag for at vurdere og tage stilling til brugen af motorkøretøjer til transport. Eleverne skal samtidig opnå grundlag for at vurdere de miljømæssige aspekter.

Arbejdskendskab

§ 31. Formålet med undervisningen i arbejdskendskab er, at den enkelte elev gennem konkrete oplevelser og fordybelse får mulighed for at tilegne sig erfaringer og viden til forståelse af arbejdslivet og de hertil knyttede kvalifikationskrav. Praktiske og teoretiske erfaringer med forskellige arbejdsforhold skal medvirke til at udvikle elevens forståelse for de menneskelige og samfundsmæssige værdier og holdninger, der knytter sig til arbejde. Undervisningen skal medvirke til, at eleven bliver i stand til at vurdere de forhold, som betinger vilkårene på en arbejdsplads samt bliver fortrolig med samspillet mellem virksomheder, institutioner og organisationer.

Naturfag

§ 32. Formålet med undervisning i naturfag er, at eleverne tilegner sig viden om problemstillinger og sammenhænge, der knytter sig til natur, teknologi, miljø og sundhed. Undervisningen skal give eleverne fortrolighed med naturvidenskabelige arbejdsformer og betragtningsmåder anvendt på problemstillinger og sammenhænge, der er vigtige for den enkelte og for samfundet lokalt og globalt.

Stk. 2. Undervisningen bygger på kundskaber og færdigheder, som eleverne har med sig fra fagene biologi, fysik/kemi og geografi, og organiseres som projekter eller temaer, der vælges i samråd med eleverne. Projekter eller temaer skal hver for sig indeholde stof fra flere af naturfagene biologi, fysik/kemi og geografi. Der skal anvendes varierede arbejdsformer, herunder feltarbejde, og det omgivende samfunds institutioner og virksomheder skal inddrages i elevernes arbejde.

Stk. 3. Undervisningen skal give eleverne tillid til egne muligheder for at forstå, formidle og kommunikere problemstillinger og sammenhænge med naturvidenskabeligt og teknologisk indhold og bidrage til, at eleverne udvikler engagement, ansvarlighed og stillingtagen til væsentlige spørgsmål om menneskets samspil med naturen og bæredygtig udvikling.

Metal/motorværksted

§ 33. Formålet med undervisningen i metal/motorværksted er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de bliver bekendt med uddannelses- og erhvervsmæssige fagområder, som faget kan relateres til. Gennem undervisningen opnår eleverne kendskab til fagets praksis ved at beskæftige sig med metoder, redskaber, materialer og værktøj, der kendetegner relaterede fagområder. Elevernes egne iagttagelser og eksperimenter står centralt i undervisningen, for at eleverne kan udvikle praktiske færdigheder, kreativitet og evne til refleksion. Undervisningen indeholder uddannelses- og erhvervsafklarende elementer med henblik på, at eleverne bliver afklarede og motiverede til valg af ungdomsuddannelse.

Byggeværksted

§ 34. Formålet med undervisningen i byggeværksted er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de bliver bekendt med uddannelses- og erhvervsmæssige fagområder, som faget kan relateres til. Gennem undervisningen opnår eleverne kendskab til fagets praksis ved at beskæftige sig med metoder, redskaber, materialer og værktøj, der kendetegner relaterede fagområder. Elevernes egne iagttagelser og eksperimenter står centralt i undervisningen, for at eleverne kan udvikle praktiske færdigheder, kreativitet og evne til refleksion. Undervisningen indeholder uddannelses- og erhvervsafklarende elementer med henblik på, at eleverne bliver afklarede og motiverede til valg af ungdomsuddannelse.

Teknologiværksted

§ 35. Formålet med undervisningen i teknologiværksted er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de bliver bekendt med uddannelses- og erhvervsmæssige fagområder, som faget kan relateres til. Gennem undervisningen opnår eleverne kendskab til fagets praksis ved at beskæftige sig med metoder, redskaber, materialer og værktøj, der kendetegner relaterede fagområder. Elevernes egne iagttagelser og eksperimenter står centralt i undervisningen, for at eleverne kan udvikle praktiske færdigheder, kreativitet og evne til refleksion. Undervisningen indeholder uddannelses- og erhvervsafklarende elementer med henblik på, at eleverne bliver afklarede og motiverede til valg af ungdomsuddannelse.

Serviceværksted

§ 36. Formålet med undervisningen i faget serviceværksted er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de bliver bekendt med uddannelses- og erhvervsmæssige fagområder, som faget kan relateres til. Faget beskæftiger sig med markedsføring af produkter og serviceydelser samt med rådgivning og vejledning af kunder. Gennem undervisningen opnår eleverne kendskab til fagets praksis ved at beskæftige sig med metoder, redskaber og materialer, der kendetegner relaterede fagområder. Elevernes egne iagttagelser og ideer står centralt i undervisningen, for at eleverne kan udvikle praktiske færdigheder, kreativitet og evne til refleksion. Undervisningen indeholder uddannelses- og erhvervsafklarende elementer med henblik på, at eleverne bliver afklarede og motiverede til valg af ungdomsuddannelse.

Produktudvikling og formgivning

§ 37. Formålet med undervisningen i produktudvikling og formgivning er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de bliver bekendt med uddannelses- og erhvervsmæssige fagområder, som faget kan relateres til. Gennem undervisningen opnår eleverne kendskab til fagets praksis ved at beskæftige sig med metoder, redskaber, materialer og værktøj, der kendetegner relaterede fagområder. Elevernes egne iagttagelser og eksperimenter står centralt i undervisningen, for at eleverne kan

udvikle praktiske færdigheder, kreativitet og evne til refleksion. Undervisningen indeholder uddannelses- og erhvervsafklarende elementer med henblik på, at eleverne bliver afklarede og motiverede til valg af ungdomsuddannelse.

Iværksætter

§ 38. Formålet med undervisningen i iværksætter er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de bliver bekendt med uddannelses- og erhvervsmæssige fagområder, som faget kan relateres til. Gennem undervisningen opnår eleverne kendskab til fagets praksis ved at beskæftige sig med metoder, redskaber, materialer og værktøj, der kendetegner relaterede fagområder. Elevernes egne iagttagelser, ideer og eksperimenter står centralt i undervisningen, for at eleverne kan udvikle praktiske færdigheder, kreativitet og evne til refleksion. Undervisningen indeholder uddannelses- og erhvervsafklarende elementer med henblik på, at eleverne bliver afklarede og motiverede til valg af ungdomsuddannelse.

Sundhed og sociale forhold

§ 39. Formålet med undervisningen i sundhed og sociale forhold er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de bliver bekendt med uddannelses- og erhvervsmæssige fagområder, som faget kan relateres til. Gennem undervisningen opnår eleverne kendskab til fagets praksis ved at beskæftige sig med metoder, redskaber, materialer og værktøj, der kendetegner relaterede fagområder. Elevernes egne iagttagelser og eksperimenter står centralt i undervisningen, for at eleverne kan udvikle praktiske færdigheder, kreativitet og evne til refleksion. Undervisningen indeholder uddannelses- og erhvervsafklarende elementer med henblik på, at eleverne bliver afklarede og motiverede til at vælge ungdomsuddannelse.

Teknologi og kommunikation

§ 40. Formålet med undervisningen i teknologi og kommunikation er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de bliver bekendt med uddannelses- og erhvervsmæssige fagområder, som faget kan relateres til. Gennem undervisningen opnår eleverne kendskab til fagets praksis ved at beskæftige sig med metoder, redskaber, materialer og værktøj, der kendetegner relaterede fagområder. Elevernes egne iagttagelser og eksperimenter står centralt i undervisningen, for at eleverne kan udvikle praktiske færdigheder, kreativitet og evne til refleksion. Undervisningen indeholder uddannelses- og erhvervsafklarende elementer med henblik på, at eleverne bliver afklarede og motiverede til valg af ungdomsuddannelse.

Spansk

§ 41. Formålet med undervisningen i spansk er, at eleverne stifter bekendtskab med det spanske sprog i både talt og skreven form, således at de tilegner sig et grundlag for at kunne klare sig i hverdagssituationer. Undervisningen skal bidrage til, at eleverne får et indblik i spansk kultur, som den afspejler sig i dagligdagens situationer. Undervisningen skal desuden give eleverne lyst til også fremover at beskæftige sig med spansk sprog og kultur- og samfundsforhold i Spanien og Latinamerika.

Hverdagsfransk

§ 42. Formålet med undervisningen i hverdagsfransk er, at eleverne stifter bekendtskab med det franske sprog i både talt og skreven form, således at de tilegner sig et grundlag for at kunne klare sig i hverdagssituationer. Undervisningen skal bidrage til, at eleverne får indblik i kultur- og samfundsforhold i fransktalende lande. Undervisningen skal desuden give eleverne lyst til også fremover at beskæftige sig med fransk sprog og fransk kultur.

Hverdagstysk

§ 43. Formålet med undervisningen i hverdagstysk er, at eleverne stifter bekendtskab med det tyske sprog i både talt og skreven form, således at de tilegner sig et grundlag for at kunne klare sig i hverdagssituationer. Undervisningen skal bidrage til, at eleverne får et indblik i tyske kultur- og samfundsforhold, som de afspejler sig i dagligdagen. Undervisningen skal desuden give eleverne lyst til også fremover at beskæftige sig med det tyske sprog og tysk kultur.

Almindelige indvandrersprog

§ 44. Formålet med undervisningen er, at eleverne videreudvikler en aktiv tosproget kompetence på grundlag af allerede erhvervede færdigheder i såvel dansk som indvandrersproget. Eleverne skal opnå indsigt i kultur og samfundsforhold i de lande, hvor sproget tales.

Stk. 2. Undervisningen skal styrke elevernes internationale forståelse og forståelse af sprog og kulturel mangfoldighed i Danmark.

Stk. 3. Undervisningen skal give eleverne viden om mulighederne for sprogets anvendelse i erhverv i Danmark, i andre lande og i internationale sammenhænge.

Edb

§ 45. Formålet med undervisningen i edb er, at eleverne udbygger den viden om og de færdigheder i brug af edb, som de tidligere har erhvervet. Gennem arbejde med udvalgte emner inden for informations-teknologien skal eleverne have oplevelser og opnå erfaringer, der øger deres kendskab til informationsteknologiske metoder og begreber. Gennem undervisningen skal elevernes handlemuligheder i forbindelse med brug af edb fremmes.

Kapitel 2

Slutmål og trinmål

§ 46. I bilag 1-50 til denne bekendtgørelse er fastsat slutmål og for visse fag trinmål for følgende fag og emner:

- 1) bilag 1 og 1 a dansk
- 2) bilag 2 engelsk
- 3) bilag 3 kristendomskundskab
- 4) bilag 4 historie
- 5) bilag 5 samfundsfag
- 6) bilag 6 idræt
- 7) bilag 7 musik
- 8) bilag 8 musik som valgfag
- 9) bilag 9 billedkunst
- 10) bilag 10 billedkunst som valgfag
- 11) bilag 11 håndarbejde
- 12) bilag 12 håndarbejde som valgfag
- 13) bilag 13 sløjd
- 14) bilag 14 sløjd som valgfag
- 15) bilag 15 hjemkundskab
- 16) bilag 16 hjemkundskab som valgfag
- 17) bilag 17 matematik
- 18) bilag 18 natur/teknik
- 19) bilag 19 geografi
- 20) bilag 20 biologi
- 21) bilag 21 fysik/kemi

- 22) bilag 22 tysk som tilbuds- og valgfag
- 23) bilag 23 fransk som tilbuds- og valgfag
- 24) bilag 24 dansk som andetsprog
- 25) bilag 25 modersmålsundervisning
- 26) bilag 26 færdselslære
- 27) bilag 27 sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab
- 28) bilag 28 uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering
- 29) bilag 29 tekstbehandling (valgfag)
- 30) bilag 30 teknologi (valgfag)
- 31) bilag 31 medier (valgfag)
- 32) bilag 32 fotolære (valgfag)
- 33) bilag 33 filmkundskab (valgfag)
- 34) bilag 34 drama (valgfag)
- 35) bilag 35 motorlære (valgfag)
- 36) bilag 36 arbejdskendskab (valgfag)
- 37) bilag 37 naturfag (fag i 10. klasse)
- 38) bilag 38 metal/motorværksted (fag i 10. klasse)
- 39) bilag 39 byggeværksted (fag i 10. klasse)
- 40) bilag 40 teknologiværksted (fag i 10. klasse)
- 41) bilag 41 serviceværksted (fag i 10. klasse)
- 42) bilag 42 produktudvikling og formgivning (fag i 10. klasse)
- 43) bilag 43 iværksætter (fag i 10. klasse)
- 44) bilag 44 sundhed og sociale forhold (fag i 10. klasse)
- 45) bilag 45 teknologi og kommunikation (fag i 10. klasse)
- 46) bilag 46 spansk (valgfag)
- 47) bilag 47 hverdagsfransk (valgfag)
- 48) bilag 48 hverdagstysk (valgfag)
- 49) bilag 49 almindelige indvandrersprog (valgfag)
- 50) bilag 50 edb (valgfag).

Stk. 2. Slutmål og trinmål angiver fælles nationale mål for, hvad undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig af kundskaber og færdigheder i faget/emnet henholdsvis ved afslutningen af undervisningen og ved afslutningen af bestemte klassetrin.

Kapitel 3

Ikrafttræden

§ 47. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 2009.

Stk. 2. Den i bilag 4 a, anførte historiekanon gælder for elever, der går i 3.-6. klasse i skoleåret 2009/10 og senere. Fra skoleåret 2010/11 omfatter reglen tillige elever, der går i 7. klasse og fra skoleåret 2011/12 tillige elever i 8. klasse. Fra skoleåret 2012/13 gælder reglen på alle klassetrin, hvor der undervises i historie.

Stk. 3. Bekendtgørelse nr. 571 af 23. juni 2003 om formål, trin- og slutmål for folkeskolens fag og emner samt om folkeskolens afsluttende prøver (Fælles Mål mv.) ophæves 1. august 2009.

Undervisningsministeriet, den 13. juli 2009

P.M.V.
Peter Grønnegård
Afdelingschef

/ Lone Basse

Dansk

Slutmål efter 9. klassetrin

Det talte sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- tale forståeligt, klart og varieret i en form, der passer til situationen
- anvende et nuanceret og sikkert ord- og begrebsforråd
- udtrykke sig i en sammenhængende og disponeret form
- forstå og beherske sprogets samspil med andre udtryksmidler
- læse klart og flydende op og udtrykke en personlig forståelse af det læste
- lytte aktivt i samtale og være åbne og analytiske, når de vurderer deres egen og andres mundtlige fremstilling
- beherske samspillet mellem stemme og kropssprog afpasset efter genre og situation
- lytte til norsk og svensk med forståelse.

Det skrevne sprog – læse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- læse sikkert og hurtigt med forståelse og indlevelse
- beherske forskellige læseteknikker
- afpasse læsemåde efter formål, genre og medie
- fastholde det væsentlige af det læste i mundtlig og skriftlig form
- forholde sig analytisk og reflekteret til tekster og andre udtryk fra forskelligartede medier
- bruge læsning af digitale og trykte tekster samt grafiske udtryk som redskab til omverdensforståelse
- vurdere eget udbytte af det læste
- forstå og bruge forskellige kilder målrettet og kritisk
- læse norske og svenske tekster med forståelse.

Det skrevne sprog – skrive

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- styre skriveprocessen fra ide til færdig tekst
- udtrykke sig i en sammenhængende og disponeret form
- skrive forståeligt, klart og varieret i en form, der passer til genre og situation
- beherske et sikkert sprog med korrekt stavning og kunne læse korrektur på egne og andres tekster
- præsentere en tekst i samspil med andre grafiske udtryksmidler
- beherske en læselig, personlig og sammenbundet håndskrift
- anvende computeren som redskab og bruge informationsteknologi hensigtsmæssigt som kommunikationsmiddel og i forskellige skriveforløb
- bruge skriftsproget som støtte for tænkning og som et praktisk redskab i hverdagen.

Sprog, litteratur og kommunikation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- erhverve viden om sprog og sprogbrug, om sprogets forskellige funktioner, variation, opbygning og grammatik
- udvikle og udvide ordforråd og begrebsverden
- gøre rede for samspillet mellem sprog, indhold, genre og situation
- karakterisere og anvende forskellige genrer, stilarter og de vigtigste regler for sprogrigtighed
- demonstrere et analytisk beredskab over for ældre og nyere dansk og udenlandsk litteratur og andre udtryksformer
- gøre rede for og anvende forskellige genrer, fremstillingsformer, fortælleteknikker og virkemidler
- gøre rede for og vurdere etiske, æstetiske og historiske aspekter i litterære tekster og andre udtryksformer
- forholde sig til litterær og kulturel tradition og udvikling, som den kommer til udtryk gennem litteraturhistorisk læsning og i *Dansk litteraturs kanon*, jf. bilag 1a
- forholde sig analytisk, vurderende og produktivt til sagprosa og andre udtryksformer
- udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i komplekse produktioner
- anvende informationsteknologi og elektroniske mediers muligheder bevidst og hensigtsmæssigt
- anvende informationsteknologi til søgning og kommunikation
- indgå i et mangesproget samfund og tilegne sig andre sprog.

Slutmål efter 10. klassetrin

Det talte sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke egne meninger i diskussioner og vurdere, hvad der er saglig argumentation
- anvende et nuanceret og sikkert ord- og begrebsforråd
- udtrykke sig med personlig sikkerhed og selvstændighed i overensstemmelse med situationen
- fremlægge og formidle stof med indsigt i, hvilken form der passer til situationen
- læse klart og flydende op og udtrykke sig sikkert og personligt om det læste
- lytte aktivt og forholde sig analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling
- beherske og anvende sprogets samspil med andre udtryksmidler i varierede kommunikationssituationer
- lytte til norsk og svensk med forståelse.

Det skrevne sprog – læse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- læse sikkert og hurtigt med forståelse og indlevelse
- læse sprogligt udviklende tekster og anvende varierede læseforståelsesstrategier til alle slags tekster
- beherske forskellige, hensigtsmæssige læseteknikker
- afpasse læsemåder efter læseformål, genre og medie
- anvende indsigt i forskellige genrers og teksters egenart og virkemidler til bevidst og sikker læsning
- forholde sig selvstændigt, analytisk og reflekteret til tekster fra forskelligartede medier
- bruge læsning som redskab til omverdensforståelse
- vurdere eget udbytte af det læste
- forstå og bruge forskellige kilder målrettet og kritisk

- læse og forstå norske og svenske tekster.

Det skrevne sprog – skrive

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- styre skriveprocessen selvstændigt fra ide til færdig tekst
- skrive i et sprog, der er afpasset en defineret modtager som fx offentlige myndigheder og private virksomheder
- skrive sammenhængende, sikkert og varieret i en form, der passer til genre og kommunikationssituation
- beherske formel sproglig korrekthed
- kombinere tekster og andre udtryksmidler, så det fremmer formidling
- skrive en læselig, personlig og sammenbundet håndskrift
- anvende computeren som redskab og bruge informationsteknologi hensigtsmæssigt og sikkert i forskellige skriveforløb
- bruge skrivning bevidst og reflekteret som støtte for tænkning og som praktisk hjælpemiddel i hverdagen.

Sprog, litteratur og kommunikation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende viden om sprog og sprogbrug, om sprogets forskellige funktioner, om sprogvariation og om sprogets opbygning og grammatik
- udvikle og udvide ordforråd og begrebsverden
- vise indsigt i samspillet mellem genre, sprog, tekst, indhold og situation
- forholde sig analytisk og vurderende til sprog, sprogbrug og sprogrigtighed
- demonstrere et analytisk beredskab over for tekster og andre udtryksformer
- gøre rede for og anvende forskellige genrer, fremstillingsformer, fortælleteknikker og virkemidler
- vise indsigt i både genrers og enkelte forfatterskabers særpræg
- forholde sig til litteraturens og forskellige mediers betydning i samfundet
- anvende viden om litterære og kulturelle traditioner og om sprogets og litteraturens foranderlighed gennem tiderne
- udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i såvel enkle som mere komplekse produktioner
- kunne anvende informationsteknologi kritisk med reference til benyttede kilder
- indgå i et mangesproget samfund og tilegne sig andre sprog.

Trinmål efter 2. klassetrin

Det talte sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge talesproget i samtale og samarbejde og kunne veksle mellem at lytte og at ytre sig
- udvikle ordforråd, begreber og faglige udtryk
- fremlægge, referere, fortælle og dramatisere
- give udtryk for fantasi, følelser, erfaringer og beskrive viden om enkle emner
- læse enkle tekster op med god artikulation
- lytte med forståelse til oplæsning og fortælling og genfortælle indholdet
- improvisere og eksperimentere med kropssprog, stemme og computerens muligheder

- forstå enkle norske og svenske ord og udtryk.

Det skrevne sprog – læse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af almindeligt brugte ord i alderssvarende tekster
- læse sprogligt udviklende tekster og bruge enkle læseforståelsesstrategier
- søge forklaring på ukendte ord
- opnå passende læsehastighed og præcision
- genfortælle indholdet og udtrykke forståelse af det læste
- læse fiktive og ikke-fiktive børnebøger og digitale tekster af passende sværhedsgrad
- begynde at læse sig til viden i faglige tekster
- læse med begyndende bevidsthed om udbyttet af det læste
- udvikle begyndende læserutiner
- finde og vælge bøger til egen læsning
- læse lette norske og svenske ord og sætninger.

Det skrevne sprog – skrive

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- skrive enkle fiktive tekster og små sagtekster
- finde information i tekster og organisere ideer til egen skrivning
- disponere egne tekster med overskrift, indledning, indhold og slutning
- skrive berettende og kreativt med et passende ordforråd til forskellige formål
- stave til lyddrette og hyppige ord i egne tekster
- udtrykke sig i enkle produktioner med billede og tekst
- skrive de små og store bogstaver i håndskrift
- skrive på computer
- orientere sig i digitale tekster og anvende tekstbehandling i skriveprocessen
- bruge skrivning til at fastholde og støtte egne tanker.

Sprog, litteratur og kommunikation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge sproget til kontakt og som personligt udtryk
- kende forskellen mellem hverdagssprog og kunstnerisk sprog
- vide at der er forskel på det talte og det skrevne sprog
- vide at sprog er opbygget af ord og sætninger, og at der er forskellige ordklasser
- kende betydningen af de vigtigste ord og begreber
- udtrykke en begyndende forståelse for samspillet mellem genre, sprog, indhold og situation
- være opmærksomme på sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i egne og andres tekster
- kende forskellen mellem fiktion og ikke-fiktion og kunne tale med om genre og hovedindhold
- samtale om litterære tekster og andre udtryksformer ud fra umiddelbar oplevelse og begyndende kendskab til faglige begreber
- kende enkle sproglige virkemidler
- kende genrers og enkelte forfatterskabers særpræg

- forstå at tekster og andre udtryksformer kan udtrykke holdninger og værdier
- vide at sprog og tekster fra gamle dage kan være forskellige fra vores tids tekster
- udtrykke sig i billeder, lyd og tekst samt i dramatisk form
- finde information i trykte og elektroniske medier
- forstå, at der er mange sprog, og at de rummer forskellige udtryksmuligheder.

Trinmål efter 4. klassetrin

Det talte sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge talesproget i samtale, samarbejde og diskussion og fungere som ordstyrer i en gruppe
- videreudvikle ordforråd, begreber og faglige udtryk
- fortælle, forklare, kommentere, interviewe og fremlægge
- give udtryk for fantasi, følelser, erfaringer og viden
- læse tekster op med tydelig artikulation og betoning
- lytte aktivt til andre og følge op med spørgsmål og respons
- bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel
- forstå enkle norske og svenske tekster og andre udtryksformer.

Det skrevne sprog – læse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af kendte og nye ord i alderssvarende tekster
- læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige læseforståelsesstrategier
- søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk
- kende forskellige læseteknikker
- tilpasse læsehastighed, præcision og læsemåde til formål, genre og sværhedsgrad
- udtrykke forståelse af det læste mundtligt og skriftligt
- læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster med god forståelse
- læse sig til danskfaglig viden
- læse med bevidsthed om eget udbytte af det læste
- udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner
- søge og vælge skøn- og faglitteratur på bibliotek og i digitale medier
- læse lette og korte norske og svenske tekster.

Det skrevne sprog – skrive

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- skrive sammenhængende fiktions- og fagtekster
- søge information i digitale og trykte tekster og planlægge den efterfølgende skrivning
- strukturere egen tekst kronologisk
- skrive beskrivende, refererende og kreativt med et ordforråd tilpasset forskellige teksttyper
- følge generelle lydregler i stavning og anvende afsnit og enkel tegnsætning
- anvende et enkelt layout i såvel håndskrevet som elektronisk tekst
- skrive med sammenbundet og funktionel håndskrift
- skrive på computer med enkel skriveteknik

- anvende grundlæggende tekstbehandling og søge på internet
- bruge skrivning til at fastholde og strukturere ideer og tanker.

Sprog, litteratur og kommunikation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge sproget hensigtsmæssigt til kontakt og som personligt udtryk
- have forståelse for sproget som kunstnerisk udtryksmiddel
- kende forskelle og ligheder mellem det talte og det skrevne sprog
- vide, hvad en sætning er og kende forskellige ordklasser
- kende betydningen af ord og begreber i hverdagssprog, skønlitteratur og sagprosa
- udtrykke kendskab til samspillet mellem genre, sprog, indhold og situation
- forholde sig til sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i egne og andres tekster
- kende og kunne anvende forskellige væsentlige genrer inden for fiktion og ikke-fiktion
- samtale om tekster og andre udtryksformer ud fra umiddelbar oplevelse, kendskab til faglige begreber og begyndende analytisk forståelse
- kende brugen af sproglige virkemidler
- kende genrers og enkelte forfatterskabers særpræg
- forholde sig til holdninger og værdier i litterære tekster og andre udtryksformer
- opnå kendskab til, hvordan sprog og litteratur fra forskellige tider afspejler den periode, den er blevet til i
- udtrykke sig i billeder, lyd og tekst og i dramatisk form
- søge information på en systematisk måde
- iagttage forskelle og ligheder i sprog fra forskellige kulturer.

Trinmål efter 6. klassetrin

Det talte sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge talesproget forståeligt og klart i samtale, samarbejde og diskussion og fungere som ordstyrer
- udvikle et nuanceret ord- og begrebsforråd
- argumentere, debattere og informere
- udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i sammenhængende form
- læse op med tydelig artikulation og fortolkende betoning
- lytte aktivt til andre og følge op med analytiske spørgsmål
- bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel afpasset efter genre og formål
- forstå lette norske og svenske tekster og andre udtryksformer og kende til nogle ligheder og forskelle mellem nabosprogene.

Det skrevne sprog – læse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beherske sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af kendte og nye ord i forskellige teksttyper
- læse sprogligt udviklende tekster og bruge varierede læseforståelsesstrategier
- søge forklaringer på ord og fagudtryk i trykte og elektroniske ordbøger
- anvende forskellige læseteknikker

- udvikle læsehastighed og tilpasse læsemåde til genre og sværhedsgrad
- fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
- læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster hurtigt og sikkert med god forståelse og indlevelse
- læse sig til danskfaglig viden
- læse med øget bevidsthed om eget udbytte af det læste
- udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner og oparbejde læsekultur
- søge skøn- og faglitteratur på bibliotek og internet til egen læsning og opgaveløsning
- læse lette norske og svenske tekster.

Det skrevne sprog – skrive

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- strukturere og skrive tekster i forskellige fiktive og ikke-fiktive genrer
- indsamle og disponere stof før skrivning samt skrive fra ide til færdig tekst
- strukturere og variere eget skriftsprog og skabe sammenhæng mellem sætninger og afsnit
- skrive kommenterende, forklarende og argumenterende med et ordforråd tilpasset forskellige teksttyper
- stave alle almindelige ord sikkert, bruge korrekte bøjningsformer og anvende afsnit og hensigtsmæssig tegnsætning
- layoute tekster til bestemte formål og modtagere
- skrive med sammenbundet og funktionel håndskrift
- skrive på computer med funktionel skriveteknik
- kunne søge hensigtsmæssigt på internettet og bruge tekstbehandling varieret i egne skriveprocesser
- bruge skrivning bevidst som støtte for tænkning.

Sprog, litteratur og kommunikation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge sproget til kommunikation, argumentation, problemløsning og formidling af viden
- vise kendskab til sprogets spændvidde fra hverdagssprog til kunstneriske udtryksformer
- kende forskelle og ligheder mellem det talte og det skrevne sprog og kunne karakterisere dem
- skelne mellem hel- og ledsætninger, kende de vigtigste sætningsled og have viden om forskellige ordklasser og deres funktion i sproget
- kende betydningen af tekniske og abstrakte ord og fagtermer
- forklare samspillet mellem genre, sprog, indhold og situation
- vise indsigt i sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i egne og andres tekster
- karakterisere og kunne anvende forskellige genrer inden for fiktion og ikke-fiktion
- fortolke, perspektivere og forholde sig til tekster og andre udtryksformer ud fra både oplevelse og analyse
- kende betydningen af sproglige og stilistiske virkemidler
- vise kendskab til både genrers og enkelte forfatterskabers særpræg
- finde og forholde sig til udtryk for værdier i andres udsagn og i tekster og andre udtryksformer
- kende til litteraturens foranderlighed gennem tiderne og til, at litteratur afspejler den tid, den er blevet til i
- udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i forskelligartede produktioner samt i dramatisk form
- søge information på en systematisk og kritisk måde
- forstå samspillet mellem sprog og kultur og betydningen af sproglig mangfoldighed.

Trinmål efter 9. klassetrin

Det talte sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kunne lede møder og styre diskussioner
- udvikle et nuanceret ord- og begrebsforråd
- fremlægge og formidle stof med indsigt i, hvilken form der passer til situationen, og hvilke hjælpemidler der bedst støtter hensigten
- udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en sammenhængende og disponeret form
- læse tekster flydende op med tydelig artikulation og fortolkende betoning
- lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling
- bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel afpasset efter genre og kommunikationssituation
- forstå norsk og svensk i store træk og have kendskab til ligheder og forskelle mellem nabosprogene.

Det skrevne sprog – læse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beherske sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af alle typer tekster
- læse sprogligt udviklende tekster
- bruge ordforklaring, opslagsværker, ordbøger og søgning på internet som et naturligt redskab til forståelse af ord og fagudtryk
- anvende hensigtsmæssige læseteknikker
- anvende varierede læsemåder afhængig af genre og sværhedsgrad
- fastholde det væsentlige af det læste i skriftlig form
- læse skøn- og faglitteratur hurtigt og sikkert
- læse sig til viden i fagbøger, aviser, opslagsværker og på internet
- læse med høj bevidsthed om eget udbytte af det læste
- fastholde hensigtsmæssige læserutiner med henblik på en langsigtet læsekultur
- foretage målrettet og kritisk søgning af skøn- og faglitteratur på bibliotek og i digitale medier til egen læsning og opgaveløsning
- læse norske og svenske tekster.

Det skrevne sprog – skrive

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beherske skriftsproget i forskellige genrer
- indsamle stof og disponere indholdet, så det fremmer hensigten med kommunikationen
- skrive struktureret og med bevidste valg i en form, der passer til genre og kommunikationssituation
- skrive reflekterende og argumenterende og udtrykke sig med varieret, nuanceret ordforråd og sætningsbygning
- forholde sig til korrekt stavning og formel sproglig korrekthed i egne og andres tekster
- layoute tekster, så det fremmer kommunikation og vidner om æstetisk bevidsthed
- beherske en læselig, personlig og sammenbundet håndskrift
- skrive på computer med hensigtsmæssig skriveteknik og bruge computeren som redskab
- kunne anvende informationsteknologi kritisk med reference til benyttede kilder
- bruge skrivning bevidst og varieret som støtte for tænkning.

Sprog, litteratur og kommunikation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- karakterisere sproget og bruge det bevidst til kommunikation, argumentation, problemløsning og formidling af viden
- vise indsigt i sprogets spændvidde fra hverdagssprog til kunstneriske udtryksformer
- karakterisere forskelle og ligheder mellem det talte og det skrevne sprog
- kende forskellige sætningstyper og sætningsled samt ordklasserne og deres funktion i sproget
- beherske ord og begreber fra mange forskellige fagområder
- gøre rede for samspillet mellem tekst, genre, sprog, indhold og situation
- forholde sig analytisk og vurderende til sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i egne og andres tekster
- vise indsigt i – og kunne anvende et bredt udsnit af genrer
- fortolke, vurdere og perspektivere tekster og andre udtryksformer ud fra såvel umiddelbar oplevelse som analytisk forståelse
- gøre rede for og beherske betydningen af sproglige og stilistiske virkemidler
- gøre rede for både genrer og enkelte forfatterskabers særpræg
- vurdere og perspektivere værdier og værdiforestillinger i andres udsagn samt i tekster og andre udtryksformer
- anvende viden om litteraturens foranderlighed gennem tiderne og om, at litteratur afspejler den tid, den er blevet til i
- udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i komplekse produktioner samt i dramatisk form
- søge og anvende information og dokumentere kendskab til kritisk anvendelse af søgeresultaterne
- udvikle sproglig og kulturel kompetence til brug i en globaliseret verden.

Dansk litteraturs kanon

Folkeviser

Ludvig Holberg

Adam Oehlenschläger

N.F.S. Grundtvig

Steen St. Blicher

H.C. Andersen

Herman Bang

Henrik Pontoppidan

Johannes V. Jensen

Martin Andersen Nexø

Tom Kristensen

Karen Blixen

Martin A. Hansen

Peter Seeberg

Klaus Rifbjerg.

Engelsk

Slutmål efter 9. klassetrin

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå talt engelsk inden for forskellige genrer, herunder lyd- og billedmedier om en række udvalgte emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans
- forstå udvalgte regionale og sociale varianter af talt engelsk
- forstå skrevne tekster inden for forskellige genrer om en række udvalgte emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans
- udtrykke sig mundtligt med rimelig præcision, spontanitet og lethed i et sammenhængende sprog afpasset udvalgte genrer og situationer, herunder udtrykke personlige erfaringer, redegøre for informationer og hovedindholdet af udvalgte teksttyper og fremlægge et forberedt stofområde
- deltage i samtaler og diskussioner om udvalgte personlige, kulturelle og samfundsmæssige emner i et sprog afpasset situationen
- udtrykke sig skriftligt med rimelig præcision og i et sammenhængende sprog afpasset udvalgte genrer og situationer, herunder udtrykke personlige erfaringer, samt anvende informationer og viden inden for udvalgte genrer
- kommunikere mundtligt og skriftligt gennem digitale medier
- anvende engelsk som et internationalt kommunikationsmiddel.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende et tilstrækkeligt og forholdsvis præcist ordforråd, herunder idiomatiske vendinger inden for udvalgte emneområder
- udtale engelsk på en måde, der nærmer sig en af de anerkendte indfødte udtalevarianter
- tale og skrive engelsk således at centrale grammatiske regler følges
- stave og sætte tegn på engelsk så præcist, at kommunikationen lykkes
- anvende centrale regler for opbygning af tekster med struktur og sammenhæng inden for almindeligt forekommende genrer
- anvende centrale samtalemønstre
- afpasse udtryksformen i rimelig grad efter hensigt, modtager, situation og genre.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vælge lytte- og læsestrategier ift. teksttype, situation og formål
- vælge kommunikationsstrategier, først og fremmest bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer
- vælge skrivestrategier, herunder anvende grundlæggende viden om skriveprocessens faser
- være bevidste om egne engelsksproglige styrker og svagheder og arbejde med disse
- udnytte de mange muligheder, der er for at anvende engelsk uden for skolen
- anvende viden om ligheder og forskelle mellem engelsk og andre sprog

- vælge arbejdsform, herunder praktiske og kreative arbejdsformer, ift. den foreliggende aktivitet eller opgave
- anvende fagets hjælpemidler, herunder ordbøger, it-baserede ordforrådsprogrammer, grammatiske oversigter og computerens stave- og grammatikkontrol hensigtsmæssigt
- udnytte medierne, herunder de elektroniske medier, i forbindelse med informationssøgning, kommunikation, videndeling og netværksdannelse
- anvende forskellige kilder på selvstændig og kritisk vis.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende viden om dagligliv, levevilkår, værdier og normer hos forskellige befolkningsgrupper, primært i lande, hvor engelsk anvendes som modersmål og sekundært i lande, hvor engelsk anvendes som andetsprog
- anvende viden om kultur- og samfundsforhold i arbejdet med engelsk sprog, litteratur, sagprosa, lyd- og billedmedier samt it
- kunne drage sammenligninger mellem egen kultur og andre kulturer
- anvende viden om kultur- og samfundsforhold i kontakten med mennesker, der bruger engelsk som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Slutmål efter 10. klassetrin

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindhold og specifik information af talt engelsk inden for forskellige genrer om en række udvalgte emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans
- forstå hovedindhold og specifik information af lyd- og billedmedier, der også omfatter udvalgte regionale og sociale varianter af engelsk talt i et autentisk tempo
- forstå skrevne tekster inden for forskellige genrer om en række udvalgte emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans
- udtrykke sig mundtligt med rimelig præcision lethed og spontanitet afpasset udvalgte genrer og situationer
- udtrykke personlige erfaringer, redegøre for informationer og fremlægge et forberedt stofområde
- deltage i samtaler og diskussioner om udvalgte personlige, kulturelle og samfundsmæssige emner i et sprog afpasset situationen også med flere indfødte sprogbrugere
- udtrykke sig skriftligt med rimelig præcision og i et sammenhængende sprog afpasset udvalgte genrer og situationer, herunder udtrykke personlige erfaringer, samt anvende informationer og viden inden for udvalgte genrer
- kommunikere mundtligt og skriftligt gennem digitale medier
- anvende engelsk som et internationalt kommunikationsmiddel.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende et tilstrækkeligt og forholdsvis præcist ordforråd, herunder idiomatiske vendinger inden for udvalgte emneområder
- udtale engelsk på en måde, der nærmer sig en af de anerkendte indfødte udtalevarianter

- tale og skrive engelsk, således at centrale grammatiske regler følges
- stave og sætte tegn på engelsk så præcist, at kommunikationen lykkes
- anvende centrale regler for opbygning af tekster med struktur og sammenhæng inden for almindeligt forekommende genrer
- anvende centrale samtalemønstre
- afpasse udtryksformen i rimelig grad efter hensigt, modtager, situation og genre.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vælge lytte- og læsestrategier ift. teksttype, situation og formål
- vælge kommunikationsstrategier, først og fremmest omskrivninger, overbegreber og synonymer
- vælge skrivestrategier, herunder anvende grundlæggende viden om skriveprocessens faser
- være bevidste om egne engelsksproglige styrker og svagheder og arbejde med disse
- udnytte de mange muligheder, der er for at anvende engelsk uden for skolen
- anvende viden om ligheder og forskelle mellem engelsk og andre sprog
- vælge arbejdsform, herunder praktiske og kreative arbejdsformer, ift. den foreliggende aktivitet eller opgave
- anvende fagets hjælpemidler, herunder ordbøger, it-baserede ordforrådsprogrammer, grammatiske oversigter og computerens stave- og grammatikkontrol, hensigtsmæssigt
- udnytte medierne, herunder de elektroniske medier, i forbindelse med informationssøgning, kommunikation, videndeling og netværksdannelse
- anvende forskellige kilder på selvstændig og kritisk vis.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende viden om dagligliv, levevilkår, værdier og normer hos forskellige befolkningsgrupper, primært i lande, hvor engelsk anvendes som modersmål og sekundært i lande, hvor engelsk anvendes som andetsprog
- anvende viden om kultur- og samfundsforhold i arbejdet med engelsk sprog, litteratur, sagprosa, lyd- og billedmedier samt it
- kunne drage sammenligninger mellem egen kultur og andre kulturer samt kunne sætte denne viden i perspektiv
- anvende viden om kultur- og samfundsforhold i kontakten med mennesker, der bruger engelsk som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Trinmål efter 4. klassetrin

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå et enkelt talt engelsk anvendt i forbindelse med nære emner som familie og dagligdag, skole, fritid, ferie og højtider
- følge med i udvalgte lyd- og billedmedier på engelsk om nære emner og danne sig en mening om, hvad det drejer sig om
- forstå korte, sprogligt enkle skrevne tekster om nære emner eventuelt med støtte i lyd- og billedmedier
- deltage i sproglege og små rollespil

- fremlægge nære emner, evt. ved hjælp af it
- svare på enkle spørgsmål om sig selv, familie, fritid og skole
- skrive enkle ord, udtryk og sætninger inden for nære emner som familie og fritid.
- bruge digitale værktøjer til at finde og udveksle informationer og skabe enkel tekst
- udveksle enkle informationer og eventuelle produkter på klasseplan mellem klasser i ind- eller udland.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende et grundlæggende ordforråd til at kunne forstå og tale med om nære emner
- udtale de engelske ord og vendinger, der arbejdes med
- vise fornemmelse for ord, ental og flertal samt fornemme ud fra tekst og sammenhæng, om noget foregår nu, før eller i fremtiden
- stave enkle ord og udtryk
- genkende teksters begyndelse, midte og slutning og anvende enkle sætningsforbindere
- anvende enkle indlednings- og afslutningsgambitter i samtaler
- forstå og udføre enkle sproghandlinger.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- have mod på at gætte i forsøg på at forstå talte og skrevne tekster
- turde udtrykke sig på engelsk, selv om den sproglige formåen ikke slår til, fx med brug af kropssprog og mimik
- have mod på at skrive på engelsk
- udnytte nogle af de muligheder, der er for at opsøge engelsk uden for skolen
- finde nogle ligheder og forskelle mellem engelsk og dansk/modersmål
- indgå i pararbejde og sammen med partneren selvstændigt udføre en opgave eller en kommunikationsleg
- anvende billedordbøger og enkle it-baserede ordforrådsprogrammer
- anvende elektroniske medier til enkle opgaver og spil.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til kultur og levevilkår i Storbritannien og USA inden for emner som familie, dagligdag, skole, fritid, ferie og højtider
- kende til eksempler på engelsksprogede børnekulturer, fortrinsvis sange, rim og remser, lege, danse, spil og fortællinger
- give enkle eksempler på forskelle mellem engelsksprogede kulturer og egen kultur.

Trinmål efter 7. klassetrin

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindhold og specifik information af talt engelsk om centrale emner fra dagligdagen

- forstå hovedindholdet af lyd- og billedmedier om centrale emner fra hverdagen
- forstå skrevne tekster, herunder skønlitterære og enkle sagprosattekster eventuelt med støtte i lyd- og billedmedier
- udtrykke sig spontant mundtligt, redegøre for informationer
- fremlægge et forberedt emne, fx i form af lyd- og billedmedieproduktion eller rollespil
- stille spørgsmål og udveksle informationer og synspunkter inden for centrale emner og situationer
- udtrykke sig skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog i form af breve, historier, digte, beskrivelser og meddelelser
- kommunikere mundtligt og skriftligt gennem digitale medier i enkle, undervisningstilrettelagte forløb
- anvende engelsk som kommunikationsmiddel i kontakten med elever eller klasser i udlandet.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende et centralt ordforråd inden for udvalgte emner
- udtrykke sig med en klar og forståelig udtale
- tale og skrive engelsk, således at centrale grammatiske regler om især ordklasser, ental og flertal og tidsangivelse ved hjælp af verbernes former følges
- stave centrale og hyppigt forekommende ord, så kommunikationen lykkes
- skrive tekster med begyndelse, midte og slutning og anvende centrale sætningsforbindere og pronomi-
ner til at skabe sammenhæng
- anvende centrale indlednings- og afslutningsgambitter i samtaler
- forstå og udføre centrale sprog handlinger i udvalgte situationer.

Sprog tilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vælge lytte- og læsestrategier afhængigt af formål, især lytning/læsning efter hovedindhold, detaljer eller for at få en oplevelse
- vælge kommunikationsstrategier, herunder kropssprog og mimik samt omskrivninger eller bede om hjælp til at udtrykke sig
- vælge skrivestrategier, herunder anvende en grundlæggende viden om skriveprocessens faser
- udnytte nogle af de muligheder, der er for at anvende engelsk uden for skolen
- anvende viden om ligheder mellem engelsk, dansk/modersmål og evt. andre sprog inden for centrale områder
- vælge arbejdsform, herunder praktiske og kreative arbejdsformer i forhold til den foreliggende aktivitet eller opgave
- foretage ”ord til ord” opslag i en ordbog, anvende it-baserede ordforrådsprogrammer, simple grammatiske oversigter og benytte computerens stavekontrol i enkle lærerstyrede forløb
- anvende elektroniske medier til kommunikation og informationssøgning
- anvende forskellige kilder.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- tale med om ungdomskulturer i engelsktalende lande, først og fremmest på baggrund af arbejdet med musikteks-
ter, blade, film, tv og internettet

- kende til eksempler på kulturforhold og levevilkår i engelsktalende lande, især fra arbejdet med engelsk sprog, litteratur, sagprosa, lyd- og billedmedier samt it
- drage sammenligninger mellem engelsksprogede kulturer og egen kultur.

Trinmål efter 9. klassetrin

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindhold og specifik information inden for forskellige genrer af talt engelsk om en række udvalgte emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans
- forstå hovedindhold og specifik information af lyd- og billedmedier, der også omfatter udvalgte regionale og sociale varianter af talt engelsk
- forstå skrevne tekster inden for forskellige genrer om en række udvalgte emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans
- udtrykke sig mundtligt med rimelig præcision, lethed og spontanitet afpasset udvalgte genrer og situationer
- udtrykke personlige erfaringer, redegøre for informationer og hovedindholdet af udvalgte teksttyper og fremlægge et forberedt stofområde
- deltage i samtaler og diskussioner om udvalgte personlige, kulturelle og samfundsmæssige emner i et sprog afpasset situationen
- udtrykke sig skriftligt med rimelig præcision og i et sammenhængende sprog afpasset udvalgte genrer og situationer, herunder udtrykke personlige erfaringer, samt anvende informationer og viden inden for udvalgte genrer
- kommunikere mundtligt og skriftligt gennem digitale medier
- anvende engelsk som et internationalt kommunikationsmiddel.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende et tilstrækkeligt og forholdsvis præcist ordforråd, herunder idiomatiske vendinger inden for udvalgte emneområder
- udtale engelsk på en måde, der nærmer sig en af de anerkendte indfødte udtalevarianter
- tale og skrive engelsk således at centrale grammatiske regler følges
- stave og sætte tegn på engelsk så præcist, at kommunikationen lykkes
- anvende centrale regler for opbygning af tekster med struktur og sammenhæng inden for almindeligt forekommende genrer
- anvende centrale samtalemønstre, herunder turtagning og hensigtsmæssige gambitter
- afpasse udtryksformen i rimelig grad efter hensigt, modtager, situation og genre.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vælge lytte- og læsestrategier i forhold til teksttype, situation og formål
- vælge kommunikationsstrategier, først og fremmest bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer
- vælge skrivestrategier, herunder anvende grundlæggende viden om skriveprocessens faser
- være bevidste om egne engelsksproglige styrker og svagheder og arbejde med disse
- udnytte de mange muligheder, der er for at anvende engelsk uden for skolen

- anvende viden om ligheder og forskelle mellem engelsk og andre sprog
- vælge arbejdsform, herunder praktiske og kreative arbejdsformer, i forhold til den foreliggende aktivitet eller opgave
- anvende fagets hjælpemidler, herunder ordbøger, it-baserede ordforrådsprogrammer, grammatiske oversigter og computerens stave- og grammatikkontrol hensigtsmæssigt
- udnytte medierne, herunder de elektroniske medier, i forbindelse med informationssøgning, kommunikation, videndeling og netværksdannelse
- anvende forskellige kilder på selvstændig og kritisk vis.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende viden om dagligliv, levevilkår, værdier og normer hos forskellige befolkningsgrupper, primært i lande, hvor engelsk anvendes som modersmål og sekundært i lande, hvor engelsk anvendes som andetsprog
- anvende viden om kultur- og samfundsforhold i arbejdet med engelsk sprog, litteratur, sagprosa, lyd- og billedmedier samt it
- kunne drage sammenligninger mellem egen kultur og andre kulturer
- anvende viden om kultur- og samfundsforhold i kontakten med mennesker, der bruger engelsk som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Kristendomskundskab

Slutmål efter 9. klassetrin

Livsfilosofi og etik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- reflektere over grundlæggende tilværelsesspørgsmål og diskutere den religiøse dimension og dens betydning for menneskers livsforståelse på baggrund af bibelske fortællinger, kristendommen før og nu samt ikke-kristne religioner og livsopfattelser
- vurdere etiske principper og moralsk praksis i kristendommen, samt i ikke-kristne religioner og livsopfattelser herunder menneskets forhold til naturen
- udtrykke sammenhænge mellem forskellige værdigrundlag og tilhørende tyding af tilværelsen i kristendommen, samt i ikke-kristne religioner og livsopfattelser.

Bibelske fortællinger

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke viden om centrale fortællinger fra Det Gamle og Nye Testamente og kunne tolke dem i et nutidigt og historisk perspektiv
- forholde sig til de bibelske fortællingers tyding af grundlæggende tilværelsesspørgsmål
- give eksempler på de bibelske fortællingers betydning i sprog, kunst og samfund.

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til, hvad kristendom er og gengive hovedtrækkene i kristendommens historie, herunder folkekirkens betydning i Danmark
- forholde sig til kristne grundbegreber som grundlag for vurdering af værdier og tolkning af tilværelsen
- formulere sig om brug og betydning af kristne symboler og ritualer samt synge og tolke salmer og sange.

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gengive udvalgte træk ved nogle af de store verdensreligioner og livsopfattelser, herunder deres oprindelse, historie og nutidige fremtrædelsesformer samt reflektere over relationen mellem religion og samfund
- forholde sig til udvalgte grundbegreber inden for forskellige religioner og livsopfattelser som grundlag for vurdering af værdier og tolkning af tilværelsen
- forholde sig til udvalgte symbolers og ritualers betydning for menneskers liv.

Kristendomskundskab/religion

Slutmål efter 10. klassetrin

Livsfilosofi og etik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- diskutere og forholde sig til relationen mellem livsforståelse og religiøsitet på et fagligt grundlag
- gøre rede for og forholde sig til udvalgte sammenhænge mellem religion, kultur og samfund, herunder etiske problemstillinger og moralsk praksis.

Bibelske fortællinger

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- genkende og tolke bibelske motiver og temaer i kunsten og dagligdagen
- anvende bibelske motiver og temaer i samtaler om tydning af tilværelsen.

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- reflektere over og diskutere kristendommens betydning i Danmark og Europa før og nu på et fagligt grundlag
- genkende spor fra kristendommen i det danske samfund, herunder i det politiske, det kulturelle og det sociale liv.

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- reflektere over og diskutere forskellige religioners og livsopfattelser betydning i Danmark og verden på et fagligt grundlag
- diskutere og forholde sig til forskellige religioners og livsopfattelsers forskellige tydning af udvalgte tilværelsesspørgsmål.

Kristendomskundskab

Trinmål efter 3. klassetrin

Livsfilosofi og etik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- tale med om almene tilværelsesspørgsmål med brug af enkle faglige begreber og med en begyndende bevidsthed om det religiøse sprog
- samtale om og forholde sig til normer for samvær
- give udtryk for en begyndende bevidsthed om, at mennesker lever og opfatter verden forskelligt afhængigt af deres kultur og religion.

Bibelske fortællinger

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til centrale fortællinger fra Det Gamle og Nye Testamente
- tale med om indholdet af de bibelske fortællinger
- gengive udvalgte bibelske fortællinger på forskellig vis.

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- samtale om, hvad kirke og kristendom er
- samtale om udvalgte grundbegreber i kristendommen
- kende til udvalgte symboler og ritualer samt synge og samtale om salmer og sange.

Trinmål efter 6. klassetrin

Livsfilosofi og etik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig om almene tilværelsesspørgsmål med bevidst brug af faglige begreber og det religiøse sprogs virkemidler
- give eksempler på sammenhænge mellem værdier, normer og adfærd
- udtrykke sig om, hvad det vil sige at være menneske, samt hvilken betydning tro kan have for livsopfattelsen.

Bibelske fortællinger

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gengive sammenhænge og modsætninger mellem Det Gamle og Nye Testamente og forholde sig til centrale fortællinger i et historisk perspektiv
- formulere udvalgte bibelske fortællingers pointer
- genkende eksempler på nutidige udtryk for bibelske fortællinger.

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gengive centrale begivenheder i kristendommens historie – med særlig vægt på danske forhold
- beskrive udvalgte grundbegreber i kristendommen og forholde sig til deres tolkning af tilværelsen
- beskrive udvalgte symboler og ritualers brug samt synge og samtale om salmer og sange.

Trinmål efter 9. klassetrin

Livsfilosofi og etik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- diskutere og forholde sig til grundlæggende tilværelses-spørgsmål og trosvalg på et fagligt grundlag

- identificere forskellige menneske- og natursyn og forholde sig til dem på baggrund af normer, etikker og bagvedliggende værdier
- diskutere og forholde sig til egen og andres opfattelse af tilværelsen på et fagligt grundlag.

Bibelske fortællinger

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til og tolke udvalgte fortællinger fra Det Gamle og Nye Testamente
- diskutere grundlæggende tilværelsesspørgsmåls tydning i lyset af de bibelske fortællinger
- kende til de bibelske fortællingers indflydelse på dansk og europæisk kultur.

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- diskutere forskellige udlægninger af, hvad kristendom er – nu og tidligere, og forholde sig til kristendommens rolle i kultur og samfund, herunder folkekirkens organisation og betydning
- diskutere og forholde sig til de kristne grundbegreber og deres tolkning af tilværelsen
- diskutere og forholde sig til symboler, ritualer og salmers almene funktion og betydning.

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til og forholde sig til centrale dele af udvalgte religioner og livsopfattelser med særlig betydning for danske forhold herunder deres relation til det omgivende samfund
- kende til centrale grundbegreber inden for udvalgte religioner og livsopfattelser, samt diskutere og sammenholde værdierne bag disse
- beskrive og forholde sig til brugen og betydningen af symboler og ritualer i forskellige religioner.

Historie

Slutmål efter 9. klassetrin

Udviklings- og sammenhængsforståelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for begivenheder og argumentere for sammenhænge fra dansk historie og sætte disse i relation til omverdenens historie
- forklare forskellige måder at organisere et samfund på og underbygge med lokale, nationale, nordiske og globale eksempler
- gøre rede for og drøfte sammenhænge mellem produktion, forbrug og ressourcer i forskellige historiske perioder
- forholde sig til eksempler på kulturmøder og kultursammenstød i dansk, europæisk og global sammenhæng.

Kronologisk overblik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for almindelige betegnelser for tidsepoker og placere dem kronologisk
- karakterisere sammenhænge mellem historiske begivenheder og den tid, som de foregår i
- indgå i diskussion om forandringer i forskellige perioders opfattelser af magt og ret, herunder regulering af forholdet mellem den enkelte og fællesskabet.

Fortolkning og formidling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- analysere eksempler på brug af historie fra alle perioder
- definere almindeligt brugte historiske begreber og anvende kildekritik
- indkredse historiske emner og temaer og indgå i dialog herom
- formulere relevante spørgsmål til emner og temaer og begrunde mulige løsningsforslag
- søge oplysninger i forskellige fremstillinger og ved hjælp af historiske begreber og metoder og at bearbejde disse oplysninger
- vurdere troværdighed af forskellige fremstillinger, som gives af fortiden
- udforme historiske fortællinger, der tolker dele af historiens udviklingsforløb.

Historiekanon

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder i fagets kanonpunkter og kronologien heri, jf. bilag 4 a. *)

*) Overgangsordning:

Den i bilag 4 a, anførte historiekanon gælder for elever, der går i 3.-6. klasse i skoleåret 2009/10 og senere. Fra skoleåret 2010/11 omfatter reglen tillige elever, der går i 7. klasse og fra skoleåret 2011/12 tillige elever i 8. klasse. Fra skoleåret 2012/13 gælder reglen på alle klassetrin, hvor der undervises i historie.

Trinmål efter 4. klassetrin

Udviklings- og sammenhængsforståelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- fortælle om familie, slægt og fællesskaber og berette om episoder, der har haft betydning for familiens liv
- fortælle om spor fra fortiden i lokalområdet og gengive dem i tegning og dramaform
- kende til hverdagen i andre kulturer.

Kronologisk overblik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gengive historiske fortællinger fra dansk historie
- etablere en tidsfrise og relatere den til egen livsverden.

Fortolkning og formidling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- fortælle om sammenhænge mellem materielle kår og hverdagsliv
- opøge viden om fortiden i forskellige typer medier.

Trinmål efter 6. klassetrin

Udviklings- og sammenhængsforståelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- fortælle om magtforholdet mellem konge og kirke i Danmark
- fortælle om mødet mellem europæerne og andre folk og forklare magtforholdene
- kunne påvise udenlandsk indflydelse på udviklingen i Danmark på erhvervsmæssige og kulturelle områder
- gengive eksempler på dansk indflydelse i udlandet og karakterisere mødet mellem dansk og fremmed kultur
- fortælle om kendte danske kvinder og mænd og vurdere, om deres indsats kan spores i dag
- beskrive samspillet mellem den enkelte, grupper og det nationale fællesskab i et udviklingsperspektiv.

Kronologisk overblik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive, hvorledes Danmarks historie indgår i samspil med verden udenfor
- kende betegnelser for tidsepoker og kunne placere dem i en absolut kronologisk sammenhæng.

Fortolkning og formidling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formulere enkle historiske problemstillinger og diskutere forskellige tolkninger af fortiden
- anvende kildekritiske begreber og diskutere med hvilken sikkerhed, fortiden kan beskrives

- selv formulere historiske fortællinger og selv etablere historiske scenarier på baggrund af erhvervet viden.

Trinmål efter 9. klassetrin

Udviklings- og sammenhængsforståelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- sammenligne nutidige levevilkår i Danmark med andre lande og diskutere de historiske årsager til forskellene
- give eksempler på, at en periodes fremherskende værdier og holdninger kan forklare afgørende begivenheder og samfundsforandringer
- karakterisere forskellige typer af ind- og udvandring og diskutere kulturmødets positive og negative sider
- kende forskellige demokratiformer og tage stilling til, hvilke rettigheder og pligter de giver den enkelte
- kunne beskrive forskellige tidsaldres former for magtanvendelse og diskutere begrundelser og konsekvenser
- kende forskellige måder at løse konflikter på i tid og rum og vurdere effekten af forskellige fredsbevarende og konfliktløsende aktiviteter.

Kronologisk overblik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kunne sammenligne egne livsbetingelser med foregående slægtleds og diskutere, hvilke forhold der er ens, hvilke der er forskellige og baggrunden herfor
- forklare, hvorfor den historiske udvikling i nogle perioder var præget af kontinuitet og i andre af brud.

Fortolkning og formidling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- søge oplysninger i forskellige medier og kunne bearbejde disse oplysninger og vurdere deres kildeværdi
- formulere historiske problemstillinger og præsentere løsningsforslag hertil.

Folkeskolens historiekanon

Nedenstående kanonpunkter er opstillet kronologisk og indgår i undervisningen, som det fremgår af den gældende læseplan.

Ertebøllekulturen

Tutankhamon

Solvognen

Kejser Augustus

Jellingstenen

Absalon

Kalmarunionen

Columbus

Reformationen

Christian 4.

Den Westfalske Fred

Statskuppet 1660

Stavnsbåndets ophævelse

Stormen på Bastillen

Ophævelse af slavehandlen

Københavns bombardement

Grundloven 1849

Stormen på Dybbøl 1864

Slaget på Fælled

Systemskiftet 1901

Kvinders valgret

Genforeningen

Kanslergadeforliget

Augustoprør og Jødeaktion 1943

FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder

Energikrisen 1973

Murens fald

Maastricht 1992

11. september 2001

Samfundsfag**Slutmål efter 9. klassetrin****Politik. Magt, beslutningsprocesser og demokrati**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- redegøre for forskellige opfattelser af demokratiet som politisk idé og styreform
- redegøre for hovedtræk i det danske politiske system og dets historie, for parlamentarisme og for spillet mellem de politiske beslutningsprocesser i EU og Danmark
- give eksempler på, hvordan forskellige former for magt og ressourcer har indflydelse på politisk deltagelse og politiske beslutningsprocesser lokalt, nationalt og globalt
- anvende viden om forskellige politiske aktørers synspunkter og interesser til at forstå og forklare politiske udsagn i den offentlige debat
- se sammenhænge mellem politiske synspunkter og økonomiske, sociale og kulturelle placeringer og interesser
- reflektere over Danmarks deltagelse i det europæiske samarbejde i EU i et demokratisk perspektiv
- reflektere over mediernes rolle som selvstændige udtryk i den politiske proces
- reflektere over retsstatens betydning for demokratiet
- reflektere over betydningen af egne og andres rettigheder og pligter i et demokratisk samfund.

Økonomi. Produktion, arbejde og forbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- redegøre for hovedtræk i udviklingen i dansk erhvervs- og produktionsstruktur, herunder centrale aktører på arbejdsmarkedet og deres interesser
- redegøre for det økonomiske kredsløb og markedsmekanismen
- redegøre for dansk blandingsøkonomi i en økonomisk globalisering
- redegøre for centrale velfærdsprincipper og typer af velfærdsstater
- redegøre for bæredygtig udvikling set i lyset af økonomisk vækst og miljø
- forstå og forklare udsagn om økonomi set i forhold til forskellige aktørers interesser og ideologier
- reflektere over økonomiens betydning for det danske velfærdssamfund
- reflektere over den økonomiske udviklings betydning for naturgrundlaget
- diskutere mulige handlinger i relation til virkninger af økonomiens globalisering.

Sociale og kulturelle forhold. Socialisering, kultur og identitet

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for væsentlige sociale institutioner, grupper og fællesskaber i det moderne samfund
- give eksempler på, hvordan sociale normer, holdninger og adfærdsformer karakteriserer forskellige sociale grupper og giver anledning til konflikter imellem dem
- forklare, hvordan institutioner for uddannelse og kultur bidrager til socialisering og medborgerskab
- give samfundsmæssige forklaringer på udviklingen af sociale grupper og gruppeidentiteter
- reflektere over betydningen af egne og andres stereotype opfattelser af forskellige grupper
- vurdere sociale og kulturelle forskelles betydning for den globale sameksistens.

Færdigheder på tværs af de tre områder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- fremskaffe og anvende statistik og anden empiri i behandlingen af samfundsmæssige problemstillinger blandt andet gennem egne observationer og spørgemetoder
- indgå sagligt i en demokratisk debat om samfundsmæssige problemstillinger og løsningsmuligheder.

Slutmål efter 10. klassetrin

Politik. Magt, beslutningsprocesser og demokrati

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- skelne mellem forskellige opfattelser af demokratiet som politisk idé og styreform
- reflektere over forbindelser mellem politiske ideer og andre værdianskuelser i samfundet og i eget hverdagsliv
- redegøre for hovedtræk i det danske politiske system og dets historie og reflektere over samspillet mellem de politiske beslutningsprocesser i EU og Danmark i et demokratisk perspektiv
- reflektere over egen rolle som borger i Danmark og EU og som deltager i et globalt samfund
- give eksempler på, hvordan forskellige former for magt og ressourcer har indflydelse på politisk deltagelse og politiske beslutningsprocesser lokalt, nationalt og globalt
- give eksempler på, hvordan informations-teknologien påvirker politisk deltagelse og magtudøvelse lokalt, nationalt og globalt
- forklare, hvordan forskellige former for magt og ressourcer medvirker til konflikt og samarbejde på lokalt, nationalt og globalt plan
- anvende viden om forskellige politiske aktørers synspunkter og interesser til at forstå og forklare politiske udsagn i den offentlige debat
- se sammenhænge mellem politiske synspunkter og økonomiske, sociale og kulturelle placeringer og interesser
- reflektere over forholdet mellem politik, kultur og religion i samfundet og i eget hverdagsliv
- reflektere over mediernes rolle i den politiske proces
- analysere politisk retorik i den offentlige debat og selv udvikle politisk argumentation
- reflektere over retsstatens betydning og betydningen af egne og andres rettigheder og pligter i et demokratisk samfund.

Økonomi. Produktion, arbejde og forbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- redegøre for hovedtræk i udviklingen i dansk erhvervs- og produktionsstruktur
- diskutere og vurdere, hvordan centrale aktører på arbejdsmarkedet kan få tilgodeset deres interesser i den politiske beslutningsproces
- redegøre for og diskutere, hvordan markedsmekanismen spiller en rolle i det økonomiske kredsløb
- reflektere over, hvordan det enkelte individ som forbruger og producent indgår i det økonomiske kredsløb
- redegøre for dansk blandingsøkonomi i en økonomisk globaliseret verden
- give eksempler på, hvordan den økonomiske globalisering påvirker det enkelte individ som forbruger og producent

- diskutere og vurdere mulige individuelle og kollektive handlinger i relation til virkninger af økonomiens globalisering
- forstå og forklare udsagn om økonomi set i forhold til forskellige aktørers interesser og ideologier
- reflektere over, hvordan interesser hos forskellige aktører i samfundet har indflydelse på disse udsagn
- redegøre for og diskutere centrale velfærdsprincipper og typer af velfærdsstater
- reflektere over, hvordan den økonomiske situation i det danske samfund har betydning for den danske velfærdsmodel
- redegøre for bæredygtig udvikling set i lyset af økonomisk vækst og miljø
- reflektere over, hvordan såvel den enkelte samfundsborger som samfundet som helhed kan bidrage til bæredygtig udvikling
- reflektere over den økonomiske udviklings betydning for naturgrundlaget, herunder hvordan miljøpolitikken kan have indflydelse på samspillet mellem økonomisk udvikling og naturgrundlag.

Sociale og kulturelle forhold. Socialisering, kultur og identitet

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for væsentlige kendetegn ved det moderne samfund, for dets vigtigste sociale institutioner og for dets opdeling i sociale grupper og fællesskaber
- gøre rede for, hvordan sociale normer, holdninger og adfærdsformer karakteriserer forskellige sociale grupper og fællesskaber og kan give anledning til konflikter imellem dem
- fremskaffe og anvende empiriske oplysninger, der beskriver forskelle og ligheder i arbejds-, uddannelses- og levevilkår, og i levevis, tilhørsforhold og forestillinger – blandt andet gennem egne undersøgelser
- skelne imellem institutioner og organisationer knyttet til velfærd, arbejde, uddannelse og meningsdannelse
- forklare forskelle i befolkningens leve- og arbejdsvilkår, uddannelse, livsformer, tilhørsforhold og forestillinger på baggrund af udviklingen i arbejdsdelingen og i politiske og kulturelle institutioner
- reflektere over, hvad egne og andres forhåndsopfattelser af mennesker med anderledes vilkår, levevis og gruppeidentitet betyder for gensidig accept og samspil i arbejdslivet, det politiske liv og hverdagslivet
- vurdere betydningen af og mulighederne for, at forskellige sociale og kulturelle grupper indgår i det økonomiske, politiske og sociale liv som aktive medborgere
- anvende deres viden og færdighed i at beskrive og vurdere sociale og kulturelle forhold til at deltage i en demokratisk debat om sociale og kulturelle problemstillinger og foreslå handlemuligheder i relation hertil.

Trinmål efter 9. klassetrin

Politik. Magt, beslutningsprocesser og demokrati

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- give eksempler på demokratiske og ikke-demokratiske styreformer og aktionsformer
- skelne mellem opfattelser, der betoner direkte og repræsentativt demokrati, og opfattelser, der betoner politiske rettigheder og politisk deltagelse
- gøre rede for begrebet parlamentarisme og for hovedtræk i grundlovens bestemmelser om styreformen i Danmark, herunder magtens tredeling
- gøre rede for de centrale politiske institutioner i EU og diskutere samspillet mellem de politiske beslutningsprocesser i Danmark og EU

- gøre rede for forskellige former for magt og ressourcer og give eksempler på, hvordan de har betydning for borgernes mulighed for politisk deltagelse, og hvordan de kan have indflydelse på politiske beslutningsprocesser lokalt, nationalt og globalt
- give eksempler på internationale organisationer og aftaler, som Danmark deltager i, og diskutere FN's og NATO's betydning for konflikt og samarbejde på globalt plan
- give eksempler på politiske partier, interesseorganisationer og græsrodsbevægelser og anvende tilgængelige informationsbaser til at belyse sådanne organisationers synspunkter og interesser
- gøre rede for hovedsynspunkter i de klassiske politiske ideologier (konservatisme, liberalisme, social-liberalisme, socialisme) og for hovedsynspunkter hos forskellige politiske partier i dag
- give eksempler på og forklare, hvordan politiske synspunkter kan være knyttet til social og økonomisk placering, til alder og køn og etnicitet og religion
- give eksempler på brug af politisk retorik i den offentlige debat og forklare, hvordan politiske nyheder kan påvirke den politiske proces
- gøre rede for de rettigheder og pligter, borgeren i Danmark har efter grundloven
- gøre rede for ideen om retsstaten og borgerens retssikkerhed og diskutere betydningen af borgerens retssikkerhed i et demokrati.

Økonomi. Produktion, arbejde og forbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- redegøre for hovedtræk ved udviklingen inden for den primære, sekundære og tertiære sektor
- give eksempler på væsentlige interesseorganisationer inden for de tre sektorer
- redegøre for de forskellige positioner i det økonomiske kredsløb
- redegøre for udbuds- og efterspørgselsiden i en markedsøkonomi
- redegøre for hovedprincipperne i markeds- og planøkonomi
- redegøre for den økonomiske globalisering
- forklare sammenhængen mellem aktørers økonomisk position og aktørens interesser og ideologier i det danske og globale samfund
- redegøre for centrale velfærdsprincipper og velfærdsmodeller
- redegøre for, hvordan stat, regioner og kommuner varetager opgaver i forhold til den danske velfærdsstat
- redegøre for hovedprincipper i bæredygtig udvikling
- redegøre for centrale problemstillinger knyttet til sammenhænge mellem økonomisk vækst og miljø
- forklare betydningen af forbruger- og producentadfærd for belastningen af miljø og naturgrundlag.

Sociale og kulturelle forhold. Socialisering, kultur og identitet

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- give eksempler på sociale klasser eller grupper og på sociale og kulturelle fællesskaber
- give eksempler på sociale institutioner og sociale normer
- give eksempler på sociale konflikter i det moderne samfund
- fremskaffe empiriske oplysninger, der beskriver forskelle og ligheder i befolkningens levevilkår, levevis, tilhørsforhold og forestillinger
- give eksempler på forhold, der medvirker til dannelsen af forskellige roller i samfundet
- give eksempler på, hvordan uddannelsesinstitutioner bidrager til børns og unges inddragelse eller marginalisering i forhold til samfundet
- reflektere over, hvad egne og andres opfattelser af mennesker med anderledes levevilkår, levevis, tilhørsforhold og forestillinger betyder for gensidig accept og samspil i hverdagslivet

- reflektere over betydningen af at tage del i eller stå uden for det økonomiske, politiske og sociale liv
- anvende deres viden om sociale og kulturelle forhold som baggrund for at diskutere sociale problemer og konflikter.

Idræt**Slutmål efter 9. klassetrin****Kroppen og dens muligheder**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende kropslige færdigheder
- udvikle og anvende idrætslige lege og spil
- gennemføre og udvikle øvelser og serier med redskabsopstillinger
- anvende teknik, taktik og regler fra såvel individuelle idrætter som holdidrætter
- udføre og udvikle rytmiske forløb og danse til musik
- planlægge og udføre forskellige former for opvarmning og grundtræning
- forstå sammenhængen mellem fysisk aktivitet og teori
- planlægge og gennemføre aktiviteter i naturen
- bevæge sig med fortrolighed og omtanke i og på vand.

Idrættens værdier

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- indgå i et forpligtende fællesskab i forbindelse med idrætsudøvelse
- erkende og forholde sig til samspillet mellem fysiske og psykiske forandringer
- forholde sig til fysiske og psykiske reaktioner, der opstår i med- og modspil samt i konkurrencer
- anvende viden om fysiske og biologiske faktorer i idrætten
- erkende betydningen af livslang fysisk aktivitet
- forholde sig til idrættens idealer, først og fremmest fairplay og tolerance.

Idrættens kultur

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til udviklingen af normer og værdier i dansk idrætskultur og idrætstradition
- forholde sig til idrættens internationale dimension
- bidrage med ideer til fysisk aktivitet i forskellige arenaer
- orientere sig i og afprøve lokalområdets udbud af muligheder for fysisk udfoldelse
- vurdere kvaliteter ved forskellige idrætskulturer
- anvende idræt i tværgående projekter og problemstillinger.

Slutmål efter 10. klassetrin**Kroppen og dens muligheder**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beherske udvalgte idrætter
- analysere og vurdere forskellige former for opvarmning og grundtræning
- anvende og vurdere teknik og regler inden for forskellige idrætter

- vælge og anvende relevante træningsprogrammer og træningsformer
- anvende musik som udgangspunkt for fysisk aktivitet
- anvende uderummet til fysisk aktivitet.

Idrættens værdier

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udvælge og redegøre for kvaliteter ved forskellige idrætter
- erkende og vurdere sammenhæng mellem kost og motion
- forstå betydningen af sammenhængen mellem levevilkår og livsstil
- reflektere over samspillet mellem etik og moral i idrætten
- forstå betydningen af fællesskabet i idræt.

Idrættens kultur

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå samspillet mellem samfund og idræt, nationalt og internationalt
- vurdere indhold og kvalitet i nye former for fysisk aktivitet
- reflektere over muligheder for fysisk udfoldelse i forskellige arenaer.

Trinmål efter 2. klassetrin

Kroppen og dens muligheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udføre enkle former for løb, spring og kast
- kontrollere grundlæggende bevægelser, først og fremmest gå, løbe, hoppe, hinke, vende og dreje
- bruge spænding og afspænding
- udføre simple balancer og krydsfunktioner
- deltage i og forstå enkle idrætslige lege
- vise fortrolighed med bløde, hårde, faste og løse redskaber
- udføre grundlæggende gymnastiske færdigheder i afsæt, svæv, landing, rulning, spring, vægtoverføring og forflytning samt vægt på armene
- udføre enkle handlinger, først og fremmest kaste, gribe, sparke
- aflevere og modtage med forskellige boldtyper
- spille enkle boldspil med få regler
- anvende rytmiske bevægelser til forskellige musikformer
- udtrykke forskellige figurer kropsligt
- deltage i lege og leglignende opvarmningsformer
- udføre enkle grundtræningselementer
- kende til kroppens reaktion på fysisk aktivitet
- deltage i idrætsaktiviteter i uderummet.

Idrættens værdier

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- samarbejde med en eller flere om at lege

- kende og anerkende fysiske forskelle mellem sig selv og andre
- kende egne reaktioner i forbindelse med fysisk aktivitet, som vrede, glæde, skuffelse og udmattelse
- overholde enkle spilleregler.

Idrættens kultur

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til og gennemføre nye og gamle lege.

Trinmål efter 5. klassetrin

Kroppen og dens muligheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beherske flere former for løb, spring og kast
- sammensætte grundlæggende bevægelser som løb-spring, løb-kast, afsæt-landing, rulle-hop og hop-fald
- udvise sikkerhed i balance og krydsfunktioner
- indgå i og skabe forskellige idrætslige lege sammen med andre
- anvende spænding og afspænding i forbindelse med gymnastiske færdigheder
- udarbejde og udføre serier og gymnastiske elementer i og på redskaber
- udføre handlinger med forskellige boldtyper med såvel hænder som fødder, som slagredskaber
- deltage i regelbaserede holdidrætter og små- og minispil
- anvende trin, hop, spring, balance, drejning, sving og bøjning
- anvende planer, rum, retning, tid, impuls og bevægelsesudslag med og uden musikledsagelse
- kende opvarmningens formål og udførelse
- kende til grundtræningselementerne udholdenhed, bevægelighed, styrke, koordination og kondition
- kende til måling af hvile- og arbejdspuls
- kende til kroppens anatomi
- færdes i uderummet ved hjælp af kort i kendt terræn
- kende til bjærgning og livredning
- kende metoder til at sikre sig selv i vand.

Idrættens værdier

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udvise samarbejdsevne og social opmærksomhed i forhold til idrætslige aktiviteter
- forstå egen rolle og eget ansvar i regelbaserede idrætsaktiviteter
- kende fysiske ændringer i forbindelse med pubertet
- forholde sig til tabe-/vindereaktioner i konkurrence
- acceptere forskelligheder i egne og andres færdigheder
- kende den velkoordinerede bevægelse
- kende til elementære forhold om kroppens funktioner
- forstå betydningen af fairplay.

Idrættens kultur

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til og afprøve gamle pige- og drengelege
- deltage i udvalgte idrætsaktiviteter fra andre kulturer
- bidrage med ideer til idrætsaktiviteter, både ude og inde
- kende lokalområdets muligheder for idrætsudfoldelse
- arbejde med idræt i tværfaglige sammenhænge.

Trinmål efter 7. klassetrin

Kroppen og dens muligheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende forskellige tekniske færdigheder inden for løb, spring og kast
- mestre koordineringen af kropslige bevægelser og bevægelsesmønstre
- vurdere kropslige bevægelser og bevægelsesmønstre
- organisere og gennemføre forskellige idrætslige lege, spil og aktiviteter
- anvende hensigtsmæssig koordination og kropskontrol i redskabsgymnastik
- tage medansvar ved modtagning
- anvende tekniske færdigheder i forskellige spil
- forstå og anvende taktiske handlemåder og regler i forskellige idrætslige spil
- anvende forskellige stilarter og genrer inden for rytmisk bevægelse
- skabe og udføre egne og andres danse og koreografier
- anvende musik sammen med forskellige idrætsdiscipliner
- kende til principper for opvarmning, udstrækning og nedkøling
- udarbejde enkle opvarmningsforløb
- kende til grundtræningselementerne: udholdenhed, bevægelighed, styrke, koordination og kondition
- kende til digitale muligheder i forbindelse med pulsmåling, konditionstest og energiomsætning
- planlægge og gennemføre orienteringsaktiviteter i forskelligt terræn.

Idrættens værdier

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå og forholde sig til egen rolle og eget ansvar i regelbaserede idrætsaktiviteter
- forholde sig til fysiske og psykiske forandringer i puberteten
- forholde sig til og acceptere tabe-/vindereaktioner i konkurrence
- forklare psykiske reaktioner i forbindelse med fysisk aktivitet
- vurdere den velkoordinerede bevægelse
- kende til træningens betydning for sundhed og trivsel
- kende forskellige motionsformer
- handle i overensstemmelse med fairplaybegrebet
- anvende regler i forskellige idrætslige spil
- vurdere aktuelle problemstillinger, herunder kropsidealer.

Idrættens kultur

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til idrættens rolle i samfundet
- forstå betydningen af gamle lege
- forholde sig til idrættens betydning i andre lande
- kende til lokalområdets foreningstilbud og mindre udbredte idrætsgrene
- arbejde problemorienteret med idrætstemaer.

Trinmål efter 9. klassetrin

Kroppen og dens muligheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- mestre tekniske færdigheder indenfor løb, spring og kast
- analysere kropslige bevægelser og bevægelsesmønstre
- skabe egne boldspil og idrætslige lege med givne såvel som egne regelsæt
- sammensætte og udføre gymnastiske serier individuelt og i grupper
- udvise sikkerhed i gymnastiske færdigheder
- udøve sikker modtagning
- mestre teknik fra såvel individuelle idrætter som holdidrætter
- planlægge taktiske oplæg i forskellige idrætslige spil og holdidrætter
- anvende samspillet mellem retninger og planer i egen bevægelse og gruppens bevægelser
- udarbejde og udføre fællesdanse/koreografier
- anvende musik i forbindelse med, opvarmning og grundtræning
- udarbejde og vurdere disciplinrelevante opvarmnings- og grundtræningsprogrammer
- anvende grundlæggende principper for træningslære og elementær skadesforebyggelse
- udarbejde og redegøre for målrettede træningsprogrammer og træningsformer, herunder aerob og anaerobt arbejde
- anvende digitale muligheder i forbindelse med fysisk aktivitet, fysiologi og anatomi
- gennemføre orienteringsløb ved hjælp af kort og kompas
- kende til og være fortrolig med sikkerhed i og på vand.

Idrættens værdier

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå betydningen af egen indsats i forhold til det fælles resultat
- erkende og beherske egne reaktioner, både fysiske og psykiske
- kende til idrættens betydning for livskvalitet, sundhed, livsstil og levevilkår
- vurdere forskellige motionsformer
- reflektere over etik og moral i idrætsaktiviteter
- mestre regler fra såvel individuelle som holdidrætter
- forholde sig til aktuelle idrætslige problemstillinger, herunder doping.

Idrættens kultur

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til idrættens funktion og betydning gennem tiderne
- diskutere indhold og kvaliteter i nye og gamle former for fysisk aktivitet
- vurdere idrættens betydning i internationale sammenhænge, herunder store idrætsbegivenheder
- forholde sig til tillempede former for ekstrem idræt
- undersøge muligheder for at etablere idrætslige aktivitetstilbud i lokalområdet
- afprøve enkelte af lokalområdets idrætstilbud - inden for og uden for foreningerne
- gennemføre idrætsprojekter i tværgående emner og problemstillinger.

Musik**Slutmål efter 6. klassetrin****Musikudøvelse**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- deltage aktivt i fælles musikalsk udfoldelse i sang og spil
- synge et alsidigt repertoire af sange og salmer
- synge med god intonation og klang
- deltage i vokal flerstemmighed
- anvende et bredt udvalg af musikinstrumenter og musiklokalets tekniske udstyr
- deltage i sammenspil med opmærksomhed på det musikalske udtryk
- opnå et basalt, men sikkert kendskab til notation
- bruge notation som støtte for musikudøvelse
- deltage i bevægelsesaktiviteter og i fællesdans af dansk og udenlandsk oprindelse.

Musikalsk skaben

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende krop, stemme, musikinstrumenter og andre klangkilder i skabende musikalsk arbejde
- skabe lydforløb, med udgangspunkt i givne oplæg
- udføre enkel improvisation
- skabe enkle melodier eller små musikstykker
- arrangere musik ud fra eksperimenter og drøftelser.

Musikforståelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- lytte åbent og opmærksomt til indspillet og levende fremført musik
- udtrykke deres oplevelse af musik i ord, billeder og bevægelse
- gøre rede for forskelligartede musikstykkers form- og udtryksforløb
- anvende elementære musikteoretiske begreber
- anvende notation som hjælp til at skabe sig overblik over sammenhæng og formforløb i et musikstykke
- genkende forskellige instrumenters klang, beskrive deres virkemåde og gøre rede for deres funktion i sammenspilsrelationer
- identificere vigtige kendetegn ved musik fra udvalgte musikhistoriske perioder og forskellige kulturkredse, først og fremmest den vesterlandske
- samtale om musikkens forskelligartede funktioner og virkninger i samfundslivet og i forhold til den enkelte.

Trinmål efter 2. klassetrin

Musikudøvelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- deltage opmærksomt i legende musikalsk udfoldelse
- følge og holde en puls
- synge med på et repertoire af nye og ældre danske sange og salmer med vægt på børnesange samt årstids- og højtidsange
- fremsige et udvalg af rim og remser
- synge med god intonation i større grupper
- synge efter anvisninger på tempo, toneleje og udtryk
- anvende forskellige musikinstrumenter som ledsagelse til leg og sang
- deltage i sammenspil med enkle rytmiske og melodiske figurer
- deltage i sanglege og bevægelseslege.

Musikalsk skaben

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende krop, stemme og forhåndenværende klangkilder i skabende musikalsk arbejde
- skabe lydillustrationer over rim, remser, eventyr eller egne fortællinger
- udføre enkle improvisationer med ledsagelse af grundpuls
- skabe små rim, remser og sange.

Musikforståelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- lytte opmærksomt til korte musikstykker, der associerer til noget konkret
- udtrykke oplevelse af musik i ord, billeder og bevægelse
- udtrykke elementer i et musikstykke i leg og dramatisering
- bedømme, hvilken af to toner der er højest, samt om en tonerække går op eller ned
- kende forskel på puls og rytme
- høre forskel på dur og mol
- anvende notation til rytme og lyd
- genkende klangen af størstedelen af musiklokalets instrumenter
- forstå, at der er forskellige musikgenrer
- forstå, at musik bruges i mange sammenhænge.

Trinmål efter 4. klassetrin

Musikudøvelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- deltage opmærksomt og med bevidsthed om egen rolle i fælles musikalsk udfoldelse
- synge et repertoire af nye og ældre danske sange og salmer
- synge med god intonation og klang samt tydelig tekstudtale i mindre grupper
- holde en enkel over- eller understemme i gruppe i flerstemmig sang

- deltage i fremførelse af enkelt opbyggede talekorsatser, herunder rap
- anvende musikinstrumenter fra forskellige instrumentgrupper i enkle sammenspilsarrangementer
- deltage i sammenspil med varierede rytmer og stemmeforløb
- spille enkle melodiske forløb efter gehør og med støtte af notation
- deltage i lettere fællesdanse.

Musikalsk skaben

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende krop, stemme, musikinstrumenter og andre klangkilder i skabende musikalsk arbejde
- skabe lydillustrationer over fortællinger, tekster eller billedforløb
- udføre enkle improvisationer som del af et musikalsk forløb
- skabe små melodier med udgangspunkt i sangstemmen, ved hjælp af musikinstrumenter eller computer
- arrangere enkle musikalske forløb sammen med andre.

Musikforståelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- lytte opmærksomt til musik med tydelige karakteristika
- udtrykke oplevelse af musik nuanceret og bevidst i ord, billeder og bevægelse
- gøre rede for formforløb og stemning i små musikstykker på baggrund af elementer som dynamik, klangfarve og motiver
- vurdere relationen mellem tekst og melodi i sange fra det almindelige repertoire
- anvende de erhvervede musikteoretiske begreber i samtale om musik ved musikudøvelse og musiklytning
- anvende notation som hjælp til at forstå den rytmiske eller melodiske udvikling i en enkelt stemme
- vise kendskab til musikinstrumenters lyd dannelse og genkende deres klang
- vise kendskab til musikeksempler, som repræsenterer et genre- og stilmæssigt varieret repertoire og nogle centrale skikkelser med tilknytning til den valgte musik
- samtale om musikkens funktion i forskellige sammenhænge, bl.a. ved fester og religiøse handlinger og i medier.

Trinmål efter 6. klassetrin

Musikudøvelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- deltage lyttende og medskabende i fælles musikalsk udfoldelse
- synge et repertoire af nye og ældre danske sange og salmer samt sange på andre sprog, først og fremmest engelsk, norsk og svensk
- synge med god intonation og klang samt tydelig tekstudtale såvel med som uden mikrofon
- deltage i vokal flerstemmighed med opmærksomhed på det musikalske udtryk
- anvende et bredt udvalg af musikinstrumenter fra forskellige instrumentgrupper i sammenspil
- betjene musiklokalets tekniske udstyr
- deltage i sammenspil i forskellige stilarter
- være opmærksom på det musikalske udtryk i sammenspillet
- bruge notation som støtte for musikudøvelsen
- deltage i fællesdanse fra forskellige kulturer.

Musikalsk skaben

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende krop, stemme, musikinstrumenter og andre klangkilder, herunder computer, i skabende musikalsk arbejde
- skabe lydforløb med udgangspunkt i fortællinger, tekster eller billedforløb
- udføre improvisation over en fastlagt akkordfølge
- skabe enkle melodier eller små musikstykker ved hjælp af computer
- arrangere musik ud fra eksperimenter og drøftelser.

Musikforståelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- lytte opmærksomt og med forståelse til musik i forskellige genrer og stilarter
- lytte til levende, professionelt fremført musik med forståelse for koncertsituationen
- fortolke et stykke musik gennem selvvalgte udtryksformer
- gøre rede for formforløb og stemning i musikstykker i forbindelse med udøvelse og lytning
- anvende enkle akkordmønstre efter anvisning
- anvende notation som hjælp til at få overblik over sammenhæng og formforløb i et musikstykke med flere stemmer
- gøre rede for forskellige instrumenters virkemåde og deres rolle i sammenspilsrelationer
- identificere vigtige træk ved musik fra udvalgte perioder i den vesterlandske musikkultur og vise kendskab til nogle centrale musikhistoriske skikkelser
- vise kendskab til musik fra andre kulturer
- samtale om musikkens funktion og virkning som samlende, stemningsskabende, opildnende og manipulerende
- samtale om, hvordan musik optræder både som kunstnerisk udtryk og som vare.

Musik som valgfag

Slutmål 8. og 9. klassetrin

Musikalsk arbejde

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- deltage engageret og kvalificeret i et musikalsk fællesskab
- fordybe sig i musikarbejde på et afgrænset område
- reflektere over et musikalsk arbejde sammen med andre
- gøre rede for forskellige karakteristika ved den musik, der er arbejdet med
- dokumentere et intensivt og fordybende arbejde med musik i en musikalsk fremførelse eller et musikrelateret projekt.

Musik i kultur- og samfundsliv

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udvælge musikalske kundskabs- og færdighedsområder, de gerne vil videreudvikle
- forstå egne udviklingsmuligheder inden for det aktuelle musikalske område
- orientere sig i musiklivet uden for skolen.

Billedkunst

Slutmål efter 5. klassetrin

Billedfremstilling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig i plant, rumligt og digitalt billedarbejde
- anvende forskellige teknikker, metoder og materialer hensigtsmæssigt i plant, rumligt og digitalt billedarbejde
- anvende praktiske erfaringer og teoretisk viden om formsproglige elementer som form, farve og komposition i billedarbejde
- vælge form, metode og materialer i forhold til indhold
- udvælge, anvende og kombinere forskellige billedudtryk
- arbejde med aspekter af kunst, arkitektur og design
- eksperimentere med billeder og kunstneriske kreative metoder
- inddrage og reflektere over forskellige billedkulturer i det praktiske billedarbejde
- deltage i billedarbejde sammen med andre.

Billedkundskab

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- samtale om billeder
- iagttage, beskrive, fortolke og vurdere billeder
- genkende forskellige billedkategorier og -genrer
- arbejde med billeder i forskellige sammenhænge med baggrund i den historiske og sociale kontekst, de er skabt i
- se forskel på forskellige kulturers billedformer
- forstå billeders funktion inden for forskellige fagområder.

Visuel kommunikation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kommunikere idéer og betydninger i visuelle udtryk
- vælge og anvende forskellige billedformer i formidlingen
- præsentere egne og andres billeder, først og fremmest mundtligt og ved udstillinger
- bidrage med visuelle udtryk i kulturprojekter i eller uden for skolen
- udvikle elevernes visuelle kompetencer i samarbejde med andre.

Trinmål efter 2. klassetrin

Billedfremstilling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- fremstille skitser og billeder på baggrund af iagttagelser og andre sanseoplevelser samt følelser og forestillinger
- tegne og male med vægt på fortælling
- anvende enkle teknikker, materialer og værktøjer i plant billedarbejde inden for tegning, grafik, maleri og collage
- anvende enkle farveblandinger
- udforske og anvende forskellige rumlige materialer igennem konstruktioner
- udforske materialekvaliteter i nærmiljøet
- anvende de billedskabende muligheder i male- og billedbehandlingsprogrammer
- anvende digitale fotos som dokumentation og udtryksmiddel
- eksperimentere med form, farve, komposition med vægt på billedfortællinger
- hente inspiration i hverdagens billeder
- deltage aktivt i billedarbejde både i grupper og selvstændigt.

Billedkundskab

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive billeders indhold og historie i billedsamtaler
- undersøge og vurdere egne og andres billeder
- genkende motivkredse, herunder portrætter og familie billeder
- kende til forskellige billedmedier og deres funktioner, herunder tegneserier, plakater og digitale billeder
- kende til enkelte arkitektur- og designudtryk.

Visuel kommunikation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende billedet som kommunikationsmiddel
- anvende visuelle udtryk i fælles projekter
- anvende billeder fra forskellige medier, herunder video, computergrafik, tegneserier og plakater
- arbejde med enkle kombinationer af tekster og billeder
- præsentere egne og andres billeder.

Trinmål efter 5. klassetrin

Billedfremstilling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- fremstille skitser og billeder på baggrund af ideer, følelser, holdninger og ved direkte iagttagelser i nærmiljøet
- anvende teknikker, metoder og materialer i digitale og materielle billedarbejder
- kende til forskellige tegneteknikker
- anvende tegneteknikker til at udtrykke lys, skygge, bevægelse og dybde i billeder
- anvende farvens virkemidler til at skabe kontrast, dybde og stemning i billeder
- arbejde med former og komposition i billedfladen, herunder størrelsesforhold og placering
- anvende skulpturmetoder som modellering, sammenføjning og udhugning
- arbejde med design og arkitektur, herunder fremstilling af skitser
- udtrykke sig i forskellige former for digitale billeder, herunder animationer og video

- anvende male- og billedbehandlingsprogrammer, herunder kendskab til sampling, kloning og fragmentering
- anvende digitalkamera og scanner som skitseforlæg, illustration og dokumentation.
- arbejde med multimediale udtryksformer, herunder kombination af lyd tekst og billeder
- eksperimentere med teknikker, materialer og værktøjer
- hente inspiration i den visuelle kultur og billedkunst, lokalt og globalt
- fremstille værker i et samarbejde med andre.

Billedkundskab

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende faglige begreber i samtaler om billeders indhold og form
- undersøge, analysere, kategorisere og vurdere egne og andres billedsproglige udtryk
- genkende enkle stilarter og formsprog fra forskellige historiske perioder og kulturer
- anvende billederfaringer fra museer, udstillinger og offentlige rum og internet i eget billedarbejde
- kendskab til billedbrug inden for andre fagområder, herunder samfunds- og naturvidenskaber.

Visuel kommunikation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende billedet som kommunikationsmiddel
- kommunikere i forskellige billedformer, herunder maleri, installation og multimedie
- anvende computergrafik i forbindelse med layout, bl.a. i foldere, plakater, tekster og opgaver
- anvende visuelle virkemidler i forbindelse med præsentationer af egne og andres billeder
- deltage i kulturelle begivenheder og udstillinger på skolen og i nærmiljøet, herunder udsmykningsopgaver og medieproduktioner.

Billedkunst som valgfag

Slutmål efter 8. og 9. klassetrin

Billedfremstilling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig i plant, rumligt og digitalt billedarbejde
- anvende praktiske erfaringer og teoretisk viden om formsproglige elementer som form, farve og komposition i billedarbejde
- eksperimentere med billedudtryk og benytte kombinationer af visuelle former i den billedskabende proces
- undersøge, eksperimentere med og anvende forskellige kulturers visuelle udtryk i billedarbejde
- undersøge og arbejde med relationen mellem form og funktion inden for arkitektur og design.

Billedkundskab

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- iagttage, beskrive, fortolke og vurdere billeder
- analysere og reflektere over forskellige fagområders brug af visuelle fremstillinger
- analysere og reflektere over mediernes brug af visuelle fremstillinger til belysning af forskellige sagforhold
- undersøge samtidskunstens funktion og potentiale i samfundet
- undersøge og reflektere over arkitektur og designs betydning for bæredygtig udvikling.

Visuel kommunikation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kommunikere betydninger, meninger og holdninger i visuelle udtryk
- præsentere egne visuelle projekter mundtligt og ved udstillinger i det offentlige rum
- vælge og anvende forskellige billedformer i formidlingen
- bidrage med visuelle udtryk i kulturprojekter i eller uden for skolen
- udvikle elevernes visuelle og kommunikative kompetencer inden for det multimediale område.

Håndarbejde**Slutmål 4./5./6./7. klassetrin****Design og produkt**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå kreative designprocesser, hvori der indgår inspiration og ideer, planlægning, udførelse og evaluering
- udtrykke sig gennem skabende håndværksmæssigt arbejde
- fremstille produkter med udgangspunkt i egne ideer
- formgive med personligt præg
- bruge omverdenen som inspirationskilde
- bruge it og medier i arbejdsprocessen
- eksperimentere med materialer, teknikker, farver, form og funktion
- forholde sig til det færdige produkt ud fra en æstetisk, funktionel og kommunikativ synsvinkel
- sætte ord på designprocessen.

Håndværksmæssige arbejdsområder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formgive og fremstille tekstile produkter
- udnytte kendskab til andre relevante materials anvendelsesmuligheder
- beherske et bredt udvalg af håndværksmæssige teknikker
- vælge hensigtsmæssige materialer, teknikker og arbejdsredskaber
- arbejde med komposition og farvelære
- kende relevante fagudtryk
- kende og efterleve sikkerheds- og sundhedskrav i undervisningen
- medtænke miljø, ressourceudnyttelse og bæredygtighed i arbejdsprocessen.

Det samfundsmæssige og kulturelle indhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- give eksempler på håndværksmæssige produkters betydning som kommunikationsmiddel
- give eksempler på naturgivne og kulturelle forhold, der har indflydelse på menneskets formgivning, fremstilling og anvendelse af håndværksmæssige produkter og udtryk
- fremstille forskellige genstande med inspiration fra andre kulturer og historiske perioder
- vælge materialer ud fra overvejelser om ressourceudnyttelse og bæredygtighed
- præsentere og formidle egne produkter i samspil med det omgivende samfund.

Håndarbejde som valgfag**Slutmål efter 8. og 9. klassetrin****Design og produkt**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kunne bruge erfaringer og egne ideer i kreative designprocesser
- udtrykke sig selvstændigt gennem skabende håndværksmæssigt arbejde
- fremstille produkter med udgangspunkt i egne ideer
- formgive med personligt præg
- opsøge inspirationskilder
- kunne bruge it og medier – både som inspiration, som værktøj og til formidling
- eksperimentere med materialer, teknikker, farver, form og funktion
- evaluere det færdige produkt ud fra en æstetisk, funktionel og kommunikativ synsvinkel
- reflektere over egne designprocesser.

Håndværksmæssige arbejdsområder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formgive og fremstille tekstile produkter
- udnytte kendskab til andre relevante materials anvendelsesmuligheder
- afprøve forskellige materials muligheder og begrænsninger
- beherske et bredt udvalg af håndværksmæssige teknikker
- vælge hensigtsmæssige materialer, teknikker, maskiner og værktøj
- arbejde med komposition og farvelære
- planlægge en arbejdsgang ud fra en tidsramme og med materialer efter eget valg
- medtænke miljø, ressourceudnyttelse og bæredygtighed i arbejdsprocessen
- bruge relevante fagudtryk
- kende og efterleve sikkerheds- og sundhedskrav i undervisningen.

Det samfundsmæssige og kulturelle indhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- undersøge og diskutere tekstile produkters betydning som kommunikationsmiddel, der udtrykker stemninger og signalerer holdninger og normer
- forstå, hvordan forskellige samfunds skabertrang og beherskelse af håndværk har sat spor i historien og påvirker vores dagligdag og fremtid
- opnå indsigt i naturgivne og kulturelle forhold, der har indflydelse på menneskets udformning, anvendelse og fremstilling af håndværksmæssige produkter og udtryk
- begrunde valget af materialer ud fra etiske overvejelser om ressourceudnyttelse og bæredygtighed
- fremstille forskellige genstande med inspiration fra andre kulturer og historiske perioder
- præsentere og formidle egne produkter i samspil med det omgivende samfund.

Sløjd**Slutmål 4./5./6./7. klassetrin****Design og produkt**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå kreative designprocesser, hvori der indgår inspiration og ideer, planlægning, udførelse og evaluering
- udtrykke sig gennem skabende håndværksmæssigt arbejde
- fremstille produkter med udgangspunkt i egne ideer
- formgive med personligt præg
- bruge omverdenen som inspirationskilde
- bruge it og medier i arbejdsprocessen
- eksperimentere med materialer, teknikker, farver, form og funktion
- forholde sig til det færdige produkt ud fra en æstetisk, funktionel og kommunikativ synsvinkel
- sætte ord på designprocessen.

Håndværksmæssige arbejdsområder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formgive og fremstille produkter, fortrinsvis i træ og metal
- udnytte kendskab til andre relevante materials anvendelsesmuligheder
- beherske et bredt udvalg af håndværksmæssige teknikker
- vælge hensigtsmæssige materialer, teknikker, maskiner og værktøj
- arbejde med komposition og farvelære
- kende relevante fagudtryk
- kende og efterleve sikkerheds- og sundhedskrav for værktøj og maskiner, stoffer og materialer i undervisningen
- bruge hensigtsmæssige arbejdsstillinger
- udvikle gode arbejdsvaner
- medtænke miljø, ressourceudnyttelse og bæredygtighed i arbejdsprocessen.

Det samfundsmæssige og kulturelle indhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- give eksempler på håndværksmæssige produkters betydning som kommunikationsmiddel
- give eksempler på naturgivne og kulturelle forhold, der har indflydelse på menneskets formgivning, fremstilling og anvendelse af håndværksmæssige produkter og udtryk
- fremstille forskellige genstande med inspiration fra andre kulturer og historiske perioder
- vælge materialer ud fra overvejelser om ressourceudnyttelse og bæredygtighed
- præsentere og formidle egne produkter i samspil med det omgivende samfund.

Sløjd som valgfag**Slutmål efter 8. og 9. klassetrin****Design og produkt**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kunne bruge erfaringer og egne ideer i kreative designprocesser
- udtrykke sig selvstændigt gennem skabende håndværksmæssigt arbejde
- fremstille produkter med udgangspunkt i egne ideer
- formgive med personligt præg
- opsoge inspirationskilder
- kunne bruge it og medier – både som inspiration, som værktøj og til formidling
- eksperimentere med materialer, teknikker, farver, form og funktion
- evaluere det færdige produkt ud fra en æstetisk, funktionel og kommunikativ synsvinkel
- reflektere over egne designprocesser.

Håndværksmæssige arbejdsområder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formgive og fremstille produkter, fortrinsvis i træ og metal
- udnytte kendskab til andre relevante materials anvendelsesmuligheder
- afprøve forskellige materials muligheder og begrænsninger
- beherske et bredt udvalg af håndværksmæssige teknikker
- vælge hensigtsmæssige materialer, teknikker, maskiner og værktøj
- arbejde med komposition og farvelære
- planlægge en arbejdsang ud fra en tidsramme og med materialer efter eget valg
- medtænke miljø, ressourceudnyttelse og bæredygtighed i arbejdsprocessen
- bruge relevante fagudtryk
- kende og efterleve sikkerheds- og sundhedskrav for værktøj, maskiner, stoffer og materialer i undervisningen
- kende til almindelig værktøjsvedligeholdelse
- kende til substitutionsprincippet dvs. brugen af ufarlige eller mindre farlige stoffer og materialer, hvor dette er muligt
- bruge hensigtsmæssige arbejdsstillinger udvikle gode arbejdsvaner.

Det samfundsmæssige og kulturelle indhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- undersøge og diskutere håndværksmæssige produkters betydning som kommunikationsmiddel, der udtrykker stemninger og signalerer holdninger og normer
- forstå, hvordan forskellige samfunds skabertrang og beherskelse af håndværk har sat spor i historien og påvirker vores dagligdag og fremtid
- opnå indsigt i naturgivne og kulturelle forhold, der har indflydelse på menneskets udformning, anvendelse og fremstilling af håndværksmæssige produkter og udtryk
- begrunde valget af materialer ud fra etiske overvejelser om ressourceudnyttelse og bæredygtighed

- fremstille forskellige genstande med inspiration fra andre kulturer og historiske perioder
- præsentere og formidle egne produkter i samspil med det omgivende samfund

Hjemkundskab**Slutmål 4./5./6./7. klassetrin****Sundhed****Kost, ernæring, hygiejne**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- redegøre for energibehov og energigivende stoffers, fibres, vitaminers og mineralers ernæringsmæssige betydning
- vurdere, planlægge og tilberede dagskost, måltider og retter ud fra kostanbefalinger og digitale kostberegninger
- redegøre for mikroorganismers forekomst, betydning, vækstbetingelser og spredning samt have en forståelse af de almindeligste opbevarings- og konserveringsprincipper
- anvende almene hygiejneprincipper ved tilberedning, opbevaring og konservering af fødevarer.

Kultur- æstetik – livskvalitet**Madlavning og måltider**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- tilberede fødevarer efter grundlæggende madlavningsteknikker og -metoder
- sammensætte og tilberede enkle retter og måltider, der er kendetegnende for forskellige situationer, historiske perioder og kulturer
- planlægge indkøb og arbejdsproces
- få en forståelse af mad og måltider i et socialt, kulturelt og historisk perspektiv
- eksperimentere med fødebaresammensætninger og krydringer med henblik på at skabe æstetiske indtryk og udtryk
- reflektere over og sætte ord på sansemæssige oplevelsers samspil med følelser, individuelle erfaringer og kultur samt det æstetiske i forbindelse med fødevarer og måltider
- tage stilling til madens og måltidets betydning for sundhed og livskvalitet for én selv og for andre.

Samfund – ressourcer og miljø – etik**Fødevarer, forbrug, hygiejne**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- sætte navne på almindeligt anvendte råvarer/fødevarer og inddele dem i fødevaregrupperne
- eksperimentere med ingredienser og metoder med henblik på at få indsigt i fødevarers madtekniske egenskaber
- vurdere en vare ud fra en varedeklaration og have kendskab til mærkningsordninger
- få en forståelse af fødevarers vej fra jord til bord (oprindelse, sæson, produktion, distribution, indkøb, anvendelse og bortskaffelse)
- analysere forskellige fødevaregruppers kvalitet i forhold til smagsmæssige og madtekniske egenskaber, sundhed, miljø, etik og pris

- kende til forbrugerens rettigheder og pligter i forhold til indkøb og anvendelse af varer
- analysere faktorer, der styrer vores forbrug, kostvaner og husarbejde herunder udviklingen i vareudbud, teknologi og markedsføring, tid, kræfter og ressourcer i hverdagen samt kulturelle og æstetiske aspekter
- forklare madens, forbrugets og hygiejnens/husholdningens betydning for miljø og for sundhed og livskvalitet
- anvende principper for bæredygtig husholdning i forbindelse med indkøb, madlavning, opvask, rengøring, vask og affaldshåndtering
- tage kritisk stilling som forbruger og til vilkår for at leve bæredygtigt og med både sundhed og livskvalitet.

Fagets virksomhedsformer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- opleve med alle sanser, fortolke egne oplevelser, udvikle fantasi og kreativitet og udtrykke sig æstetisk og skabende
- arbejde praktisk, eksperimenterende og håndværksmæssigt
- forklare, forstå, anvende, analysere og vurdere viden af fagteoretisk art
- kommunikere om og handle i forhold til fagets æstetiske, etiske, praktiske og teoretiske problemstillinger.

Hjemkundskab som valgfag**Slutmål efter 8. og 9. klassetrin****Sundhed****Kost, ernæring, hygiejne**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forklare energibehov og energigivende stoffers, fibres, vitaminers og mineralers og sekundære stoffers betydning for sygdom og sundhed
- anvende viden om ernæring til sammensætning og vurdering af måltider ud fra forskellige kostanbefalinger og digitale kostberegninger
- forholde sig til aktuelle problemstillinger om kost og ernæring
- forklare forskellige mikroorganismers forekomst, betydning, vækstbetingelser og spredning samt den mikrobiologiske baggrund for opbevarings- og konserveringsmetoder
- anvende almene hygiejneprincipper, herunder personlig hygiejne, ved tilberedning, opbevaring og konservering af fødevarer
- forholde sig til hygiejneproblematikker i fødevareproduktionen

Kultur- æstetik – livskvalitet**Madlavning og måltider**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- tilberede fødevarer efter grundlæggende madlavningsteknikker og -metoder
- sammensætte og tilberede retter og måltider, der er kendetegnende for forskellige situationer, historiske perioder og kulturer
- planlægge indkøb og arbejdsprocer
- analysere og vurdere mad og måltider i et socialt, kulturelt og historisk perspektiv
- eksperimentere med fødevarersammensætninger og krydringer med henblik på at skabe æstetiske indtryk og udtryk
- reflektere over og sætte ord på de sansemæssige oplevelsers samspil med følelser, individuelle erfaringer og kultur samt anvende æstetiske kriterier i forbindelse med fødevarer og måltider
- tage stilling til madens og måltidets betydning for sundhed og livskvalitet for én selv og for andre.

Samfund – ressourcer og miljø – etik**Fødevarer, forbrug, hygiejne**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- eksperimentere med ingredienser og metoder med henblik på at få indsigt i fødevarers madtekniske egenskaber
- vurdere en vare ud fra en varedeklaration og kunne gøre rede for udvalgte mærkningsordninger
- analysere forskellige veje for fødevarer fra jord til bord (oprindelse, sæsonproduktion, distribution, indkøb, anvendelse og bortskaffelse) i forhold til sundhed, miljø og etik

- vurdere forskellige fødevarers kvalitet i forhold til smagsmæssige og madtekniske egenskaber, sundhed, miljø, etik og pris
- kende til forbruger- og fødevarelovgivning og til institutioner på området
- tage stilling til egne behov og ønsker og til indflydelsen af faktorer, der styrer vores forbrug, kostvaner og husarbejde, herunder teknologi- og samfundsudvikling, vareproduktion, medier og markedsføring tid, kræfter og ressourcer i hverdagen samt kulturelle og æstetiske aspekter
- forklare madens, forbrugets og hygiejnens/husarbejdets betydning for miljø og for sundhed og livskvalitet.
- anvende principper for bæredygtig husholdning i forbindelse med indkøb, madlavning, opvask, rengøring og vask samt affaldshåndtering
- forholde sig til sammenhænge mellem miljø og sundhed
- tage kritisk stilling som forbruger og til vilkår for at leve bæredygtigt med både sundhed og livskvalitet.

Fagets virksomhedsformer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- opleve med alle sanser, fortolke egne oplevelser, udvikle fantasi og kreativitet og udtrykke sig æstetisk og skabende
- arbejde praktisk, eksperimenterende og håndværksmæssigt
- forklare, forstå, anvende, analysere og vurdere viden af fagteoretisk art
- kommunikere om og handle i forhold til fagets æstetiske, praktiske, teoretiske og etiske problemstillinger.

Matematik**Slutmål efter 9. klasse****Matematiske kompetencer**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- stille spørgsmål, som er karakteristiske for matematik og have blik for hvilke typer af svar, som kan forventes (tankegangskompetence)
- erkende, formulere, afgrænse og løse matematiske problemer og vurdere løsningerne (problembehandlingskompetence)
- udføre matematisk modellering og afkode, tolke, analysere og vurdere matematiske modeller (modelleringskompetence)
- udtænke og gennemføre egne ræsonnementer til begrundelse af matematiske påstande og følge og vurdere andres matematiske ræsonnementer (ræsonnementskompetence)
- danne, forstå og anvende forskellige repræsentationer af matematiske objekter, begreber, situationer eller problemer (repræsentationskompetence)
- forstå og afkode symbolsprog og formler og oversætte mellem dagligsprog og matematisk symbolsprog (symbolbehandlingskompetence)
- udtrykke sig om matematiske spørgsmål og aktiviteter på forskellige måder, indgå i dialog og fortolke andres matematiske kommunikation (kommunikationskompetence)
- kende, vælge og anvende hjælpemidler i arbejdet med matematik, herunder it, og have indblik i deres muligheder og begrænsninger (hjælpemiddelkompetence).

Matematiske emner

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til

i arbejdet med tal og algebra at

- anvende tal i praktiske og teoretiske sammenhænge
- deltage i udvikling af hensigtsmæssige beregningsmetoder på baggrund af egen forståelse samt vælge og benytte regneregler og formler
- bestemme størrelser ved måling og beregning og sammenligne dem både absolut og relativt
- forstå og benytte matematiske udtryk, hvori der indgår variable
- beskrive sammenhænge ved hjælp af funktionsbegrebet
- arbejde med sammenhænge mellem algebra og geometri

i arbejdet med geometri at

- benytte geometriske begreber og metoder til beskrivelse af objekter og fænomener fra dagligdagen
- undersøge, beskrive og foretage beregninger i forbindelse med plane og rumlige figurer
- arbejde med forskellige typer af tegninger
- arbejde med definitioner, sætninger, geometriske argumenter og enkle beviser
- anvende geometrien i sammenhæng med andre matematiske emner

i arbejdet med statistik og sandsynlighed at

- anvende statistiske begreber til beskrivelse, analyse og tolkning af kvantitative data

- læse, forstå og vurdere statistik og sandsynlighed i forskellige medier
- forbinde sandsynligheder med tal vha. statistik, enkle kombinatoriske overvejelser og simple modeller.

Matematik i anvendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- matematisere problemstillinger fra dagligdag, samfundsliv og natur og tolke matematiske modellers beskrivelse af virkeligheden
- anvende faglige redskaber, begreber og kompetencer til løsningen af matematiske problemstillinger i forbindelse med dagligliv, samfundsliv og natur
- bruge matematik som et redskab til at beskrive eller forudsige en udvikling eller en begivenhed
- erkende matematikkens muligheder og begrænsninger ved beskrivelse af virkeligheden.

Matematiske arbejdsmåder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- deltage i udvikling af strategier og metoder i forbindelse med de matematiske emner
- undersøge, systematisere, ræsonnere og generalisere i arbejdet med matematiske problemstillinger
- læse faglige tekster og kommunikere om fagets emner
- arbejde individuelt og sammen med andre om behandlingen af matematiske opgaver og problemstillinger
- arbejde med problemløsning i en proces, der bygger på dialog og på elevernes forskellige forudsætninger og potentialer.

Slutmål efter 10. klasse

Matematiske kompetencer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- skelne mellem definitioner og sætninger, mellem enkelttilfælde og generaliseringer og anvende denne indsigt til at udforske og indgå i dialog om forskellige matematiske begrebers rækkevidde og begrænsning (tankegangskompetence)
- opstille, afgrænse og løse både rent faglige og anvendelsesorienterede matematiske problemer og vurdere løsningerne bl.a. med henblik på at generalisere resultater (problembehandlingskompetence)
- opstille, behandle, afkode, analysere og forholde sig kritisk til modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. ved hjælp af regneudtryk, tegning, diagrammer, ligninger, funktioner og formler (modelleringskompetence)
- udtænke, gennemføre, forstå og vurdere mundtlige og skriftlige matematiske ræsonnementer og arbejde med enkle beviser (ræsonnementskompetence)
- afkode, bruge og vælge hensigtsmæssigt mellem forskellige repræsentationsformer og kunne se deres indbyrdes forbindelser (repræsentationskompetence)
- forstå og benytte variable og symboler, bl.a. når regler og sammenhænge skal vises samt oversætte mellem dagligsprog og symbolsprog (symbolbehandlingskompetence)
- indgå i dialog samt udtrykke sig mundtligt og skriftligt om matematikholdige anliggender på forskellige måder og med en vis faglig præcision, samt fortolke andres matematiske kommunikation (kommunikationskompetence)

- kende forskellige hjælpemidler, herunder it, og deres muligheder og begrænsninger samt anvende dem hensigtsmæssigt, bl.a. til eksperimenterende udforskning af matematiske sammenhænge, til beregninger og til præsentationer (hjælpemiddelkompetence).

Matematiske emner

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til

i arbejdet med tal og algebra at

- kende de reelle tal og anvende dem i praktiske og teoretiske sammenhænge
- arbejde med talfølger og forandringer med henblik på at undersøge, systematisere og generalisere
- regne med brøker, bl.a. i forbindelse med løsning af ligninger og algebraiske problemer
- forstå og anvende procentbegrebet
- kende regningsarternes hierarki samt begrunde og anvende regneregler
- forstå og anvende kendte og ikke-kendte formler og matematiske udtryk, hvori der indgår variable
- anvende funktioner til at beskrive sammenhænge og forandringer, herunder procentuel vækst
- arbejde med funktioner i forskellige repræsentationer
- vælge metode til bestemmelse af løsninger til ligninger, ligningssystemer og enkle uligheder

i arbejdet med geometri at

- kende, anvende og beskrive forskellige geometriske figurers egenskaber
- fremstille skitser og tegninger efter givne forudsætninger
- benytte grundlæggende geometriske begreber, herunder størrelsesforhold og linjers indbyrdes beliggenhed
- undersøge, beskrive og vurdere sammenhænge mellem tegning (model) og tegnet objekt
- kende og anvende målestoksforhold, lighedannethed og kongruens
- kende og anvende målingsbegrebet, herunder måling og beregning i forbindelse med omkreds, flade og rum
- udføre enkle geometriske beregninger, bl.a. ved hjælp af Pythagoras' sætning
- arbejde undersøgende med enkel trigonometri i forbindelse med retvinklede trekanter og beregne sider og vinkler
- arbejde med enkle geometriske argumenter og beviser
- bruge it til tegning, undersøgelser, beregninger og ræsonnementer vedrørende geometriske figurer
- arbejde med koordinatsystemet og forstå sammenhængen mellem tal og geometri
- gengive algebraiske sammenhænge i geometrisk repræsentation

i arbejdet med statistik og sandsynlighed at

- anvende statistiske begreber til beskrivelse, analyse og fortolkning af data
- tilrettelægge og gennemføre enkle statistiske undersøgelser
- læse, forstå og vurdere anvendelsen af statistik og sandsynlighed i forskellige medier
- udføre og tolke eksperimenter, hvori tilfældighed og chance indgår
- forbinde sandsynlighed med tal vha. statistik, enkle kombinatoriske overvejelser og simple modeller.

Matematik i anvendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende matematik knyttet til problemstillinger, der vedrører natur, samfund og kultur
- arbejde med økonomiske forhold, bl.a. vedrørende arbejde, fritid og sundhed

- anvende matematik som værktøj til løsning af praktiske og teoretiske problemer på en alsidig måde
- arbejde med og undersøge matematiske modeller, hvori formler og funktioner indgår
- benytte it til beregninger, simuleringer, undersøgelser og beskrivelser, bl.a. vedrørende energiforbrug og ressourcer
- forholde sig til beskrivelser og argumentationer af faglig art, som de fremtræder i medierne
- erkende matematikkens muligheder og begrænsninger som beskrivelsesmiddel og beslutningsgrundlag.

Matematiske arbejds måder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- deltage i udvikling af strategier og metoder med støtte i bl.a. it
- undersøge, systematisere, ræsonnere og generalisere
- veksle mellem praktiske og teoretiske overvejelser ved løsningen af matematiske problemstillinger
- læse faglige tekster samt forstå og forholde sig til informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk
- forberede og gennemføre mundtlige og skriftlige præsentationer af eget arbejde med matematik, bl.a. med inddragelse af it
- arbejde individuelt og sammen med andre om praktiske og teoretiske problemstillinger, bl.a. i projektorienterede forløb
- arbejde individuelt og sammen med andre om problemløsning i mundtligt og skriftligt arbejde
- give respons til andre i arbejdet med matematik, bl.a. ved at spørge aktivt.

Trinmål efter 3. klasse

Matematiske kompetencer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- indgå i dialog om spørgsmål og svar, som er karakteristiske i arbejdet med matematik (tankegangs-kompetence)
- løse matematiske problemer knyttet til en kontekst, der giver mulighed for intuitiv tænkning, inddragelse af konkrete materialer eller egne repræsentationer (problembehandlingskompetence)
- opstille, behandle og afkode enkle modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. vha. regneudtryk, tegninger og diagrammer (modelleringskompetence)
- ræsonnere og argumentere intuitivt om konkrete matematiske aktiviteter og følge andres mundtlige argumenter (ræsonnementskompetence)
- bruge uformelle repræsentationsformer sammen med symbolsprog og arbejde med deres indbyrdes forbindelser (repræsentationskompetence)
- afkode og anvende enkle matematiske symboler, herunder tal og regnetegn, samt forbinde dem med dagligdags sprog (symbolbehandlingskompetence)
- udtrykke sig og indgå i dialog om enkle matematiske problemstillinger (kommunikationskompetence)
- kende og anvende hensigtsmæssige hjælpemidler, herunder konkrete materialer, lommeregner og it, bl.a. til eksperimenterende udforskning af matematiske sammenhænge (hjælpemiddelkompetence).

Matematiske emner

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til

i arbejdet med tal og algebra at

- kende de naturlige tals opbygning og ordning, herunder titalssystemet
- bruge tælleremser og arbejde med talfølger og figurrækker
- deltage i udvikling af metoder til addition og subtraktion på baggrund af egen forståelse
- bestemme antal ved hjælp af addition, subtraktion samt enkel multiplikation og division inden for de naturlige tal
- løse konkrete problemer ved hjælp af hovedregning, lommeregner, it og enkle skriftlige beregninger
- kende eksempler på brug af decimaltal og enkle brøker fra hverdagssituationer

i arbejdet med geometri at

- tale om dagligdags ting og billeder i et uformelt geometrisk sprog med udgangspunkt i former, størrelser og beliggenhed
- arbejde med enkle, konkrete modeller og gengive træk fra virkeligheden ved tegning
- undersøge og beskrive mønstre, herunder symmetri
- foretage enkel måling af afstand, flade, rum og vægt
- undersøge og eksperimentere inden for geometri, bl.a. med brug af it og konkrete materialer
- arbejde med sammenhænge mellem tal og geometri ved hjælp af tallinjen
- forbinde tal og regning med geometriske repræsentationer og konkrete materialer

i arbejdet med statistik og sandsynlighed at

- indsamle, ordne og behandle data
- opnå erfaringer med tilfældighed og chance i eksperimenter og spil.

Matematik i anvendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge matematik i relevante hverdagssituationer
- vælge og benytte regningsart i forskellige praktiske sammenhænge
- erhverve en begyndende forståelse for matematik som beskrivelsesmiddel.

Matematiske arbejdsmåder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- deltage i udvikling af metoder med støtte i bl.a. konkrete materialer og illustrationer
- arbejde eksperimenterende og undersøgende med inddragelse af konkrete materialer
- modtage, arbejde med og videregive enkle skriftlige og mundtlige informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk
- arbejde individuelt og sammen med andre om løsning af praktiske problemstillinger og matematiske opgaver
- indgå i dialog om matematik, hvor elevernes forskellige ideer inddrages.

Trinmål efter 6. klasse

Matematiske kompetencer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formulere sig skriftligt og mundtligt om matematiske påstande og spørgsmål og have blik for hvilke typer af svar, der kan forventes (tankegangskompetence)

- løse matematiske problemer knyttet til en kontekst, der giver mulighed for intuitiv tænkning, egne repræsentationer og erhvervet matematisk viden og kunnen (problembehandlingskompetence)
- opstille, behandle, afkode og analysere enkle modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. ved hjælp af regneudtryk, tegninger, diagrammer (modelleringskompetence)
- udtænke og gennemføre uformelle og enkle formelle matematiske ræsonnementer og følge mundtlige og enkle skriftlige argumenter (ræsonnementskompetence)
- bruge uformelle og formelle repræsentationsformer og forstå deres indbyrdes forbindelser (repræsentationskompetence)
- afkode og anvende matematiske symboler, herunder variable og enkle formler samt oversætte mellem dagligsprog og symbolsprog (symbolbehandlingskompetence)
- sætte sig ind i og udtrykke sig såvel mundtligt som skriftligt om fremgangsmåder og løsninger i forbindelse med matematiske problemstillinger (kommunikationskompetence)
- kende, vælge og anvende hensigtsmæssige hjælpemidler, herunder konkrete materialer, lommeregner og it, bl.a. til eksperimenterende udforskning af matematiske sammenhænge (hjælpemiddelkompetence).

Matematiske emner

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til

i arbejdet med tal og algebra at

- kende til de rationale tal
- kende tallenes ordning, tallinjen og titalssystemet
- undersøge og systematisere i forbindelse med arbejdet med talfølger og figurrækker
- deltage i udvikling af metoder til multiplikation og division på baggrund af egen forståelse
- anvende de fire regningsarter til antalsbestemmelse ved hjælp af hovedregning, lommeregner, it og skriftlige beregninger
- kende procentbegrebet og bruge enkel procentregning
- anvende brøker, decimaltal og procent i praktiske sammenhænge
- kende sammenhængen mellem brøker, decimaltal og procent
- anvende regningsarternes hierarki
- kende til eksempler på brug af variable, bl.a. i formler, enkle ligninger og funktioner
- finde løsninger til enkle ligninger ved uformelle metoder
- kende til koordinatsystemet, herunder sammenhængen mellem tal og tegning

i arbejdet med geometri at

- benytte geometriske metoder og begreber til beskrivelse af fysiske objekter fra dagligdagen
- undersøge og konstruere enkle figurer i planen
- kende grundlæggende geometriske begreber som linjer, vinkler, polygoner og cirkler
- spejle, dreje og parallelforskyde, bl.a. i forbindelse med arbejdet med mønstre
- arbejde med tredimensionelle modeller og enkle tegninger af disse
- arbejde med enkle eksempler på målestoksforhold og lighedannede i forbindelse med tegning
- undersøge metoder til beregning af omkreds, areal og rumfang i konkrete situationer
- bruge it til at undersøge og konstruere geometriske figurer
- arbejde med koordinatsystemet og opnå en begyndende forståelse for sammenhængen mellem tal og geometri
- forbinde tal og regning med geometriske repræsentationer

i arbejdet med statistik og sandsynlighed at

- indsamle, behandle og formidle data, bl.a. i tabeller og diagrammer
- gennemføre enkle statistiske undersøgelser
- læse, beskrive og tolke data og informationer i tabeller og diagrammer
- udføre eksperimenter, hvori tilfældighed og chance indgår.

Matematik i anvendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- arbejde med enkle problemstillinger fra dagligdagen, det nære samfundsliv og naturen
- anvende faglige redskaber og begreber, bl.a. beregningsmetoder, enkle procentberegninger og grafisk afbildning til løsningen af praktiske problemer
- se matematikkens muligheder og begrænsninger som beskrivelsesmiddel.

Matematiske arbejdsmåder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- deltage i udvikling af metoder med støtte i bl.a. skriftlige notater og illustrationer
- undersøge, systematisere og begrunde matematisk med mulighed for inddragelse af konkrete materialer og andre repræsentationer samt ved brug af it
- læse enkle faglige tekster samt anvende og forstå informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk
- forberede og gennemføre mindre præsentationer af eget arbejde med matematik
- arbejde individuelt og sammen med andre om praktiske og teoretiske problemstillinger, problemløsning samt øvelser
- arbejde med problemløsning i en proces, hvor andres forskellige forudsætninger og ideer inddrages.

Trinmål efter 9. klasse

Matematiske kompetencer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- skelne mellem definitioner og sætninger, mellem enkelttilfælde og generaliseringer og anvende denne indsigt til at udforske og indgå i dialog om forskellige matematiske begrebers rækkevidde og begrænsning (tankegangskompetence)
- opstille, afgrænse og løse både rent faglige og anvendelsesorienterede matematiske problemer og vurdere løsningerne, bl.a. med henblik på at generalisere resultater (problembehandlingskompetence)
- opstille, behandle, afkode, analysere og forholde sig kritisk til modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. ved hjælp af regneudtryk, tegning, diagrammer, ligninger, funktioner og formler (modelleringskompetence)
- udtænke, gennemføre, forstå og vurdere mundtlige og skriftlige matematiske ræsonnementer og arbejde med enkle beviser (ræsonnementskompetence)
- afkode, bruge og vælge hensigtsmæssigt mellem forskellige repræsentationsformer og kunne se deres indbyrdes forbindelser (repræsentationskompetence)
- forstå og benytte variable og symboler, bl.a. når regler og sammenhænge skal vises, samt oversætte mellem dagligsprog og symbolsprog (symbolbehandlingskompetence)

- indgå i dialog samt udtrykke sig mundtligt og skriftligt om matematikholdige anliggender på forskellige måder og med en vis faglig præcision, samt fortolke andres matematiske kommunikation (kommunikationskompetence)
- kende forskellige hjælpemidler, herunder it, og deres muligheder og begrænsninger, samt anvende dem hensigtsmæssigt, bl.a. til eksperimenterende udforskning af matematiske sammenhænge, til beregninger og til præsentationer (hjælpemiddelkompetence).

Matematiske emner

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til

i arbejdet med tal og algebra at

- kende de reelle tal og anvende dem i praktiske og teoretiske sammenhænge
- arbejde med talfølger og forandringer med henblik på at undersøge, systematisere og generalisere
- regne med brøker, bl.a. i forbindelse med løsning af ligninger og algebraiske problemer
- forstå og anvende procentbegrebet
- kende regningsarternes hierarki samt begrunde og anvende regneregler
- forstå og anvende formler og matematiske udtryk, hvori der indgår variable
- anvende funktioner til at beskrive sammenhænge og forandringer
- arbejde med funktioner i forskellige repræsentationer
- løse ligninger og enkle ligningssystemer og ved inspektion løse enkle uligheder
- bestemme løsninger til ligninger og ligningssystemer grafisk

i arbejdet med geometri at

- kende og anvende forskellige geometriske figurers egenskaber
- fremstille skitser og tegninger efter givne forudsætninger
- benytte grundlæggende geometriske begreber, herunder størrelsesforhold og linjers indbyrdes beliggenhed
- undersøge, beskrive og vurdere sammenhænge mellem tegning (model) og tegnet objekt
- kende og anvende målestoksforhold, lighedannethed og kongruens
- kende og anvende målingsbegrebet, herunder måling og beregning i forbindelse med omkreds, flade og rum
- udføre enkle geometriske beregninger, bl.a. ved hjælp af Pythagoras' sætning
- arbejde undersøgende med enkel trigonometri i forbindelse med retvinklede trekanter og beregne sider og vinkler
- arbejde med enkle geometriske argumenter og beviser
- bruge it til tegning, undersøgelser, beregninger og ræsonnementer vedrørende geometriske figurer
- arbejde med koordinatsystemet og forstå sammenhængen mellem tal og geometri
- gengive algebraiske sammenhænge i geometrisk repræsentation

i arbejdet med statistik og sandsynlighed at

- anvende statistiske begreber til beskrivelse, analyse og fortolkning af data
- tilrettelægge og gennemføre enkle statistiske undersøgelser
- læse, forstå og vurdere anvendelsen af statistik og sandsynlighed i forskellige medier
- udføre og tolke eksperimenter, hvori tilfældighed og chance indgår
- forbinde sandsynlighed med tal vha. statistik, enkle kombinatoriske overvejelser og simple modeller.

Matematik i anvendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- arbejde med problemstillinger vedrørende dagligdagen, bl.a. i forbindelse med privatøkonomi, bolig og transport
- behandle eksempler på problemstillinger knyttet til den samfundsmæssige udvikling, hvori bl.a. økonomi, teknologi og miljø indgår
- anvende faglige redskaber og begreber, bl.a. procentberegninger, formler og funktioner som værktøj til løsning af praktiske problemer
- udføre simuleringer, bl.a. ved hjælp af it
- erkende matematikkens muligheder og begrænsninger som beskrivelsesmiddel og beslutningsgrundlag.

Matematiske arbejdsmåder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- deltage i udvikling af strategier og metoder med støtte i bl.a. it
- undersøge, systematisere og ræsonnere med henblik på at generalisere
- veksle mellem praktiske og teoretiske overvejelser ved løsningen af matematiske problemstillinger
- læse faglige tekster samt forstå og forholde sig til informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk
- forberede og gennemføre mundtlige og skriftlige præsentationer af eget arbejde med matematik, bl.a. med inddragelse af it
- arbejde individuelt og sammen med andre om praktiske og teoretiske problemstillinger, bl.a. i projektorienterede forløb
- arbejde individuelt og sammen med andre om problemløsning i mundtligt og skriftligt arbejde
- give respons til andre i arbejdet med matematik, bl.a. ved at spørge aktivt.

Natur/teknik**Slutmål efter 6. klassetrin****Den nære omverden**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive, sortere og anvende viden om materialer og stoffer og deres forskellige egenskaber samt det levende og det ikke levende
- beskrive planter og dyr samt forklare deres funktioner, livsbetingelser og samspil med omgivelserne
- beskrive vigtige kropsfunktioner og væsentlige faktorer, der påvirker disse, samt anvende viden om forhold, der har betydning for menneskets sundhed
- gøre rede for fænomener, der knytter sig til vejret og årstiderne
- kende og beskrive lokalområdet, bl.a. ved brug af kort og kunne anvende viden herom i andre sammenhænge.

Den fjerne omverden

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- finde ligheder og forskelle mellem levevilkår og livsbetingelser for planter, dyr og mennesker i det nære og det fjerne
- forholde sig kritisk til informationer om naturfaglige forhold fra medierne
- redegøre for dyr, planter og menneskers levevilkår og indbyrdes samspil forskellige steder på Jorden
- anskue fordelingen af land og hav, landskaber, klimazoner og plantebælter som regionale og globale mønstre
- beskrive og sammenligne vigtige regioner og lande i vores egen og andre verdensdele
- sammenholde indsigt i solsystemets opbygning og Jordens bevægelser med fænomener, de selv har oplevet
- anvende hovedtræk af Jordens og livets udvikling til belysning af naturens mangfoldighed.

Menneskets samspil med naturen

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- færdes i naturen på en hensigtsmæssig og hensynsfuldt måde
- kende til forskellige natursyn og beskrive eksempler på naturanvendelse og naturbevarelse samt interesseudsættninger knyttet hertil
- kende begrebet bæredygtighed og kunne redegøre for eksempler på, at menneskets forbrug af ressourcer og anvendelse af teknologi påvirker kredsløb i naturen og vurdere, hvilke konsekvenser det har for planter, dyr og mennesker
- kende træk af teknologiens historie og anvendelse samt følgevirkninger for planter, dyr og mennesker
- vurdere eksempler på miljøproblemer lokalt og globalt på baggrund af egen indsigt.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formulere relevante spørgsmål, opstille hypoteser og modeller som grundlag for både praktiske og teoretiske undersøgelser
- planlægge, designe og gennemføre iagttagelser, undersøgelser og eksperimenter
- vælge og anvende udstyr, redskaber og hjælpemidler, der passer til opgaven samt organisere forløbet, når det foregår individuelt eller i grupper
- ordne og vurdere data
- konkludere ud fra iagttagelser, undersøgelser, datasøgning, dataopsamling, faglig læsning og interview både på skolens område og uden for dette
- formidle resultater af egne og andres data på flere forskellige måder
- formidle fagligt stof, modeller og teorier med relevant fagsprog
- forholde sig kritisk til informationer på nettet.

Trinmål efter 2. klassetrin

Den nære omverden

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- sortere og navngive materialer og stoffer fra dagligdagen efter egne kriterier og enkle givne kriterier, herunder form, farve, funktion og anvendelse
- undersøge ændringer af stoffer og materialer fra dagligdagen, herunder is der smelter, vand der fryser, vand der fordamper og sukker der opløses
- undersøge hverdagsfænomener, herunder farver, lys og lyd
- beskrive udvalgte dyr og planter fra nærområdet, kende deres navne og kunne henføre dem til grupper
- kende udvalgte planters og dyrs livscyklus gennem året
- kunne beskrive en plante ved rod, stængel, blad og blomst
- kende naturområder, hvor navngivne planter og dyr lever
- kende menneskets sanser og enkle regler for sundhed
- kunne forbinde de forskellige årstider med vigtige begivenheder i naturen
- undersøge enkle forhold vedrørende vejret, herunder temperatur og nedbør
- beskrive vigtige funktioner og steder i lokalområdet: hvor vi bor, hvor vi handler, hvordan vi kommer rundt, hvor vi arbejder, og hvor der er natur
- kende enkle kort, enkle signaturer og verdenshjørnerne.

Den fjerne omverden

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til kategorier af dyr, herunder vilde dyr, husdyr, kæledyr, fortidsdyr og fantasidyr
- fortælle om, hvordan dyr præsenteres i medier og reklamer
- kende udvalgte dyr og planter fra andre verdensdele
- kende udvalgte dyr og planter fra forskellige naturområder
- kende udvalgte eksempler på menneskers levevilkår i andre dele af verden
- kende signaturer for land, sø, hav og bjerg ved brug af atlas og kort
- fortælle om årstider, sol og måne samt ændringer i længde på dag og nat.

Menneskets samspil med naturen

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdig-

- heder, der sætter dem i stand til at

- tage hensyn til planter, dyr og natur og vise det gennem egen adfærd ved ikke at kaste affald i naturen, og når der holdes smådyr i fangenskab
- give eksempler på ressourcer, der indgår i dagligdagen, herunder vand, fødevarer, elektricitet og affald.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formulere enkle spørgsmål og udføre enkle undersøgelser, herunder: hvad er ting lavet af, hvilken temperatur har vandet fra hanen, hvor kan vi finde regnorme, hvorfor regner det?
- opleve og gøre iagttagelser som grundlag for at gennemføre enkle undersøgelser og eksperimenter
- anvende udstyr, redskaber og hjælpemidler, herunder simple fælder til dyr, lup, termometer og kort
- ordne resultater og erfaringer på forskellige måder
- formidle resultater og erfaringer med relevant fagsprog på forskellige måder, ved fortælling, tegning, udstilling eller fremvisning.

Trinmål efter 4. klassetrin

Den nære omverden

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- sortere og beskrive materialer som metal, plast, sten og affald efter faglige kriterier
- undersøge og skelne om ændringer i stoffer er endelig, eller om de kan gendannes, herunder omdannelse af vand mellem de tre tilstandsformer, opløsning af salt og forbrænding af stearinlys
- kende forskellige materialer og stoffers oprindelse, brug, genbrug og bortskaffelse og kende til nedbrydning, herunder formuldning og rustdannelse
- kende flere navne på dyr og planter samt de vigtigste kendetegn, der henfører dem til systematiske grupper
- kende dyrs og planter forskellige levesteder og livsbetingelser, herunder behov for føde, luft, lys, vand og temperatur
- stille spørgsmål til planter og dyrs bygning og levevis ved brug af begreberne fødekæde, tilpasning, livsbetingelser
- fortælle om menneskets kropsfunktioner, fx åndedræt og fordøjelsessystem
- kende oxygen, kuldioxid samt næringsstofferne protein, fedt og kulhydrat
- beskrive enkle og vigtige regler for sund levevis
- bruge enkle fagudtryk i beskrivelsen af vejriagttagelser, herunder temperatur, vindstyrke, nedbør og sigtbarhed
- redegøre for karakteristiske træk ved lokalområdet, herunder opdeling i land, by og trafikårer
- kunne anvende enkle kort, faglige signaturer og verdenshjørnerne.

Den fjerne omverden

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive og give eksempler på dyr og planter fra forskellige verdensdele, herunder hvordan dyr og planter får opfyldt deres livsbetingelser som vand, lys, næring og temperatur på forskellige levesteder
- beskrive og give eksempler på menneskers levevilkår i andre kulturer på forskellige udviklingstrin i forhold til egne levevilkår
- kende forskellige klimazoner og plantebælter på tematiske kort, herunder hvad der kendetegner de fire klimazoner og deres plantebælter, herunder typiske husdyr

- kende eksempler på menneskers levevilkår i forskellige klimazoner
- give eksempler på, hvordan medier formidler viden om naturen, herunder hvordan der formidles viden om vejr, sundhed og naturkatastrofer
- kende de syv verdensdele og kunne udpege dem på et verdenskort
- kende udvalgte stednavne på regioner og lande i vores egen del af verden, herunder Norden og Europa
- kende geografiske forhold, der er karakteristiske for udvalgte regioner og lande i vores egen verdensdel, herunder kunne aflæse vigtige oplysninger om landets natur
- kende månens bevægelse omkring Jorden og Jordens bevægelse omkring solen og forbinde dette med oplevede dagligdags fænomener, herunder årets og døgnets længde og årstider, månens faser
- kende hovedtræk af Jordens og livets udvikling.

Menneskets samspil med naturen

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- give eksempler på naturanvendelse og naturbevarelse lokalt og globalt, herunder skovdrift, landbrug og fredning
- give eksempler på samfundets anvendelse af ressourcer og teknik, herunder hvordan vi producerer elektricitet, varme og papir
- kunne sortere affald i forskellige fraktioner som organisk affald, glas, papir, metal og kemikalieaffald
- beskrive forskelle og ligheder på redskaber og apparaters udformning og anvendelse til forskellige tider.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formulere spørgsmål og fremsætte hypoteser på baggrund af iagttagelser, oplevelser og mindre undersøgelser
- gennemføre og beskrive undersøgelser og eksperimenter
- arbejde hensigtsmæssigt med forskellige undersøgelsesmetoder og udstyr indendørs og udendørs samt anvende faglig læsning
- sammenligne resultater og data af både praktiske og mere teoretiske undersøgelser gennem tegninger, diagrammer, tabeller, digitale billeder eller lydoptagelser
- formidle - mundtligt og skriftligt - data fra egne undersøgelser og eksperimenter med relevant fagsprog på forskellige måder og med forskellige medier.

Trinmål efter 6. klassetrin

Den nære omverden

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- sortere, udvælge og anvende materialer og stoffer, både syntetiske og naturskabte
- undersøge og vurdere stoffernes forskellige egenskaber, herunder styrke, isolerings- og ledningsevne samt muligheder for genbrug
- kende forskel på det levende og det ikke-levende ud fra enkle kriterier
- undersøge, hvordan nye egenskaber fremkommer, når forskellige materialer og stoffer bruges sammen, blandes sammen eller brænder
- kende til, at alt stof i verden består af et begrænset antal grundstoffer og kende få grundstoffers navne, herunder kulstof, oxygen, hydrogen og jern

- kende til vigtige stoffers og materialers anvendelse, genbrug og kredsløb
- undersøge og beskrive hverdagsfænomener, herunder elektricitet og magnetisme
- sammenholde forskellige danske planters og dyrs levesteder og deres tilpasning hertil
- forbinde en plantes dele med deres hovedfunktioner, herunder blomst og frøsætning
- kunne forklare hovedtræk af dyrs og planters samspil ved fotosyntese og ånding med vægt på udveksling af kuldioxid og oxygen
- sammenligne en dansk biotop med en tilsvarende et andet sted i verden
- beskrive vigtige menneskelige organsystemer, herunder kredsløb og væsentlige faktorer, der fremmer en sund livsstil
- kunne sammensætte et sundt måltid og vælge gode motionsformer
- kunne læse og i store træk vurdere varedeklarerationer på almindelige levnedsmidler og slik
- begrunde valg, der fremmer egen sundhed og trivsel
- sammenligne egne data og observationer med en vejrudsigt
- anvende kort, både ældre og nye til informationssøgning om områdets udvikling, herunder gøre sig tanker om, hvordan lokalområdet kunne ændre sig.

Den fjerne omverden

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive og give eksempler på forhold, der har betydning for dyr og planters tilpasning til forskellige livsbetingelser, herunder vand, lys, næring, næringssalte og temperatur
- sammenligne og beskrive de forskelle i levevilkår, mennesker har forskellige steder på Jorden
- sammenligne oplysninger fra tematiske kort og den virkelighed, de repræsenterer
- sammenligne geografiske forhold og globale mønstre, der er karakteristiske for udvalgte regioner og andre verdensdele
- redegøre for, hvorledes naturkatastrofer opstår og påvirker planter, dyr og menneskers levevilkår
- forholde sig til mediernes fremstilling af naturfaglige forhold og vurdere informationerne på baggrund af egen og andres viden
- kende udvalgte stednavne på regioner og lande i verden, herunder stednavne for verdens brændpunkter, kæmpebyer og verdenshavene
- sammenholde viden om regionale og globale mønstre med viden om levevilkår for mennesker, dyr og planter
- gøre rede for hovedtræk af solsystemets opbygning
- redegøre for hovedtræk af Jordens og livets udvikling
- beskrive forhold, der har betydning for livets udvikling, herunder variation, ændring af levesteder og naturlig udvælgelse
- kende til pladetektonik og fænomener, der har sammenhæng hermed.

Menneskets samspil med naturen

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til skrevne og uskrevne regler om at færdes sikkert og hensynsfuldt i naturen
- kende til forskellige natursyn og kunne redegøre for naturanvendelse og naturbevarelse lokalt og globalt og interesseudsættninger, der knytter sig hertil
- give eksempler på bevarelse af naturområder og byudvikling
- redegøre for eksempler på ressourcer og anvendelse af teknik, der har betydning for menneskers levevilkår, herunder vand, energi og transport

- give eksempler på, hvordan samfundets brug af teknologi på et område kan skabe problemer på andre områder som vand/spildevand og energiforsyning/forurening
- anvende begrebet bæredygtighed og give eksempler på bæredygtig udvikling
- give eksempler på, hvordan ændringer i anvendelse af teknologi har indvirket på planter, dyr og mennesker
- kende til miljøproblemer lokalt og globalt samt give eksempler på, hvordan disse problemer kan løses, herunder forslag til spareråd i forbindelse med brug af vand og el og i forhold til anvendelse af vedvarende energi.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formulere spørgsmål, fremsætte hypoteser og lave modeller som grundlag for undersøgelser
- planlægge, designe og gennemføre undersøgelser og eksperimenter med udgangspunkt i åbne og lukkede opgaver
- designe og bygge apparater og modeller efter egne ideer og redegøre for form, funktion og hensigt
- kategorisere undersøgelsesresultater og sammenfatte enkle regler, herunder at alt levende indeholder vand, og at metaller er gode ledere for strøm og varme
- formidle - mundtligt og skriftligt - egne og andres data fra undersøgelser, eksperimenter og faglig læsning med relevant fagsprog og brug af forskellige medier
- forstå og anvende grafisk information i form af enkle diagrammer og kurver.

Geografi**Slutmål efter 9. klassetrin****Regionale og globale Mønstre**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- give eksempler på naturgeografiske mønstre, kredsløb og sammenhænge på regionalt og globalt plan
- beskrive den globale befolknings- og storbyfordeling
- give eksempler på regionale og globale mønstre i forbindelse med økonomi, produktion, ressourceforbrug, bæredygtighed, miljø og forurening.

Naturgrundlaget og dets udnyttelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive det indre og ydre geologiske kredsløb
- beskrive vigtige forhold ved vejr, klima og klimaforandringer på Jorden
- beskrive, hvordan is, vand og vind kan forme landskaber
- beskrive og forklare sammenhængen mellem landskab, klima, jordbund og vand som grundlag for levevilkår i verdens forskellige egne
- give eksempler på menneskets udnyttelse af naturgrundlaget set i sammenhæng med bæredygtighed.

Kultur og levevilkår

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende vigtige navne som holdepunkt for et nationalt og globalt overblik
- beskrive og forklare vigtige forhold, der påvirker befolknings- og byudvikling med udgangspunkt i danske forhold
- beskrive og forholde sig til menneskers levevilkår i eget og andre samfund
- kende til de interkulturelle og mellemmenneskelige relationer
- vurdere de miljømæssige konsekvenser af samfundenes udnyttelse af naturgrundlaget
- give eksempler på globalisering, årsager hertil og konsekvenser heraf
- give eksempler på årsager til internationale konflikter begrundet i geografiske forhold.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- undersøge regioner, globale mønstre og problemstillinger samt samspillet mellem disse ved hjælp af geografiske kilder og hjælpemidler
- anvende globus, kort - herunder digitale kort og satellitbilleder - samt elektroniske data som et arbejdsredskab til at skabe overblik og sammenhæng
- foretage undersøgelser, målinger og registreringer på grundlag af egne iagttagelser og oplevelser i natur- og kulturlandskabet
- læse, forstå og vurdere informationer i faglige tekster

- anvende informationsteknologi i forbindelse med informationssøgning, undersøgelser, registrering, bearbejdning og fremlæggelse
- anvende et hensigtsmæssigt geografisk fagsprog
- skelne mellem baggrund for og hensigt med forskellige digitale informationer.

Trinmål efter 8. klasse

Regionale og globale mønstre

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- placere de væsentligste elementer i det globale vindsystem, herunder polarfronte, passatvinde og ITK (den intertropiske konvergenszone)
- beskrive det globale vandkredsløb
- beskrive og forklare Jordens inddeling i klimazoner og plantebælter og give eksempler på arters tilpasning til forskellige typer af levesteder og livsbetingelser (*fælles med biologi*)
- beskrive fordeling af bjerge, dybgrave, vulkaner og jordskælv på Jorden
- kende til den globale befolknings tilvækst og fordeling
- kende til fordelingen af verdens storbyer
- beskrive industrilokalisering i forhold til råstoffer, arbejdskraft, transport og markeder i både i- og ulande
- kende til fordeling af rige og fattige regioner i verden.

Naturgrundlaget og dets udnyttelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- give eksempler på årsager til og sammenhænge mellem pladetektonik, bjergkædedannelse, vulkanisme og jordskælv
- kende processerne i et geologisk kredsløb: forvitring, erosion, transport, aflejring og bjergartsdannelse
- anvende enkle fysiske begreber og sammenhænge i beskrivelsen af fænomener der knytter sig til vejr og klima, herunder vands tilstandsformer, temperatur, tryk, luftfugtighed, gnidningselektricitet og vindhastighed (*fælles med fysik/kemi*)
- kende til naturlige klimasvingninger og menneskets påvirkning af Jordens klima – herunder hvorledes CO₂ udledes og indgår i naturen
- beskrive hovedtræk af vands og kulstofs kredsløb i naturen (*fælles med fysik/kemi og biologi*)
- give eksempler på is, vands og vinds erosions-, transport- og aflejringsformer og deres betydning for landskabers udformning
- kende til dannelsen af det danske istidslandskab og anvende enkle begreber til at beskrive landskabsformer, herunder hævet havbund, smeltevandsslette, moræne- og dødislandskaber
- give eksempler og forklaringer på at forskellige dyrkningsmønstre er afhængige af og har indflydelse på naturforholdene (*fælles med biologi*)
- kende til grundvandsdannelse i Danmark og forhold, der har indflydelse på vores muligheder for at indvinde rent drikkevand (*fælles med biologi og fysik/kemi*)
- kende til forekomst og udnyttelsen af råstoffer i Danmark og andre regioner.

Kultur og levevilkår

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende navne på væsentlige danske og udenlandske lokaliteter og deres placering
- kende til urbanisering og byers opbygning og funktioner i Danmark og andre industrilande
- kende til befolkningsudvikling i lande med forskellige udviklingstrin - den demografiske transitions-model
- sammenligne egne levevilkår med levevilkår i fattige lande, kende til begrebet bruttonationalprodukt (BNP) samt en typisk erhvervsudvikling i henholdsvis rige og fattige lande
- sammenholde regioners erhvervsmæssige og økonomiske udvikling med levevilkårene
- kende til egen kultur set i forhold til fremmede kulturer
- kende til udnyttelse af naturlige råstoffer
- kende til fødevareproduktion
- kende til energiproduktion lokalt, regionalt og globalt, herunder fossilt brændsel, atomenergi og vedvarende energi
- kende til de miljømæssige konsekvenser af samfundenes forbrugsmønstre
- kende til regional og global handel, infrastruktur og kommunikationsformer samt udveksling af tjenesteydelser og arbejdskraft
- kende til konflikter om grænsedragninger forskellige steder i verden
- kende til politiske, militære og økonomiske samarbejder mellem lande samt deres rolle i forbindelse med konfliktløsning, herunder sammenslutninger som EU, NATO, Verdensbanken og FN.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive levevilkår i forskellige regioner ved hjælp af geografiske kilder og hjælpemidler som oplevelser, fortællinger, billeder, film, kort, tekster, elektroniske medier og statistikker
- sammenligne geografiske forhold som geologi, nedbør, klima, trafik og levevis lokalt, regionalt og globalt
- anvende geografiske metoder og færdigheder herunder regional analyse i forståelse og perspektivering af aktuelle naturfænomener og problemer knyttet til menneskets udnyttelse af naturgrundlaget, herunder energi, vejr, klima, naturkatastrofer, forbrug, erhvervsforhold og befolkningsfordeling
- læse og forstå informationer i faglige tekster
- anvende kort og data som et væsentligt arbejdsredskab til at søge viden om og svar på geografiske spørgsmål som klimaændringer, landskabsdannelse, plantevækst, levevilkår, handel, bæredygtighed, infrastruktur og fysisk planlægning
- kende til principper for korttegning og fremstilling af enkle kort på grundlag af egne undersøgelser
- foretage enkle geografiske undersøgelser, herunder vejrobservationer, jordbundsbestemmelser, stenbestemmelse, trafiktælling, infrastruktur, bykartering og bosætningsmønstre informationssøgning og statistiske undersøgelser i lokalområdet og på ekskursioner
- kende til de vigtigste signaturforklaringer og begreber til forståelse af fysiske og tematiske kort til brug ved formidling
- anvende it-teknologi til informationssøgning, dataopsamling, kommunikation og formidling (*fælles med biologi og fysik/kemi*).

Trinmål efter 9. klasse

Regionale og globale mønstre

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- sætte det globale vindsystem, det globale vandkredsløb og Jordens inddeling i klimazoner og plantebælter ind i sammenhænge
- sætte fordelingen af bjerge, dybgrave, vulkaner og jordskælv i forhold til teorien om pladetektonik
- analysere og forklare, hvordan og hvorfor mennesker har bosat sig forskellige steder på kloden
- anvende viden om industrilokaliseringen til forståelse af økonomiske sammenhænge i verden og miljømæssige konsekvenser.

Naturgrundlaget og dets udnyttelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forklare både pludselige og langsigtede geologiske aktiviteter forskellige steder på jordkloden
- kende til dannelsen af bjergarter samt have kendskab til almindelige forekommende bjergarter og mineraler i Danmark
- anvende viden om klima og klimasvingninger til forklaringer af vejr og vejrændringer, fastlands- og kystklima
- beskrive vigtige forhold, der har indflydelse på vejr og klima – herunder menneskelige aktiviteter, der kan påvirke vejr og klima (*fælles med fysik/kemi*)
- forklare landskabsdannelser i Danmark og andre steder i verden
- anvende viden om landskab, klima, jordbund og vand til forståelse af de forskellige måder, mennesker bor på rundt i verden
- kende til dannelse af overfladevand og dets betydning for rent drikkevand i andre dele af verden
- vurdere anvendelser af naturgrundlaget i perspektivet for bæredygtig udvikling og de interesseudsættelser, der knytter sig hertil (*fælles med biologi og fysik/kemi*)
- give eksempler og forklaringer på, hvordan energiproduktion kan ske på bæredygtig måde i forskellige dele af verden (*fælles med fysik/kemi*)
- gøre rede for hovedtræk af Jordens tilblivelse, de grundlæggende betingelser for liv og naturvidenskabelige forestillinger om Jordens og livets udvikling (*fælles med biologi og fysik/kemi*).

Kultur og levevilkår

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå sammenhængen mellem urbanisering og befolkningsudvikling og deres konsekvenser i både i- og ulande
- beskrive forskellige befolkningsudviklinger ved overgang fra en samfundsform til en anden, herunder årsager til og konsekvenser af en vigende, stagnerende og voksende befolkning
- anvende viden om erhverv og økonomi til forståelse af levevilkår forskellige steder i verden samt kende begreberne primære, sekundære og tertiære erhverv, begreberne bruttonationalprodukt (BNP) og Human Development Index (HDI)
- kende til muligheder for beskæftigelse i vækstområder og udkantsområder
- kende til betydningen af udvalgte landes interkulturelle og mellemmenneskelige relationer samt betydningen af et lands eller en regions udvikling som turistmål
- forholde sig til de miljømæssige konsekvenser af samfundenes forbrugsmønstre og udnyttelse af naturgrundlag
- kende til verdens energibalance og forskellen mellem energiproduktion og energiforbrug
- forholde sig til globalisering og konsekvenser heraf
- forstå, hvordan grænsedragning, befolkningsminoriteter, adgang til vand og andre ressourcer kan være årsag til konflikter
- vurdere internationale sammenslutningers betydning for Verdenssamfundet.

Arbejdsmåder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- begrunde levevilkår og problemstillinger i forskellige regioner ved hjælp af geografiske kilder og hjælpemidler
- analysere og begrunde aktuelle naturfænomener og mulige konsekvenser af menneskets udnyttelse af naturgrundlaget gennem arbejde med kort, data og egne undersøgelser - herunder energi, vejr, klima, naturkatastrofer, forbrug, fødevareforsyning, bæredygtighed og befolkningsforhold
- anvende viden om indsamling af måleresultater og registreringer i arbejdet med egne oplevelser, iagttagelser og undersøgelser i natur- og kulturlandskabet
- læse, forstå og vurdere informationer i både trykte og digitale faglige tekster
- indsamle og bearbejde relevante geografiske oplysninger gennem elektroniske medier samt fremstille og formidle grafiske afbildninger og præsentationer
- kende og anvende relevante geografiske benævnelser i samtale og ved formidling af geografisk stof.

Biologi**Slutmål efter 9. klassetrin****De levende organismer og deres omgivende natur**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende og beskrive udvalgte organismer, deres systematiske tilhørsforhold, livsytringer og tilpasninger til forskellige livsbetingelser
- kende til opbygning og omsætning af organisk stof, stofkredsløb og energistrømme
- kende karakteristiske danske og udenlandske økosystemer
- redegøre for grundlæggende forhold i arvelighed, evolution og artsdannelse.

Miljø og sundhed

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive og forklare væsentlige kropsfunktioner
- kende forskellige faktorer, der påvirker menneskets sundhed
- beskrive menneskers anvendelse af naturgrundlaget samt inddrage perspektiver for bæredygtig udvikling
- forholde sig til aktuelle miljøproblemer og deres betydning for menneskets sundhed og den omgivende natur.

Biologiens anvendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- undersøge og forklare almene biologiske processer i fødevareproduktionen
- vurdere forskellige interesser knyttet til syn på og anvendelse af dyr
- forklare vigtige principper for naturpleje og naturgenopretning
- forholde sig til bioteknologiers anvendelse og betydning for den enkelte, samfundet og naturen.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- identificere og formulere relevante problemstillinger samt opstille hypoteser
- planlægge, gennemføre og vurdere undersøgelser og eksperimenter i naturen og laboratoriet
- læse, forstå og vurdere informationer i faglige tekster
- anvende informationsteknologi i forbindelse med informationssøgning, dataopsamling, bearbejdning og formidling
- kende eksempler på biologisk forskning, der har udvidet menneskets erkendelse
- anvende et hensigtsmæssigt fagsprog
- formidle resultatet af arbejdet med biologiske problemstillinger
- skelne mellem baggrund for og hensigt med forskellige digitale informationer.

Trinmål efter 8. klassetrin

De levende organismer og deres omgivende natur

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende udvalgte organismer og deres placering i fødekæder samt anvende begreber om deres livsytringer, herunder fødeoptagelse, respiration, vækst, formering og bevægelse
- beskrive udvalgte danske organismer og deres systematiske tilhørsforhold, bl.a. i kategorier af leddyr, bløddyr og hvirveldyr samt frøplanter og sporeplanter
- beskrive Jordens inddeling i klimazoner og plantebælter og give eksempler på arters tilpasning til forskellige typer af levesteder og livsbetingelser (*fælles med geografi*)
- give eksempler på og sammenligne forskellige arters tilpasninger i bygning, funktion og adfærd i forhold til føde, næringsstoffer, vand, oxygen og temperatur
- kende levende cellers bygning og funktion
- forklare forskellen mellem dyre- og planteceller, såvel i flercellede som encellede organismer
- gøre rede for hovedtræk ved fotosyntese og respiration, herunder disse processers betydning i økosystemer (*fælles med fysik/kemi*)
- beskrive hovedtræk af vand og kulstofs kredsløb i naturen (*fælles med fysik/kemi og geografi*)
- give eksempler på naturlige og menneskeskabte ændringer i økosystemer og deres betydning for den biologiske mangfoldighed
- sammenligne væsentlige forhold i udvalgte danske og udenlandske økosystemer
- give eksempler på gener som bærere af biologisk information og deres betydning for arvelighed
- kende funktionen af ukønnet og kønnet formering på celle- og organismeniveau, herunder menneskets forplantning
- kende hovedtræk af evolutionen, herunder vigtige begreber som fødselsoverskud, konkurrence, tilpasning, mutation, variation, isolation og selektion.

Miljø og sundhed

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive funktionen af og sammenhængen mellem skelet, muskler, sanser og nervesystem
- redegøre for vigtige funktioner af indre organer og deres indbyrdes samspil, herunder optagelse af næringsstoffer og energi samt bortskaffelse af affaldsstoffer
- kende nerve- og hormonsystemet samt deres funktion
- give eksempler på, hvordan livsstil og levevilkår påvirker menneskets sundhed
- give eksempler på, hvordan kroppen forsvaret sig mod bakterier og vira
- redegøre for, hvordan forskellige erhverv, herunder landbrug, er afhængige af naturgrundlaget
- give eksempler og forklaringer på, at forskellige dyrkningsmønstre er afhængige af og har indflydelse på naturforholdene (*fælles med geografi*)
- give eksempler på de økologiske udfordringer, der er forbundet med at producere bæredygtigt på grundlag af naturressourcer
- give eksempler på aktuelle lokale og globale miljø- og sundhedsproblemer.

Biologiens anvendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forklare fødevarerproduktion i relation til biologiske processer og principper

- forklare vigtige biologiske processer knyttet til fødevareforarbejdning, herunder gæring, fremstilling af mejeriprodukter og konservering
- redegøre for menneskets syn på og brug af produktionsdyr, kæledyr og dyr i fangenskab
- give eksempler på naturpleje og naturgenopretning
- give eksempler på, hvordan bæredygtig udvikling indgår som led i naturforvaltningen
- kende til grundvandsdannelse i Danmark og forhold, der har indflydelse på vores muligheder for at indvinde rent drikkevand (*fælles med fysik/kemi og geografi*)
- kende forskellige typer af bioteknologi
- kende vigtige metoder inden for genteknologi, herunder gensplejsning og kloning samt vurdere metoderne i forhold til naturlige processer.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- skelne mellem holdningsmæssige og faktuelle udsagn
- formulere relevante spørgsmål og hypoteser
- læse og forstå informationer i faglige tekster
- planlægge, gennemføre og evaluere enkle undersøgelser og eksperimenter i forskellige biotoper og i laboratoriet
- anvende enkelt udstyr til undersøgelser og eksperimenter i naturen og i laboratoriet, herunder mikroskop, stereolup samt udstyr til analyse af fysiske og kemiske forhold
- anvende it-teknologi til informationssøgning, dataopsamling, kommunikation og formidling (*fælles med fysik/kemi og geografi*)
- give eksempler på, hvordan biologisk viden bliver til gennem eksperimenter, systematiske undersøgelser og tolkning af data
- kende eksempler på naturhistoriske fortællinger, som har udvidet menneskets erkendelse
- præcisere biologiske erkendelser og sammenhænge ved brug af relevant fagsprog
- forklare om biologisk viden og indsigt erhvervet gennem forskellige former for vidensøgning, herunder egne undersøgelser.

Trinmål efter 9. klassetrin

De levende organismer og deres omgivende natur

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende viden om udvalgte organismer og deres livsytringer i forhold til deres placering i fødenet og tilpasning til levesteder
- klassificere hvirveldyr og deres gruppering inden for fisk, padder, krybdyr, fugle og pattedyr samt udvalgte leddyr, herunder hovedgrupper af insekter
- redegøre for udvalgte grupper livscyklus, herunder insekter og deres udvikling fra æg til voksen
- forklare sammenhængen mellem forskellige arters tilpasning i bygning, funktion og adfærd i forhold til forskellige typer af levesteder og livsbetingelser samt forholdet til andre organismer
- kende forskellige celletyper og deres funktion, herunder nerve- og muskelceller samt kønsceller
- gøre rede for udvalgte græsnings- og nedbryderfødekæder
- beskrive den biologiske betydning af energistrømme samt udvalgte kredsløb i forskellige økosystemer
- beskrive hovedtræk af nitrogens kredsløb i naturen og problemer, der knytter sig til brug af nitrogenholdig gødning i moderne landbrugsformer (*fælles med fysik/kemi*)

- forklare årsager og virkninger for naturlige og menneskeskabte ændringer i økosystemer og deres betydning for den biologiske mangfoldighed
- kende nogle økologiske forskelle på udvalgte danske og udenlandske økosystemer, herunder betydningen af klimaforhold, jordbundsforhold, økosystemets alder og årstider
- redegøre for grundlæggende forhold i arvelighed, herunder betydningen af dna
- kende sammenhængen mellem dna, gener og proteiner
- redegøre for hovedtræk af Jordens tilblivelse, de grundlæggende betingelser for liv og naturvidenskabelige forestillinger om Jordens og livets udvikling (*fælles med fysik/kemi og geografi*)
- redegøre for livets opståen og evolution i en naturvidenskabelig sammenhæng, herunder artsdannelse
- give eksempler på, hvordan biologisk mangfoldighed kan påvirkes af geografiske og fysik-kemiske forhold.

Miljø og sundhed

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forklare sammenhænge mellem muskler, lunger og blodkredsløb under fysisk aktivitet samt væsentlige træk ved kroppens energiomsætning
- forklare fødens sammensætning, dens energiindhold og sundhedsmæssige betydning, herunder proteiner, kulhydrater og fedtstoffer (*fælles med fysik/kemi*)
- forklare vigtige reguleringer af det indre miljø gennem hormonsystemet, herunder reguleringen af blodsukker og væskebalance
- forklare den biologiske baggrund for sundhedsproblemer knyttet til livsstil og levevilkår
- kende til biologiske virkninger og anvendelser af ioniserende stråling (*fælles med fysik/kemi*)
- give eksempler på den biologiske baggrund for udvalgte forebyggelses- og helbredsmetoder
- kende virkningen af vaccination og behandling med antibiotika, herunder udvikling af resistens
- vurdere anvendelse af naturgrundlaget i perspektivet for bæredygtig udvikling og de interesse modsætninger, der knytter sig hertil (*fælles med fysik/kemi og geografi*)
- forklare årsager, betydning og foranstaltninger i forbindelse med miljø- og sundhedsproblemer såvel lokalt som globalt
- vurdere aktuelle løsnings- og handlingsforslag vedrørende miljø- og sundhedsproblemer samt analysere tilhørende interesse modsætninger.

Biologiens anvendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vurdere konsekvenser for dyr, planter og natur ved udvalgte produktionsformer, herunder konventionelle og økologiske
- give eksempler på anvendelse af mikroorganismer
- give eksempler på, hvordan anvendelse af dyr både kan påvirkes af biologisk viden og af følelser
- forklare den biologiske baggrund for udvalgte naturplejeindgreb og naturgenopretninger, herunder hensynet til biologisk mangfoldighed
- give eksempler på og vurdere fordele og risici ved anvendelse af moderne bioteknologi, herunder anvendelsen af genmodificerede organismer
- forklare vigtige typer af genteknologi anvendt på forskellige organismer, herunder mennesket
- debattere mulige konsekvenser ved at ændre på menneskers arveanlæg i såvel krops- som kønsceller.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formulere og genkende relevante biologiske problemstillinger
- opstille og afprøve naturfaglige hypoteser på baggrund af egne undersøgelser
- læse, forstå og vurdere informationer i både trykte og digitale faglige tekster
- give forslag til biologiske eksperimenter og systematiske undersøgelser i forbindelse med spørgsmål om natur, miljø og sundhed
- designe og gennemføre relevante undersøgelser og vælge udstyr, der passer hertil
- formulere konklusioner på grundlag af egne og andres resultater
- videreudvikle og eksperimentere med anvendelsen af it-baserede hjælpemidler i arbejdet med og formidlingen af biologiske emner og problemstillinger i naturen og i laboratoriet
- anvende it til søgning af data og informationer om relevante biologiske problemstillinger
- give eksempler på resultater af nyere biologisk forskning, som har betydning for menneskets erkendelse og livsvilkår
- anvende biologiske begreber og viden om biologiske processer i forskellige sammenhænge
- formidle resultater og konklusioner af arbejdet med biologiske emner og problemstillinger gennem brug af alsidige metoder.

Fysik/kemi**Slutmål efter 9. klassetrin****Fysikkens og kemiens verden**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- benytte fysiske og kemiske begreber og enkle modeller til at beskrive og forklare fænomener og hændelser
- kende til vigtige stoffer og materialer og deres egenskaber
- kende til vigtige stofkredsløb i naturen.

Udvikling i naturvidenskabelig erkendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive udviklingen i forestillingen om grundstoffers og kemiske forbindelsers opbygning
- give eksempler på forskellige tiders forestillinger om universets opbygning og udvikling
- give eksempler på væsentlige træk ved den teknologiske udvikling
- kende til forskning, der har udvidet vores erkendelse.

Anvendelse af fysik og kemi i hverdag og samfund

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for, diskutere og tage stilling til samfundets ressource- og energiforsyning
- beskrive og forklare eksempler på energiomsætninger
- beskrive og forklare eksempler på fremstilling af produkter samt vurdere produktionsprocessers belastning af miljøet
- beskrive hverdagslivets teknik og dens betydning for den enkelte og samfundet.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- identificere og formulere relevante spørgsmål, samt opstille enkle hypoteser
- planlægge, gennemføre og vurdere undersøgelser og eksperimenter med relevant udstyr
- anvende et hensigtsmæssigt fagsprog
- læse, forstå og vurdere informationer i faglige tekster
- formidle resultatet af arbejdet med fysiske, kemiske og tekniske problemstillinger
- anvende informationsteknologi i forbindelse med informationssøgning, dataopsamling, bearbejdning og formidling
- skelne mellem baggrund for og hensigt med forskellige digitale informationer.

Slutmål efter 10. klasse

Fysikkens og kemiens verden

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende fysiske og kemiske begreber til at beskrive, forklare og forudsige fænomener
- benytte enkle modeller til at beskrive fænomener og sammenhænge
- beskrive udvalgte stofegenskaber og stofomdannelse ved forskellige forbindelser mellem atomer
- gøre rede for brug af kemiske stoffer eller materialer på et udvalgt område
- analysere menneskeskabte indgreb i stoffkredsløb.

Udvikling i naturvidenskabelig erkendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for, at den atomare beskrivelse af grundstoffer og kemiske forbindelser er menneskets forsøg på at beskrive fænomener og sammenhænge i naturen
- kende til nogle af nutidens forestillinger om universets opbygning og udvikling
- kende eksempler på, at udviklingen i videnskabsfagene fysik og kemi og den kulturelle udvikling er indbyrdes afhængige
- kende eksempler på, at behovet for teknologi har fremmet en udvikling af praktisk og teoretisk viden
- kende eksempler på, at udvikling af ny viden kan give uforudsete muligheder.

Anvendelse af fysik og kemi i hverdag og samfund

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive og forklare eksempler på energioverførsler med brug af begreber som virkningsgrad og energikvalitet
- vurdere energiplaner, bl.a. ud fra begreber som virkningsgrad, energikvalitet og bæredygtig udvikling
- kende til udvalgte ressourcers vej gennem produktionssystemet
- kende udvalgte detaljer i en eller flere produktionsvirksomheder
- kende til handlemuligheder i forhold til forskellige produktionsprocessers påvirkning af miljøet
- sammenligne og argumentere for fordele og ulemper ved forskellige produktionsprocesser ud fra bl.a. ressource- og energiforbrug, effektivitet samt det fysiske arbejdsmiljø.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formulere enkle problemstillinger, opstille hypoteser, efterprøve antagelser og vurdere resultater
- vælge og benytte hensigtsmæssige instrumenter og laboratorieudstyr
- benytte fysisk og kemisk viden, opnået ved teoretisk og praktisk arbejde
- vælge udstyr, redskaber og hjælpemidler, der passer til opgaven.
- formidle resultater af arbejde med fysiske, kemiske eller tekniske problemstillinger.

Trinmål efter 8. klassetrin

Fysikkens og kemiens verden

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende enkle fysiske eller kemiske begreber til at beskrive hverdagens fænomener, herunder magnetisme, korrosion og tyngdekraft
- anvende enkle fysiske begreber og sammenhænge i beskrivelsen af fænomener, der knytter sig til vejr og klima, herunder vands tilstandsformer, temperatur, tryk, luftfugtighed, gnidningselektricitet og vindhastighed (*fælles med geografi*)
- kende jordens og månens bevægelser og nogle af de virkninger, der kan iagttages på jorden, herunder årstider, tidevand og sol- og måneformørkelser
- beskrive nogle grundstoffer og kemiske forbindelser, der har betydning for liv eller hverdag
- beskrive enkle principper i grundstoffernes periodesystem
- kende enkle modeller, herunder forestillingen om, at stof er opbygget af partikler
- kende generelle egenskaber ved hverdagens stoffer og materialer, herunder tilstandsformer, surhedsgrad, varmeudvidelse, elektrisk- og termisk ledningsevne
- beskrive og forklare energioverførsel, herunder elektrisk energioverførsel
- gøre rede for hovedtræk ved fotosyntese og respiration, herunder disse processers grundlæggende betydning i økosystemer (*fælles med biologi*)
- beskrive hovedtræk af vands og kulstofs kredsløb i naturen (*fælles med biologi og geografi*).

Udvikling i naturvidenskabelig erkendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende udviklingen i nogle forestillinger om stofopbygning og grundstoffernes periodesystem
- kende nutidens forestilling om solsystemets opbygning
- kende nogle af fortidens forestillinger om universets opbygning
- kende eksempler på, at teknologiudvikling er tæt forbundet med fysisk og kemisk viden, herunder kommunikationsteknologi og enzymteknologi.

Anvendelse af fysik og kemi i hverdag og samfund

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive og forklare udvalgte eksempler på energioverførsel i hverdagen og teknikken
- give eksempler på, at der ved energiforsyning ofte produceres stoffer og varme, der påvirker miljøet
- kende fordele og ulemper ved udnyttelsen af forskellige energikilder
- kende til grundvandsdannelse i Danmark og forhold, der har indflydelse på vores muligheder for at indvinde rent drikkevand (*fælles med biologi og geografi*)
- beskrive udvalgte produkters og materialers fremstilling, anvendelse, genanvendelse eller deponi
- beskrive, hvorledes anvendelse af råstoffer eller materialer kan påvirke ressourceforbrug, miljø og affaldsmængde, herunder kul, plast og træ
- kende eksempler på produktionsprocesser og deres delprocesser, herunder gæring.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formulere spørgsmål og indsamle relevante data
- planlægge, gennemføre og evaluere praktiske og teoretiske undersøgelser
- benytte udstyr, redskaber og hjælpemidler, der passer til opgaven
- læse og forstå informationer i faglige tekster
- anvende it-teknologi til informationssøgning, dataopsamling, kommunikation og formidling (*fælles med biologi og geografi*).

Trinmål efter 9. klassetrin

Fysikkens og kemiens verden

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende fysiske eller kemiske begreber til at beskrive og forklare fænomener, herunder lyd, lys og farver
- beskrive vigtige forhold der har indflydelse på vejr og klima, herunder menneskelige aktiviteter (*fælles med geografi*)
- gøre rede for anvendelse af modeller og simuleringer som led i en beskrivelse af fænomener og sammenhænge, herunder solsystemet, stjernehimlen og halveringstid
- beskrive eksempler på organiske og uorganiske kemiske forbindelser og deres indbyrdes reaktion, herunder syre/base, redoxprocesser og ligevægt
- forklare fødens sammensætning, dens energiindhold og sundhedsmæssige betydning, herunder proteiner, kulhydrater og fedtstoffer (*fælles med biologi*)
- forklare principper i og anvende grundstoffernes periodesystem
- kende og beskrive udvalgte enkle atomkerneprocesser, herunder alfa-, beta- og gammaprocesser
- forklare, hvordan indgreb i naturens stofkredsløb kan påvirke miljøet, herunder anvendelse fossilt brændsel
- beskrive hovedtræk af nitrogens kredsløb i naturen og problemer, der knytter sig til brug af nitrogenholdig gødning i moderne landsbrugsformer (*fælles med biologi 9. klasse*).

Udvikling i naturvidenskabelig erkendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende udviklingen af atommodeller i forskellige tidsperioder
- gøre rede for, at den atomare beskrivelse af grundstoffer og kemiske forbindelser er menneskets forsøg på at beskrive fænomener og sammenhænge i naturen
- kende nogle af nutidens forestillinger om universets opbygning og udvikling
- gøre rede for hovedtræk af Jordens tilblivelse, de grundlæggende betingelser for liv og naturvidenskabelige forestillinger om Jordens og livets udvikling (*fælles med biologi og geografi*)
- beskrive, hvordan mennesket til forskellige tider har forsøgt at forklare sin egen placering i universet
- beskrive, hvordan behovet for teknologi har fremmet en udvikling af praktisk og teoretisk viden, herunder rumfart og enzymer
- kende eksempler på, at udviklingen i videnskabsfagene og den kulturelle udvikling er indbyrdes afhængige
- kende eksempler på, at forskning har givet ny viden og uforudsete muligheder.

Anvendelse af fysik og kemi i hverdag og samfund

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive hovedtræk ved samfundets energiforsyning, herunder elektrisk energiforsyning
- give eksempler og forklaringer på, hvordan energiproduktion kan ske på bæredygtig måde i forskellige dele af verden (*fælles med geografi*)
- gøre rede for energiomsætninger, nyttevirkning og tab i energikvalitet i forbindelse med samfundets elektriske energiforsyning og brug af solceller, solfangere, biogas og brændselsceller
- beskrive industriel produktion af nogle af hverdagslivets produkter og materialer
- vurdere anvendelser af naturgrundlaget i perspektivet for bæredygtig udvikling og de interesse modsætninger, der knytter sig hertil (*fælles med biologi og geografi*)
- kende eksempler på anvendelse af teknisk viden i hverdagen, herunder mikrobølger, enzymer og elektronisk styring
- kende enkle principper for transmission af information over store afstande, herunder satellitter, analog og digital transmission
- kende til biologiske virkninger og anvendelser af ioniserende stråling (*fælles med biologi 9. klasse*).

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formulere enkle problemstillinger, opstille og efterprøve hypoteser samt vurdere resultater
- læse, forstå og vurdere informationer i både trykte og digitale faglige tekster
- vurdere og anvende informationer med fysisk, kemisk eller teknisk indhold
- benytte fysisk eller kemisk viden, opnået ved teoretisk og praktisk arbejde
- vælge og benytte udstyr, redskaber og hjælpemidler der passer til opgaven, herunder feltudstyr og data-loggere
- formidle resultater af arbejde med fysiske, kemiske eller tekniske problemstillinger.

Tysk som tilbuds-fag og tysk som valgfag**Slutmål efter 9. klassetrin for tysk som tilbuds-fag og tysk som valgfag****Kommunikative færdigheder**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet og væsentlige detaljer af talt tysk om centrale og nære emner
- læse og forstå hovedindholdet og væsentlige detaljer i forskellige typer skrevet tekst inden for centrale og nære emner
- deltage i samtale om centrale og nære emner
- redegøre for hovedindholdet og væsentlige detaljer i forbindelse med centrale og nære emner på baggrund af forskellige typer tekst, lyd og billeder og personlige erfaringer
- udtrykke sig skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog om centrale og nære emner.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig med en udtale og intonation, der gør sproget klart og forståeligt
- udtrykke sig med et grundlæggende ordforråd inden for centrale og nære emner
- anvende ofte forekommende faste vendinger og kulturbundne udtryk
- anvende relevante lytte- og læsestrategier
- anvende relevante kommunikative strategier i forbindelse med samtale og redegørelse
- anvende grundlæggende sprogbrugs- og retstavningsregler, så kommunikationen lykkes.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vide, hvordan man bedst tilegner sig tysk
- udnytte viden om ligheder mellem tysk og andre sprog
- vælge relevante lytte- og læsestrategier
- vælge relevante kommunikationsstrategier
- udnytte de muligheder, der er for at anvende tysk i og udenfor skolen, heriblandt ved hjælp af internettet
- anvende it og mediers muligheder i forbindelse med tekstproduktion, kommunikation, informations-søgning og i forbindelse med netværk
- uddrage og anvende informationer af forskellige typer tekster
- vælge praktisk-musiske udtryksformer, herunder it-baserede udtryksformer, der understøtter det sproglige udtryk
- vælge relevante skrivestrategier, herunder anvendelse af viden om skriveprocessens faser
- anvende ordbøger, grammatiske oversigter, stave- og grammatikkontrol.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende grundlæggende viden om geografi og historie og om levevilkår, værdier og normer i tysktalende lande
- drage sammenligninger mellem tysksprogede kulturer og egen kultur
- anvende tysk som kommunikationsmiddel i mødet med tysktalende
- vise forståelse for andres levevis og deres kulturer.

Slutmål efter 10. klassetrin for tilbudsaget tysk

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet og væsentlige detaljer af talt tysk om kendte emner
- læse og forstå hovedindholdet og væsentlige detaljer af forskellige typer tekster
- deltage i samtaler om kendte emner
- fremlægge et forberedt emne og redegøre for, kommentere og udtrykke synspunkter
- udtrykke sig skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog om kendte emner.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig med en udtale og intonation, der gør sproget klart og forståeligt
- udtrykke sig med et centralt ordforråd inden for kendte emner
- anvende ofte forekommende faste vendinger og kulturbundne udtryk
- anvende relevante lytte- og læsestrategier
- anvende relevante kommunikative strategier i forbindelse med samtale og redegørelse
- anvende grundlæggende sprogbrugs- og retskrivningsregler, så kommunikationen lykkes.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vide, hvordan man bedst tilegner sig tysk
- udnytte deres viden om ligheder mellem tysk og andre sprog
- udnytte deres viden om lytte- og læsestrategier og om kommunikative strategier
- udnytte de muligheder, der er for at anvende tysk i og udenfor skolen, heriblandt ved hjælp af internettet
- anvende it og mediers muligheder i forbindelse med tekstproduktion, kommunikation, informationsøgning og i forbindelse med netværk
- uddrage og anvende informationer af forskellige typer tekster
- vælge praktisk-musiske udtryksformer, herunder it-baserede udtryksformer, der understøtter det sproglige udtryk
- vælge relevante skrivestrategier, herunder anvende viden om skriveprocessens faser
- anvende ordbøger, grammatiske oversigter samt stave- og grammatikkontrol.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende grundlæggende viden om geografi og historie og om levevilkår, værdier og normer i tysktalende lande
- sammenligne og perspektivere til egen kultur inden for kendte emner
- anvende tysk som kommunikationsmiddel, fx i internationale projekter og i mødet med tysktalende i og uden for skolen
- vise forståelse for andres levevis og deres kulturer.

Trinmål efter 7. klassetrin for tilbudsaget tysk

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- lytte til og forstå sætninger og udtryk i forbindelse med nære og genkendelige emner, fx interesser, fritid, venner, familien og skolen
- forstå hovedindholdet af lyd- og billedmedier om nære og genkendelige emner
- læse og forstå hovedindholdet af sprogligt enkle tekster om nære og genkendelige emner
- gennemføre små dialoger om sig selv, familie, fritid og skole i et enkelt sprog
- gengive hovedindholdet af en kort, let tekst i et enkelt sprog
- præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog
- skrive ord, udtryk og enkle tekster inden for nære og genkendelige emner.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig med en forståelig udtale og intonation
- anvende et tilstrækkeligt ordforråd til at kunne forstå og tale om nære og genkendelige emner
- anvende de almindeligste faste udtryk og vendinger, herunder høfligheds- og omgangsformer
- anvende relevante lytte- og samtalestrategier i forbindelse med enkle dialoger og redegørelser
- anvende relevante læsestrategier i forbindelse med enkle tekster og i arbejdet med elektroniske medier
- kende til ordstilling og ordklasser
- anvende de vigtigste verber i præsens
- stave enkle ord og udtryk.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- lægge mærke til ligheder mellem tysk og andre sprog
- gætte kvalificeret i forbindelse med lytning og læsning
- anvende enkle kommunikationsstrategier, herunder bede om hjælp til at udtrykke sig og lade kropssprog og mimik understøtte den mundtlige kommunikation
- turde udtrykke sig på tysk og udnytte muligheder for at opsøge sproget i og uden for skolen
- anvende computeren til informationssøgning og kommunikation
- uddrage og anvende informationer af enkle teksttyper, fx nettekster, tv-programmer og reklamer
- vælge praktisk-musiske udtryk i forbindelse med enkle præsentationer
- kende til skriveprocessens faser
- anvende ordbøger.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- inddrage grundlæggende geografisk og historisk viden om tysktalende lande
- sammenligne eksempler på tysk og dansk dagligliv og kulturer
- anvende tysk som kommunikationsmiddel, bl.a. i forbindelse med skolekontakt og it-projekter.

Trinmål efter 9. klassetrin for tysk som tilbudsfag og tysk som valgfag

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet af talt tysk, som det forekommer i forskellige teksttyper om nære og centrale emner fra dagligdagen
- lytte efter og forstå detaljer i talt tysk, som de forekommer i forskellige teksttyper inden for nære og centrale emner fra dagligdagen
- læse og forstå hovedindhold og detaljer i forskellige teksttyper, fx prosa, nyhedstekster, reklamer og sangtekster
- spørge om og udveksle meninger, holdninger og informationer inden for nære og centrale emner fra dagligdagen
- redegøre i et enkelt sprog inden for nære og centrale emner
- præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog
- udtrykke sig skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig med en klar og forståelig udtale og intonation
- anvende et centralt ordforråd inden for nære og genkendelige emner
- anvende ofte forekommende faste vendinger og kulturbundne udtryk
- anvende lyttestrategier, herunder lytte efter hovedindhold eller lytte efter væsentlige detaljer
- anvende læsestrategier, herunder skimming og skanning
- anvende kommunikationsstrategier i samtaler, herunder bede om hjælp til at udtrykke sig og bruge andre ord og vendinger
- anvende viden om sprogets opbygning, især ordklasser, verbernes former og kongruens, ordstilling og enkle konnektorer
- anvende retskrivning, så kommunikationen lykkes.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- være bevidste om ligheder mellem tysk og andre sprog
- være bevidste om lyttestrategier, herunder lytte efter hovedindhold eller lytte efter væsentlige detaljer
- være bevidste om læsestrategier, herunder skimming og skanning
- være bevidste om kommunikationsstrategier, herunder brug af andre ord og vendinger
- turde bruge sproget uden at være sikker på, at det er sprogligt korrekt

- udnytte de muligheder, der er for at anvende tysk i og uden for skolen, heriblandt ved hjælp af internettet
- anvende it og mediers muligheder i forbindelse med tekstproduktion, kommunikation, informations-søgning og i forbindelse med netværk
- uddrage og anvende informationer af forskellige typer tekster, herunder også nettekster m.m.
- vælge praktisk-musiske udtryksformer i forbindelse med en fremlæggelse
- anvende viden om skriveprocessens faser
- anvende ordbøger og grammatiske oversigter hensigtsmæssigt.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende geografisk og historisk almenviden om tysktalende lande
- anvende almenviden fra skønlitteratur, sagprosa og medier om levevilkår, kulturer og kunst i tysk-sprogede lande
- anvende tysk som kommunikationsmiddel, fx i internationale projekter og i mødet med tysktalende i og uden for skolen
- foretage interkulturelle sammenligninger på baggrund af deres almenviden.

Fransk som tilbudsfag og fransk som valgfag**Slutmål efter 9. klassetrin for fransk som tilbudsfag og fransk som valgfag****Kommunikative færdigheder**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet og væsentlige detaljer af talt fransk om centrale og nære emner
- læse og forstå hovedindholdet og væsentlige detaljer i forskellige typer skrevet tekst inden for centrale og nære emner
- deltage i samtale om centrale og nære emner
- redegøre for hovedindholdet og væsentlige detaljer i forbindelse med centrale og nære emner på baggrund af forskellige typer tekst, lyd og billeder og personlige erfaringer
- udtrykke sig skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog om centrale og nære emner.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig med en udtale og intonation, der gør sproget klart og forståeligt
- udtrykke sig med et grundlæggende ordforråd inden for centrale og nære emner
- anvende ofte forekommende faste vendinger og kulturbundne udtryk
- anvende relevante lytte- og læsestrategier
- anvende relevante kommunikative strategier i forbindelse med samtale og redegørelse
- anvende et grundlæggende kendskab til fransk sætningsopbygning
- anvende grundlæggende sprogbrugs- og retstavningsregler, så kommunikationen lykkes.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vide, hvordan man bedst tilegner sig fransk
- udnytte viden om ligheder mellem fransk og andre sprog
- vælge relevante lytte- og læsestrategier
- vælge relevante kommunikationsstrategier
- udnytte de muligheder, der er for at anvende fransk i og udenfor skolen, heriblandt ved hjælp af internettet
- anvende it og mediers muligheder i forbindelse med tekstproduktion, kommunikation, informations-søgning og i forbindelse med netværk
- uddrage og anvende informationer af forskellige typer tekster
- vælge praktisk-musiske udtryksformer, herunder it-baserede udtryksformer, der understøtter det sproglige udtryk
- vælge relevante skrivestrategier, herunder anvendelse af viden om skriveprocessens faser
- anvende ordbøger, grammatiske oversigter, stave- og grammatikkontrol.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende grundlæggende viden om geografi og historie og om levevilkår, værdier og normer i fransktalende lande
- drage sammenligninger mellem fransksprogede kulturer og egen kultur
- anvende fransk som kommunikationsmiddel i mødet med fransktalende
- vise forståelse for andres levevis og deres kulturer.

Slutmål efter 10. klassetrin for tilbudsfaget fransk

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet og væsentlige detaljer af talt fransk om kendte emner
- læse og forstå hovedindholdet og væsentlige detaljer af forskellige typer tekster
- deltage i samtaler om kendte emner
- fremlægge et forberedt emne og redegøre for, kommentere og udtrykke synspunkter
- udtrykke sig skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog om kendte emner.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig med en udtale og intonation, der gør sproget klart og forståeligt
- udtrykke sig med et centralt ordforråd inden for kendte emner
- anvende ofte forekommende faste vendinger og kulturbundne udtryk
- anvende relevante lytte- og læsestrategier
- anvende relevante kommunikative strategier i forbindelse med samtale og redegørelse
- anvende grundlæggende sprogbrugs- og retskrivningsregler, så kommunikationen lykkes.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vide, hvordan man bedst tilegner sig fransk
- udnytte deres viden om ligheder mellem fransk og andre sprog
- udnytte deres viden om lytte- og læsestrategier og om kommunikative strategier
- udnytte de muligheder, der er for at anvende fransk i og udenfor skolen, heriblandt ved hjælp af internettet
- anvende it og mediers muligheder i forbindelse med tekstproduktion, kommunikation, informationsøgning og i forbindelse med netværk
- uddrage og anvende informationer af forskellige typer tekster
- vælge praktisk-musiske udtryksformer, herunder it-baserede udtryksformer, der understøtter det sproglige udtryk.
- vælge relevante skrivestrategier, herunder anvende viden om skriveprocessens faser
- anvende ordbøger, grammatiske oversigter samt stave- og grammatikkontrol.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende grundlæggende viden om geografi og historie og om levevilkår, værdier og normer i fransktalende lande
- sammenligne og perspektivere til egen kultur inden for kendte emner
- anvende fransk som kommunikationsmiddel, fx i internationale projekter og i mødet med fransktalende i og uden for skolen
- vise forståelse for andres levevis og deres kulturer.

Trinmål efter 7. klassetrin fransk som tilbudsfag

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- lytte til og forstå sætninger og udtryk i forbindelse med nære og genkendelige emner, fx interesser, fritid, venner, familien og skolen
- forstå hovedindholdet af lyd- og billedmedier om nære og genkendelige emner
- læse og forstå hovedindholdet af sprogligt enkle tekster om nære og genkendelige emner
- gennemføre små dialoger om sig selv, familie, fritid og skole i et enkelt sprog
- gengive hovedindholdet af en kort, let tekst i et enkelt sprog
- præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog
- skrive ord, udtryk og enkle tekster inden for nære og genkendelige emner.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig med en forståelig udtale og intonation
- anvende et tilstrækkeligt ordforråd til at kunne forstå og tale om nære og genkendelige emner
- anvende de almindeligste faste udtryk og vendinger, herunder høfligheds- og omgangsformer
- anvende relevante lytte- og samtalestrategier i forbindelse med enkle dialoger og redegørelser
- anvende relevante læsestrategier i forbindelse med enkle tekster og i arbejdet med elektroniske medier
- kende til ordstilling og ordklasser
- anvende de vigtigste verber i præsens
- stave enkle ord og udtryk.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- lægge mærke til ligheder mellem fransk og andre sprog
- gætte kvalificeret i forbindelse med lytning og læsning
- anvende enkle kommunikationsstrategier, herunder bede om hjælp til at udtrykke sig og lade kropssprog og mimik understøtte den mundtlige kommunikation
- turde udtrykke sig på fransk og udnytte muligheder for at opsøge sproget i og uden for skolen
- anvende computeren til informationssøgning og kommunikation
- uddrage og anvende informationer af enkle teksttyper, fx nettekster, tv-programmer og reklamer
- vælge praktisk-musiske udtryk i forbindelse med enkle præsentationer

- kende til skriveprocessens faser
- anvende ordbøger.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- inddrage grundlæggende geografisk og historisk viden om fransktalende lande
- sammenligne eksempler på fransk og dansk dagligliv og kulturer
- anvende fransk som kommunikationsmiddel, bl.a. i forbindelse med skolekontakt og it-projekter.

Trinmål efter 9. klassetrin for fransk som tilbudsfag og fransk som valgfag

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet af talt fransk, som det forekommer i forskellige teksttyper om nære og centrale emner fra dagligdagen
- lytte efter og forstå detaljer i talt fransk, som de forekommer i forskellige teksttyper inden for nære og centrale emner fra dagligdagen
- læse og forstå hovedindhold og detaljer i forskellige teksttyper, fx prosa, nyhedstekster, reklamer og sangtekster
- spørge om og udveksle meninger, holdninger og informationer inden for nære og centrale emner fra dagligdagen
- redegøre i et enkelt sprog inden for nære og centrale emner
- præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog
- udtrykke sig skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig med en klar og forståelig udtale og intonation
- anvende et centralt ordforråd inden for nære og genkendelige emner
- anvende ofte forekommende faste vendinger og kulturbundne udtryk
- anvende lyttestrategier, herunder lytte efter hovedindhold eller lytte efter væsentlige detaljer
- anvende læsestrategier, herunder skimming og skanning
- anvende kommunikationsstrategier i samtaler, herunder bede om hjælp til at udtrykke sig og bruge andre ord og vendinger
- anvende viden om sprogets opbygning, især ordklasser, verbernes former og kongruens, ordstilling og enkle konnektorer
- anvende retskrivning, så kommunikationen lykkes.

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- være bevidste om ligheder mellem fransk og andre sprog
- være bevidste om lyttestrategier, herunder lytte efter hovedindhold eller lytte efter væsentlige detaljer
- være bevidste om læsestrategier, herunder skimming og skanning

- være bevidste om kommunikationsstrategier, herunder brug af andre ord og vendinger
- turde bruge sproget uden at være sikker på, at det er sprogligt korrekt
- udnytte de muligheder, der er for at anvende fransk i og uden for skolen, heriblandt ved hjælp af internettet
- anvende it og mediers muligheder i forbindelse med tekstproduktion, kommunikation, informations-søgning og i forbindelse med netværk
- uddrage og anvende informationer af forskellige typer tekster, herunder også nettekster m.m.
- vælge praktisk-musiske udtryksformer i forbindelse med en fremlæggelse
- anvende viden om skriveprocessens faser
- anvende ordbøger og grammatiske oversigter hensigtsmæssigt.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende geografisk og historisk almenviden om fransktalende lande
- anvende almenviden fra skønlitteratur, sagprosa og medier om levevilkår, kulturer og kunst i fransk-sprogede lande
- anvende fransk som kommunikationsmiddel, fx i internationale projekter og i mødet med fransktalende i og uden for skolen
- foretage interkulturelle sammenligninger på baggrund af deres almenviden.

Dansk som andetsprog**Slutmål efter 9. klassetrin****Kommunikative færdigheder - Det talte sprog**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå talt dansk inden for hverdagssprog, fagsprog og elektroniske medier om kendte og ukendte emner af personlig, faglig, kulturel og samfundsmæssig relevans
- afkode og tilpasse kropssprog og stemme som udtryksmiddel i forhold til situationen og diskutere disse valg
- udtrykke sig hensigtsmæssigt og flydende i et sammenhængende sprog afpasset forskellige genrer og situationer, herunder udtrykke tanker og personlige erfaringer
- forstå hovedindholdet af lyd- og billedmedieproduktioner, hvor forskellige regionale og sociale varianter forekommer
- fremlægge og redegøre for viden, informationer og hovedindholdet af forskellige teksttyper
- deltage i samtaler og diskussioner om personlige, kulturelle og samfundsmæssige emner.

Kommunikative færdigheder - Det skrevne sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- læse og forstå skrevne tekster inden for mange genrer og fagområder, idet læseform og -hastighed afpasses efter tekst og formål
- arbejde med fortolkning, diskussion og perspektivering af tekster inden for forskellige genrer og fag
- forholde sig kritisk og analytisk til egen læseforståelse, herunder diskutere forskellige læseforståelsesstrategier
- uddrage informationer af forskellige informationskilder med hensigtsmæssige søgemetoder og læseforståelsesstrategier
- skrive klare, detaljerede tekster, der udtrykker oplevelser, følelser og viden i en sammenhængende og disponeret form, der passer til situationen
- styre skriveprocessen fra idé til færdig tekst, alene eller sammen med andre.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig hensigtsmæssigt, sammenhængende og flydende mundtligt og skriftligt i den konkrete situation
- anvende centrale mundtlige og skriftlige sprogbrugsnormer samt reflektere over egne sprogvalg
- anvende et tilstrækkeligt og forholdsvis præcist ordforråd, herunder idiomatiske vendinger, inden for almene og faglige emneområder og problemstillinger
- tale og skrive dansk, således at sprogbrugsnormer og grammatiske regler følges og gøre rede for brugen af disse i forhold til aktuel genre
- forholde sig til og anvende viden om ligheder og forskelle mellem modersmålet og dansk og mellem modersmålet og andre sprog
- forholde sig aktivt til tosprogethedens betydning og muligheder.

Viden om sprogtilegnelse og egen læring

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- reflektere over sprogtilegnelse, herunder vurdere egne færdigheder i at anvende dansk mundtligt og skriftligt
- anvende hensigtsmæssige kommunikationsstrategier i forskellige situationer
- vælge lyttestrategier i forhold til en given situation
- anvende hensigtsmæssige gættestrategier i forhold til både det talte og skrevne sprog
- vælge læsemåde og anvende læsestrategier i forhold til teksttype og situation
- anvende og udnytte viden om skriveprocessens faser
- anvende fagenes hjælpemidler, herunder ordbøger, håndbøger og digitale og elektroniske hjælpemidler.

Sprog, kultur og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- diskutere etiske, sociale, kulturelle og sproglige emner ud fra egne og andres iagttagelser samt ud fra universelle værdier
- sammenligne og perspektivere tekster og andre udtryksformer med udspring i forskellige kulturelle baggrunde
- forstå væsentlige træk af samfundsforhold i Danmark på grundlag af arbejdet med tekster i bred forstand
- diskutere og reflektere over egen viden om kulturelle ligheder og forskelle inden for forskellige emner med henblik på uddannelse og deltagelse i samfundslivet i Danmark.

Slutmål efter 10. klassetrin

Kommunikative færdigheder - Det talte sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå talt dansk inden for hverdagssprog, fagsprog og elektroniske medier om kendte og ukendte emner af personlig, faglig, kulturel og samfundsmæssig relevans
- afkode og tilpasse stemme og kropssprog som udtryksmiddel i forhold til situationen samt reflektere over og diskutere disse valg
- udtrykke sig klart og flydende i et sammenhængende sprog afpasset genre og situation, herunder udtrykke tanker og personlige erfaringer
- forstå og diskutere indholdet af lyd- og billedmedier og være opmærksom på forskellige regionale og sociale varianter
- fremlægge og redegøre for et fagligt stof samt for viden og informationer fra forskellige teksttyper
- deltage i samtaler og diskussioner om personlige, kulturelle og samfundsmæssige emner.

Kommunikative færdigheder - Det skrevne sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- læse og forstå skrevne tekster inden for mange genrer og fagområder, idet læseform og læsehastighed afpasses efter tekst og formål
- arbejde med fortolkning, diskussion og perspektivering af tekster inden for forskellige genrer og fag

- forholde sig kritisk og analytisk til egen læseforståelse samt bevidst anvende forskellige læseforståelsesstrategier
- udtrække informationer af forskellige informationskilder med hensigtsmæssige søgemetoder og læseforståelsesstrategier
- skrive klare, detaljerede tekster, der udtrykker oplevelser, følelser og viden i en sammenhængende og disponeret form, der passer til situationen
- styre skriveprocessen fra idé til færdig tekst.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig klart, sammenhængende og flydende mundtligt og skriftligt i den konkrete situation
- anvende centrale mundtlige og skriftlige sprogbrugsnormer samt reflektere over og diskutere egne sprogvalg
- anvende et relativt præcist og nuanceret ordforråd, herunder idiomatiske vendinger, inden for almene og faglige emneområder og problemstillinger
- tale og skrive dansk, således at sprogbrugsnormer og grammatiske regler følges og reflektere over brugen af disse i forhold til aktuel genre
- forstå og gøre rede for teksters opbygning og sammenbinding i gængse teksttyper
- reflektere over og anvende viden om ligheder og forskelle mellem modersmålet og dansk og mellem modersmålet og andre sprog
- være bevidst om og forholde sig aktivt til tosprogethedens betydning og muligheder.

Viden om sprogtilegnelse og egen læring

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- reflektere over sprogtilegnelse, herunder vurdere egne færdigheder i at anvende dansk mundtligt og skriftligt og diskutere, hvad man kan gøre for at blive en bedre sprogbruger
- anvende kommunikationsstrategier bevidst og hensigtsmæssigt i forskellige situationer
- vælge lyttestrategi i forhold til en given situation
- anvende hensigtsmæssige gættestrategier i forhold til både det talte og skrevne sprog
- vælge læsemåde og anvende læsestrategier i forhold til teksttype og situation
- anvende og udnytte viden om skriveprocessens faser
- anvende fagenes hjælpemidler, herunder ordbøger, opslagsbøger, håndbøger og elektroniske hjælpemidler.

Sprog, kultur og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- diskutere etiske, sociale, kulturelle og sproglige emner ud fra egne og andres iagttagelser samt ud fra universelle værdier
- sammenligne og perspektivere tekster og andre udtryksformer med udspring i forskellige kulturelle baggrunde
- forstå væsentlige træk af demokratiske og identitetsmæssige processer på grundlag af arbejdet med tekster i bred forstand
- diskutere og reflektere over egen viden om kulturelle ligheder og forskelle inden for forskellige emner med henblik på uddannelse og deltagelse i samfundslivet i Danmark.

Trinmål efter 2. klassetrin

Kommunikative færdigheder - Det talte sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå ord og vendinger knyttet til dagligdagen og til skolens fag
- forstå hovedindholdet af talt dansk, bl.a. lærerens oplæsning og fortælling, når den understøttes visuelt
- forstå at stemme og kropssprog har betydning for kommunikationen
- deltage i samtaler om temaer, som klassen arbejder med
- genfortælle og samtale om alderssvarende lyd- og billedmedier
- præsentere og fremlægge et emne ved hjælp af visuel støtte
- fortælle forståeligt om egne oplevelser og beskrive daglige gøremål knyttet til skole, hjem og fritid.

Kommunikative færdigheder - Det skrevne sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- læse og forstå indholdet i korte, sprogligt enkle tekster, hvor emnet er kendt
- arbejde med tekster på relevante og alderssvarende forståelsesniveauer, bl.a. ved at udtrykke egen forståelse, genfortælle eller dramatisere
- kende og anvende læseforståelsesstrategier såsom billedstøtte og forforståelse
- skelne mellem forskellige teksttyper
- forholde sig til egen læseforståelse
- deltage i fælles procesorienterede skriveforløb samt få og give begyndende respons
- skrive enkle ord, udtryk og sætninger om nære og genkendelige emner som egen person, familie, skole og fritid
- anvende skriftlige udtryk som redskab til at fastholde informationer og tanker.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig mundtligt på et forståeligt dansk
- samtale om, at sprogbrug afhænger af situation og eget valg
- søge forklaring på, forstå og anvende et grundlæggende ordforråd til sprogligt at kunne fungere i faglige og sociale sammenhænge
- tale dansk, således at brugen af ordklasser, syntaks og tekstsammenhæng er hensigtsmæssig og under stadig udvikling
- samtale om, at skriftlige og mundtlige tekster har forskellige former og funktioner
- at være sprogligt opmærksomme og samtale om sprog
- fortælle, i hvilke situationer og med hvem, der tales henholdsvis dansk og andre sprog.

Viden om sprogtilegnelse og egen læring

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- deltage i samtaler om, hvordan man kan lære dansk i og uden for skolen
- anvende enkle kommunikationsstrategier på opfordring, bl.a. omskrivning, brug af overbegreber og synonyme, mimik og kropssprog
- spørge direkte eller ved indirekte appel gøre opmærksom på, at noget ikke er forstået

- bruge relevant lyttemåde på opfordring og i forhold til den pågældende opgave
- gætte og søge forklaring på betydningen af ukendte ord og vendinger i billed- lyd- og læsetekster, idet såvel kontekst som erfaringer inddrages
- samtale om, hvad man bruger læsning og skrivning til
- forstå, at skrivning er en proces bestående af forskellige faser
- anvende billedordbøger og andre passende digitale og elektroniske hjælpemidler.

Sprog, kultur og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- samtale om dagliglivet i Danmark på baggrund af egne iagttagelser og erfaringer
- kende til danske fortællinger, sange, rim og remser og sammenligne med tekster fra andre kulturelle traditioner
- samtale om sociale forhold i familie, skole og fritid ud fra lærerens oplæsning, fortælling og elevernes rollespil.

Trinmål efter 5. klassetrin

Kommunikative færdigheder - det talte sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet af talt dansk, som det bruges i hverdagssprog, i fagsprog samt i digitale og elektroniske medier
- afkode og tilpasse stemme og kropssprog i forhold til forskellige situationer og samtalepartnere
- deltage i par- og gruppediskussioner i forbindelse med skolens fag
- følge med i lyd- og billedmedier og gøre rede for hovedindholdet eller detaljer afhængigt af formålet
- præsentere og fremlægge et emne, bl.a. i form af lyd og billedmedieproduktioner og rollespil
- udtrykke sig forståeligt i fortælling, referat og diskussion.

Kommunikative færdigheder – det skrevne sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- læse og forstå lettere, indholdsmæssigt alderssvarende tekster inden for forskellige genrer og fagområder, hvor emnet er kendt
- arbejde med tekster inden for forskellige genrer og fag på relevante og alderssvarende forståelsesniveauer, bl.a. gennem genfortælling og diskussion af hovedindholdet
- anvende hensigtsmæssige læseforståelsesstrategier bevidst, bl.a. ved brug af billedstøtte og forforståelse
- anvende relevante læseformer til forskellige teksttyper
- forholde sig kritisk til egen læseforståelse
- deltage i procesorienterede skriveforløb, herunder modtage og give mundtlig og evt. skriftlig respons
- skrive forståelige og sammenhængende tekster på grundlag af et kendt fagligt indhold
- anvende skrivning som redskab til at fastholde informationer og tanker.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig mundtligt og skriftligt afpasset efter situation, fag og samtalepartnere
- forholde sig til egne sprogvalg
- søge forklaring på, forstå og anvende et centralt ordforråd i sociale sammenhænge og inden for kendte emner i skolens fag
- tale og skrive dansk, således at brugen af ordklasser, syntaks og tekstsammenhæng er hensigtsmæssig
- anvende og diskutere fagenes sproglige registre
- samtale om forskelle og ligheder mellem sprogbrug på eget modersmål, dansk og andre sprog
- veksle bevidst mellem egne sprog afpasset efter situation, samtalepartnere og formål med kommunikationen.

Viden om sprogtilegnelse og egen læring

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- samtale om egen sprogtilegnelse, herunder diskutere og udnytte forskellige måder at lære dansk på i og uden for skolen
- anvende kommunikationsstrategier i forskellige situationer
- samtale om, i hvilke situationer, det er svært at lytte til og forstå dansk, og hvad man kan gøre for at arbejde med egne lyttefærdigheder
- vælge lyttemåde i forhold til en given situation og opgave, herunder lytte efter nøgleord for at forstå et hovedindhold eller lytte efter væsentlige detaljer
- gætte kvalificeret for at forstå betydningen af ukendte ord og vendinger i billed-, lyd- og læsetekster, idet såvel kontekst som almen og faglig viden inddrages
- læse med forskellige formål og kende til forskellige læseteknikker såsom fokuseret læsning og skimning
- erfare, at skrivning er en proces bestående af forskellige faser og samtale om disse
- anvende lettilgængelige ordbøger, håndbøger og digitale og elektroniske hjælpemidler.

Sprog, kultur og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- samtale om emner fra dagliglivet og om sociale, kulturelle og sproglige normer i Danmark ud fra egne og andres iagttagelser og erfaringer
- diskutere kulturelle ligheder og forskelle inden for forskellige teksttyper
- diskutere væsentlige træk af børns og unges vilkår i skole og uddannelse.

Trinmål efter 7. klassetrin

Kommunikative færdigheder– det talte sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet af talt dansk, som det bruges i hverdagssprog, i fagsprog samt i digitale og elektroniske medier
- afkode og tilpasse stemme og kropssprog i forhold til forskellige situationer og samtalepartnere
- deltage i par- og gruppediskussioner i forbindelse med skolens fag og udtrykke sin mening i klassen
- forstå og diskutere indholdet i lyd- og billedmedier og gøre rede for hovedindhold eller detaljer, afhængigt af formålet
- præsentere og fremlægge et emne, bl.a. i form af lyd- og billedmedieproduktioner og rollespil
- udtrykke sig forståeligt og sammenhængende i fortælling, referat og diskussion.

Kommunikative færdigheder– det skrevne sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- læse og forstå indholdsmæssigt alderssvarende tekster inden for forskellige genrer og fagområder
- arbejde med tekster inden for forskellige genrer og fag på relevante og aldersvarende forståelsesniveauer, bl.a. gennem diskussion og perspektivering
- gøre rede for og anvende hensigtsmæssige læseforståelsesstrategier i forskellige genrer og fagtekster
- reflektere over og anvende relevante læseformer til forskellige teksttyper
- forholde sig kritisk og analytisk til egen læseforståelse
- deltage i procesorienterede skriveforløb, herunder forholde sig bevidst til genren, udveksle ideer, redigere, modtage og give respons
- skrive forståelige og sammenhængende tekster i en disponeret form på grundlag af et kendt fagligt indhold
- anvende skrivning som redskab til støtte for andre faglige discipliner og som middel til at fastholde informationer og tanker.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig flydende mundtligt og skriftligt i overensstemmelse med sproglige normer inden for faglige såvel som sociale områder
- reflektere over egne sprogvalg
- søge forklaring på og anvende et centralt ordforråd i sociale sammenhænge og inden for kendte emner i skolens fag
- tale og skrive dansk, således at brugen af ordklasser, syntaks og tekstsammenhæng er hensigtsmæssig og bevidst
- anvende og være bevidst om fagenes sproglige registre
- reflektere over forskelle og ligheder mellem sprogbrug på eget modersmål, dansk og andre sprog
- veksle bevidst og hensigtsmæssigt mellem egne sprog og gøre rede for kodeskift.

Viden om sprogtilegnelse og egen læring

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- reflektere over egen sprogtilegnelse, herunder diskutere og udnytte forskellige måder at lære dansk på i og uden for skolen
- diskutere anvendelse af kommunikationsstrategier i forskellige situationer og bruge dem hensigtsmæssigt
- samtale om, i hvilke situationer, det er svært at lytte til og forstå dansk, og hvad man kan gøre for at arbejde med egne lyttefærdigheder
- vælge lyttemåde i forhold til en given situation og opgave, herunder lytte efter hovedindhold og væsentlige detaljer
- forudsige teksters indhold, bl.a. ud fra overskrifter og kontekst, samt gætte kvalificeret for at forstå betydningen af ukendte ord og vendinger i billed-, lyd- og læsetekster
- læse med forskellige formål og kende til forskellige læseteknikker samt reflektere over valg af læseteknik i forhold til forskellige genrer
- diskutere skriveprocessens forskellige faser med udgangspunkt i egne tekster

- anvende lettilgængelige ordbøger, håndbøger og digitale og elektroniske hjælpemidler hensigtsmæssigt.

Sprog, kultur og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- diskutere sociale, kulturelle og sproglige ligheder og forskelle i relation til forskellige emner ud fra egne og andres iagttagelser og erfaringer
- samtale om ungdomskulturer i Danmark, bl.a. med udgangspunkt i blade, film, musiktekster, tv og elektroniske medier
- diskutere samfundsforhold og levevilkår i Danmark på baggrund af arbejdet med tekster i bred forstand.

Trinmål efter 9. klassetrin

Kommunikative færdigheder - Det talte sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå talt dansk i hverdagssprog, fagsprog og digitale og elektroniske medier
- afkode og tilpasse stemme og kropssprog i forhold til situationen og diskutere betydningen af sproglige og ikke sproglige virkemidler
- deltage i par- og gruppediskussioner i forbindelse med skolens fag og udtrykke sin mening i klassen på baggrund af bevidsthed om principper for samtale
- forstå og diskutere indholdet i lyd- og billedmedier, herunder være opmærksomme på forskellige sociale og regionale varianter
- fremlægge fagligt stof for andre og anvende konstruktiv tilbagemelding
- udtrykke sig forståeligt og sammenhængende i forbindelse med samtaler, debatter og fremlæggelser.

Kommunikative færdigheder - Det skrevne sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- læse og forstå tekster inden for mange genrer og fagområder
- arbejde med tekster inden for forskellige genrer og fag på relevante forståelsesniveauer, bl.a. gennem fortolkning, diskussion og perspektivering
- diskutere og anvende hensigtsmæssige læseforståelsesstrategier i forhold til forskellige genrer og fagtekster
- afpasse og diskutere læseformer i forhold til tekst og formål
- forholde sig kritisk og analytisk til egen læseforståelse og forskellige niveauer for forståelse
- indsamle stof, disponere et indhold samt styre skriveprocessen fra ide til færdig tekst alene og sammen med andre, herunder reflektere over sproglige, kompositoriske og genremæssige valg
- skrive klare, detaljerede og præcise tekster i en sammenhængende og disponeret form, der passer til genren
- anvende skrivning bevidst og reflekteret som redskab til at fastholde informationer og tanker.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig hensigtsmæssigt og flydende mundtligt og skriftligt i en række forskellige genrer i overensstemmelse med sproglige normer inden for faglige såvel som sociale områder
- gøre rede for centrale mundtlige og skriftlige sprogbrugsnormer og diskutere egne sprogvalg
- anvende et tilstrækkeligt og præcist ordforråd inden for faglige emner og forklare ordenes betydning
- tale og skrive dansk, således at sprogbrugsnormer og grammatiske regler følges og gøre rede for brugen af disse i forhold til aktuel genre
- anvende, være bevidst om og reflektere over det sproglige register i fagene
- gøre rede for forskelle og ligheder mellem sprogbrug på eget modersmål, på dansk samt på andre sprog
- veksle bevidst og hensigtsmæssigt mellem egne sprog, diskutere egne kodeskift og forstå betydningen af andres.

Viden om sprogtilegnelse og egen læring

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- reflektere over egen sprogtilegnelse, herunder diskutere og udnytte forskellige måder at lære dansk på i og uden for skolen
- diskutere og reflektere over anvendelse af kommunikationsstrategier i forskellige situationer og bruge dem hensigtsmæssigt
- gøre rede for, i hvilke situationer det er svært at lytte til og forstå dansk og diskutere, hvad man kan gøre for at arbejde med egne lyttefærdigheder
- reflektere over og vælge lyttemåde i forhold til en given situation og vurdere en samtales karakter på grundlag af sproglige og ikke sproglige udtryk
- afdække og diskutere, hvad der er væsentlig og mindre væsentlig information i fagtekster
- læse med forskellige formål og anvende forskellige læseteknikker samt reflektere over valg af læseteknik i forhold til forskellige genrer
- anvende og udnytte viden om skriveprocessens faser
- anvende fagenes hjælpemidler, herunder ordbøger, opslagsbøger, grammatiske oversigter samt digitale og elektroniske hjælpemidler.

Sprog, kultur og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- diskutere etiske, sociale, kulturelle og sproglige emner ud fra egne og andres iagttagelser og erfaringer samt ud fra universelle værdier
- sammenligne og perspektivere tekster med udspring i forskellige kulturelle baggrunde
- diskutere og reflektere over egen viden om kulturelle ligheder og forskelle inden for forskellige emner med henblik på uddannelse og deltagelse i samfundslivet i Danmark.

Trinmål for basisundervisningen

– **for elever, der er ankommet til Danmark efter 2. klassetrin**

– **alder 11 - 18 år**

Elever, der ved optagelsen ikke har tilstrækkeligt kendskab til dansk til at kunne deltage i den almindelige undervisning, henvises til basisundervisning i dansk som andetsprog. Basisundervisningen ophører senest efter 2 års forløb, og der arbejdes med særskilte trinmål, indtil eleven kan deltage i klassens almindelige undervisning. Herefter følges trin og slutmål for alle skolens fag, herunder dansk som andetsprog.

Trinmål for indskolings elever med behov for basisundervisning er trinmål efter 2. klassetrin for faget dansk som andetsprog.

Trinmålene for den øvrige basisundervisning omfatter både elever, der ved skolestarten i Danmark kan læse og skrive, og elever, der ikke kan, hvilket der må tages højde for i undervisningen.

Eleverne fordeler sig aldersmæssigt på 4.-10. klassetrin ved udslusningstidspunktet, og trinmålene må tilpasses hertil.

Kommunikative færdigheder - Det talte sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet af talt dansk, som det bruges i undervisningen i skolens fag og i samtaler med dansktalende kammerater og voksne, når der er tale om emner, som er kendte for eleven, og når samtaleformen sikrer, at de inddrages aktivt
- indgå i enkle rollespil og dramatiseringer
- deltage i samtaler om forskellige temaer, som klassen arbejder med
- forstå og uddrage hovedindholdet af en kortere lyttetekst, evt. understøttet af illustrationer
- følge med i lyd- og billedmedier om emner, der er centrale for eleverne, og gøre rede for hovedindholdet
- udtrykke sig forståeligt, evt. med accent, om egne oplevelser og følelser og beskrive daglige gøremål knyttet til skole, hjem og fritid.

Kommunikative færdigheder - Det skrevne sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- læse og forstå lettere indholdsmæssigt alderssvarende tekster inden for forskellige genrer og fagområder, hvor emnet er kendt
- genfortælle hovedindholdet i en enkel tekst
- forholde sig til indholdet af litteratur svarende til alder og modenhed, når den bliver læst op af læreren
- anvende hensigtsmæssige læseforståelsesstrategier, bl.a. brug af forforståelse, bånd og billeder
- uddrage informationer af enkle tekster
- forholde sig kritisk til egen læseforståelse og kende til måder at søge hjælp på
- skrive forståelige og sammenhængende tekster om vedkommende emner, evt. med hjælp fra læreren
- anvende skrivning til at fastholde informationer og tanker, bl.a. ved hjælp af logbog
- deltage i procesorienterede skriveforløb, herunder udveksle ideer gennem brainstorming, skrive første udkast og modtage mundtlig og evt. skriftlig respons
- skrive de små og store trykbogstaver i håndskrift
- anvende computer ved skrivning af tekster.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig mundtligt på et forståeligt dansk
- anvende og forstå et elementært ordforråd til sprogligt at kunne fungere i sociale sammenhænge, hvor dansk er samtaleproget
- anvende og forstå et elementært fagligt ordforråd, for at kunne følge en dansksproget undervisning, evt. med nogen støtte
- anvende substantiver, verber, adjektiver og pronominer nogenlunde hensigtsmæssigt

- anvende dansk sætningsbygning nogenlunde hensigtsmæssigt
- anvende elementære retstavningsregler
- anvende punktum og andre tegn
- samtale om ligheder og forskelle mellem sprogbrug på eget modersmål, dansk og evt. andre sprog
- fortælle, i hvilke situationer og med hvem der tales henholdsvis dansk og modersmålet.

Viden om sprogtilegnelse og egen læring

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- deltage i samtaler om sprogtilegnelse, først og fremmest at sprog kan læres både i og uden for skolen
- anvende enkle kommunikationsstrategier, bl.a. omskrivning, brug af overbegreber og synonymer, mimik, kropssprog og direkte og indirekte appel
- spørge direkte eller ved indirekte appel gøre opmærksom på, at noget ikke er forstået
- lytte koncentreret og erfare, at man ikke behøver at forstå hvert ord i en lyttetekst for at forstå hovedindholdet
- gætte på betydningen af ukendte ord og vendinger i forbindelse med enkle billed-, lyd- og læsetekster
- vide at tekster kan læses med forskellige formål og kende til forskellige læseteknikker
- samtale med læreren om egen skriveudvikling på baggrund af egne tekster indsamlet over en periode
- benytte digitale og elektroniske hjælpemidler, billedordbøger og ordbøger mellem dansk og modersmålet, forudsat at læsefærdigheden beherskes på modersmålet
- indgå i par- og gruppearbejde.

Sprog, kultur og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- samtale om emner fra dagliglivet og om sociale, kulturelle og sproglige normer i Danmark ud fra egne og andres iagttagelser og erfaringer
- forholde sig til kulturelle ligheder og forskelle, som de kommer til udtryk i tekster formidlet gennem oplæsning eller elektroniske medier
- diskutere væsentlige træk af børn og unges vilkår i skole og uddannelse.

Modersmålsundervisning**Slutmål efter 9. klassetrin****Kommunikative færdigheder**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå modersmålet i forskellige regionale og sociale varianter i målsprogets land(e)
- indgå i såvel samtaler som diskussioner
- anvende sproget præcist og nuanceret i mundtlige fremstillinger
- præsentere et forberedt emne
- anvende kendskab til en række forskellige genrer inden for såvel skøn- som faglitteratur
- få udbytte af autentisk sprog anvendt i spillefilm, nyhedsudsendelser, teaterstykker m.v.
- søge og anvende relevante informationer fra forskellige medier
- anvende skriftsproget præcist og nuanceret.

Sproglig refleksion

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende sproglig bevidsthed i relation til sprogvvalg og analyse af egne og andres sproglige udtryk
- vide, hvordan man tilegner sig sprog
- udnytte den viden om sprogets opbygning og funktion, der har betydning for, at kommunikationen lykkes
- anvende et hensigtsmæssigt og varieret ordforråd
- udnytte it og mediers muligheder
- anvende analoge og digitale ordbøger og andre opslagsværker hensigtsmæssigt.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende en grundlæggende viden om kultur- og samfundsforhold i målsprogets land(e)
- drage sammenligninger mellem kultur- og samfundsforhold i Danmark og målsprogets land(e) i et globalt perspektiv.

Trinmål efter 3. klassetrin eller for elever med forudsætninger, der svarer til højst et års skolegang på målsproget**Kommunikative færdigheder**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- lytte til og forstå lærerens fortælling
- lytte til og forstå tekster om nære og genkendelige emner herunder fælles oplevelser og elevernes hverdag i og uden for skolen
- udtrykke sig på modersmålet om sig selv, familie, fritid og skole
- deltage i samtaler om fælles oplevelser i og uden for skolen

- gengive hovedindholdet i en kort, let tekst
- præsentere et forberedt emne, bl.a. i form af drama, illustrationer og medieproduktion
- læse og forstå hovedindholdet af korte, sprogligt enkle tekster om almindeligt forekommende emner, evt. med støtte i billeder
- forstå hovedindholdet i udvalgte lyd- og billedmedier om kendte emner
- uddrage og anvende informationer af enkle teksttyper, herunder tv-programmer og reklamer
- skrive tekster, herunder fortællinger, meddelelser og breve.

Sproglig refleksion

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- reflektere over eget sprogvalg
- opbygge sproglig bevidsthed i forhold til eget og andres sprog
- anvende en grundlæggende viden om sprogets opbygning og funktion i relation til egne sproglige udtryk
- sammenligne modersmålet med dansk
- samtale om egne og andres erfaringer om sprogtilegnelse
- anvende et tilstrækkeligt ordforråd til at kunne forstå og tale om nære og genkendelige emner
- kende og bruge skrifttegnes navne, form og lyd
- anvende praktisk-musiske udtryk i forbindelse med en fremlæggelse
- udnytte it og mediers muligheder i leg og læring
- foretage opslag i analoge og digitale ordbøger.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til eksempler på kultur- og samfundsforhold i oprindelseslandet inden for emner, der tager udgangspunkt i elevernes hverdag og erfaringer
- sammenligne eksempler på kultur- og samfundsforhold i Danmark og oprindelseslandet inden for deres erfaringsverden.

Trinmål efter 6. klassetrin eller for elever med forudsætninger, der svarer til et par års skolegang på målsproget

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- lytte til og forstå det talte modersmål, som det forekommer i forskellige teksttyper og situationer
- anvende modersmålet som kommunikationsmiddel i kontakt med andre modersmålstalende
- deltage i samtaler og diskussioner om kendte emner
- referere og kommentere inden for kendte emner
- præsentere et forberedt emne, bl.a. i form af drama, illustrationer og medieproduktion
- læse og forstå hovedindholdet af tekster inden for forskellige genrer
- forstå hovedindholdet om kendte såvel som ukendte emner i udvalgte lyd- og billedmedier
- søge og anvende informationer fra forskellige medier
- skrive sammenhængende tekster, herunder i refererende, beskrivende og berettende form

Sproglig refleksion

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende viden om eget sprogvalg i hverdagen
- anvende deres sproglige bevidsthed i forhold til eget og andres sprog
- udnytte viden om sprogets opbygning og funktion, for at kommunikationen lykkes
- iagttage og samtale om ligheder og forskelle mellem modersmålet og dansk, både hvad angår tale- og skriftsprog
- samtale om og anvende egne og andres erfaringer om sprogtilegnelse
- anvende et hensigtsmæssigt og varieret ordforråd til at kunne forstå og tale om kendte emner
- stave så præcist, at meningen bliver tydelig
- anvende praktisk-musiske udtryk i forbindelse med en fremlæggelse
- anvende it og andre mediers muligheder i informationssøgning og kommunikation
- anvende analoge og digitale ordbøger hensigtsmæssigt.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende en grundlæggende viden om kultur- og samfundsforhold i oprindelseslandet inden for kendte emner i arbejdet med skønlitteratur, sagprosa og medier
- sammenligne kultur- og samfundsforhold i Danmark og oprindelseslandet især vedrørende børns og unges livsvilkår og interesser.

Trinmål efter 9. klassesettrin eller for elever med forudsætninger, der svarer til nogle års skolegang på målsproget

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- lytte til og forstå modersmålet i forskellige regionale og sociale varianter
- anvende modersmålet som kommunikationsmiddel i kontakt med andre modersmålstalende
- indgå i såvel samtaler som diskussioner
- anvende sproget præcist og nuanceret i mundtlige fremstillinger, herunder fortællinger og foredrag
- præsentere et forberedt emne, bl.a. i form af drama, illustrationer og medieproduktion
- læse og forstå indholdet af forskellige tekster
- anvende kendskab til en række genrer inden for såvel skøn- som faglitteratur
- få udbytte af autentisk sprog anvendt i spillefilm, nyhedsudsendelser, teaterstykker, m.v.
- søge og anvende relevante informationer fra forskellige medier
- anvende skriftsproget præcist og nuanceret i projektlignende rapporter, fortællinger, debatindlæg og andre tekster.

Sproglig refleksion

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende viden om eget sprogvalg og sprogleje i forhold til situation og samtalepartner
- anvende deres sproglige bevidsthed til analyse af egne og andres sproglige udtryk

- udnytte viden om sprogets opbygning og funktion, herunder grammatiske områder, der har betydning for, at kommunikationen lykkes
- udnytte viden om ligheder og forskelle mellem modersmålet og dansk og mellem modersmålet og andre sprog
- udnytte viden om, hvordan man tilegner sig sprog
- anvende et hensigtsmæssigt og varieret ordforråd, herunder synonymer, faste vendinger og kulturbundne udtryk
- stave korrekt
- understøtte et sprogligt udtryk med praktisk-musiske udtryksformer
- udnytte og forholde sig kritisk til it og medier i forbindelse med informationssøgning og kommunikation
- udnytte analoge og digitale ordbøger og andre opslagsværker hensigtsmæssigt.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende en grundlæggende viden om kultur- og samfundsforhold, herunder levevilkår, værdier og normer i målsprogslande(t) i arbejdet med skønlitteratur, sagprosa, medier samt billeder og andre æstetiske udtryk
- drage sammenligninger mellem kultur- og samfundsforhold i Danmark og i målsprogslande(t) i et globalt perspektiv især vedrørende uddannelse, erhverv og medborgerskab.

Færdselslære**Slutmål efter 9. klassetrin****Sikker trafikal adfærd**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende færdselsregler i relation til egen og andres færden
- vurdere faktorer, der har betydning for egen og andre trafikanters sikkerhed
- vurdere hensigtsmæssig, rigtig eller forkert adfærd i forskellige trafiksituationer.

Samspil og risici

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vurdere risici i forbindelse med køretøjer, trafikanter og veje
- beskrive risikofaktorer i konkrete trafikale situationer
- bedømme risiko i forhold til forskellige tidspunkter og årstider
- beskrive egen og andre trafikanters ansvar og forpligtelser.

Ansvarlighed i trafikken

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive og vurdere forskellige holdninger til ansvarlighed i trafikken
- beskrive risiko ved sammenblanding af stimulanser og trafik
- beskrive og vurdere forholdsregler ved ulykker, herunder standsning af ulykken og livreddende førstehjælp.

Trinmål efter 3. klassetrin**Sikker trafikal adfærd**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende færdselsregler med henblik på at bevæge sig sikkert som fodgænger i lokalområdet
- fortælle om handlemuligheder i relation til egen sikkerhed i lokalområdet
- fortælle om forskellige trafikanters adfærd
- balancere og manøvrere på cykel i lukket område.

Samspil og risici

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til bløde og hårde trafikanter
- give eksempler på, hvad der har betydning for egen sikkerhed i trafikken herunder mødet med andre trafikanter
- fortælle om døgnets og årstidernes betydning for trafikanter
- give eksempler på sikker cyklistadfærd.

Ansvarlighed i trafikken

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- give eksempler på handlinger, der viser god og dårlig trafikadfærd
- give eksempler på de mest basale forholdsregler ved tilskadekomst i trafikken, herunder at tilkalde hjælp.

Trinmål efter 6. klassetrin

Sikker trafikal adfærd

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende færdselsregler med henblik på at cykle i kendt og ukendt område
- beskrive forhold, der har betydning for egen sikkerhed i kendt og ukendt område
- beskrive sammenhængen mellem egen og andre trafikanters adfærd
- orientere sig sikkert i trafikken og give tydelige tegn før stop og sving
- færdes sikkert på cykel i kendt og ukendt område, herunder overholde vigepligtsregler, følge afmærkning og placere sig rigtigt på vejen.

Samspil og risici

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til betydningen af hastighed, vejgreb og udsyn, samt begreberne reaktionstid, bremselængde og standselængde
- kende til egne og andre trafikanters ansvar og forpligtelser, styrker og svagheder
- give eksempler på risiko i forhold til forskellige tidspunkter og årstider
- kende til sikker cyklistadfærd i samspil med andre trafikanter.

Ansvarlighed i trafikken

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive årsager til og virkning af uhensigtsmæssig adfærd i trafikken
- kende til forskellige stimulanser, der påvirker den trafikale adfærd
- kende til forholdsregler ved tilskadekomst i trafikken, herunder alarmering og almindelig førstehjælp.

Trinmål efter 9. klassetrin

Sikker trafikal adfærd

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende færdselsregler i relation til egen og andres færden
- vurdere faktorer, der har betydning for egen og andre trafikanters sikkerhed
- vurdere hensigtsmæssig, rigtig eller forkert adfærd i forskellige trafiksituationer.

Samspil og risici

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vurdere risici i forbindelse med køretøjer, trafikanter og veje
- beskrive risikofaktorer i konkrete trafikale situationer
- bedømme risiko i forhold til forskellige tidspunkter og årstider
- beskrive egen og andre trafikanters ansvar og forpligtelser.

Ansvarlighed i trafikken

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive og vurdere forskellige holdninger til ansvarlighed i trafikken
- beskrive risiko ved sammenblanding af stimulanser og trafik
- beskrive og vurdere forholdsregler ved ulykker, herunder standsning af ulykken og livreddende første-hjælp.

Sundheds,- og seksualundervisning og familiekundskab**Slutmål efter 9. klassetrin****Årsager og betydning**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- redegøre for sammenhænge mellem udvikling af livsstil og adfærd i forhold til fx økonomi, erhverv og boligområder
- gøre rede for sammenhængen mellem lokale og globale forholds betydning for sundhed, herunder trafik, sociale netværk og klimaændringer
- beskrive fysiske og psykiske faktorer og diskutere deres samspil og indvirkning på sundhed og seksualitet
- forstå og forholde sig til sociale og samfundsmæssige påvirkninger af identitet, kønsroller og seksualitet, herunder betydningen af kulturelle normer, medier og venner
- gøre rede for, hvordan følelser og kærlighed har betydning for sundhed, seksualitet og familieliv.

Visioner og alternativer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- diskutere sundhed, seksualitet og familieliv i historiske, globale og internationale perspektiver
- opstille faktorer, som understøtter et godt socialt netværk og social kapital
- opstille visioner for et sundt samfund med mindre ulighed i sundhed
- opstille visioner for et sundt liv og sunde levevilkår i fremtiden.

Handling og forandring

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bidrage med konkrete forslag til skolens sundhedspolitik
- opstille, vurdere og afprøve forskellige strategier i forhold til et konkret sundhedstema, fx et sundt fritidsliv og sociale netværk
- udvise empati og kompetence til at hjælpe andre, som individ og i fællesskab
- diskutere, hvordan negative konsekvenser af seksuallivet kan undgås
- gøre rede for børns og unges rettigheder i skolen, familien og på arbejdspladsen
- analysere og vurdere interesser bag kampagner, reklamer og anden mediepåvirkning inden for sundhedsområdet
- diskutere forbrug som handlemulighed i forhold til miljø, klima og sundhed
- opstille og diskutere ideer til aktiv handling for et sundt liv og sunde levevilkår i fremtiden.

Trinmål efter 3. klassetrin**Årsager og betydning**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- give eksempler på forhold, der har betydning for deres egen og deres venners sundhed, herunder bevægelse, mad og måltider, søvn og hygiejne
- fortælle om sundhed som et bredt og positivt begreb, fx gode venner, familie, velvære og sund mad
- fortælle om, hvordan bolig- og familieforhold har indflydelse på sundhed
- lytte til egen krop og dens reaktioner
- fortælle om drenge- og pigeroller
- fortælle om egne grænser og acceptere andres grænser
- fortælle om, hvad der gør børn og voksne glade og kede af det.

Visioner og alternativer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- samtale om betydningen af omsorg og nære sociale relationer
- opstille ideer til en sund klasse og en sund skole.

Handling og forandring

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- opstille ideer til et godt socialt miljø i klassen
- beskrive og få ideer til handlinger i forhold til et konkret sundhedstema, fx klasselokalets indretning eller bevægelse på skolen
- drøfte egne og andres behov for støtte og hjælp.

Trinmål efter 6. klassetrin

Årsager og betydning

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive den daglige livsstils betydning for sundheden, herunder mad og måltider, stimulanser, bevægelse og fysisk aktivitet
- have kendskab til, hvordan miljøet på skolen, i klassen og i fritiden kan påvirke sundhed
- kende til fysiske og psykiske forandringer i forbindelse med puberteten
- diskutere kønsrollers betydning for egen udvikling og klassen sociale miljø
- aflæse og begrunde følelsesmæssige reaktioner.

Visioner og alternativer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- sammenligne forskellige former for bolig- og familieformer
- vurdere egne og andres positive og negative deltagelse i sociale netværk
- opstille forslag til en sund familie og et sundere lokalsamfund.

Handling og forandring

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for faktorer, der påvirker det fysiske og psykiske arbejdsmiljø på skolen

- beskrive og afdække muligheder og barrierer gennem konkrete handlinger i forhold til et konkret sundhedstema, fx mobning eller sikker skolevej
- kende teknikker, deres muligheder og begrænsninger, i forhold til at hjælpe sig selv og andre
- fortælle om de mest udbredte kønssygdomme
- have kendskab til formål med aktuelle kampagner, reklamer og anden mediepåvirkning inden for sundhedsområdet
- opnå kendskab til sammenhænge mellem miljø, klima, sundhed og forbrug.

Trinmål efter 9. klassetrin

Årsager og betydning

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- redegøre for levevilkårenes betydning for udvikling af livsstil og adfærd, fx økonomi, erhverv og boligområdets sociale kapital
- gøre rede for sammenhængen mellem lokale og globale forholds betydning for sundhed, herunder trafik, sociale netværk og klimaændringer
- beskrive fysiske og psykiske faktorer og diskutere deres samspil og indvirkning på sundhed og seksualitet
- forstå og forholde sig til sociale og samfundsmæssige påvirkninger af identitet, kønsroller og seksualitet, herunder betydningen af kulturelle normer, medier og venner
- gøre rede for, hvordan følelser og kærlighed har betydning for sundhed, seksualitet og familieliv.

Visioner og alternativer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- diskutere sundhed, seksualitet og familieliv i historiske, globale og internationale perspektiver
- opstille faktorer, som understøtter et godt socialt netværk og social kapital
- opstille visioner for et sundt samfund med mindre ulighed i sundhed
- opstille visioner for et sundt liv og sunde levevilkår i fremtiden.

Handling og forandring

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bidrage med konkrete forslag til skolens sundhedspolitik
- opstille, vurdere og afprøve forskellige strategier i forhold til et konkret sundhedstema, fx et sundt fritidsliv og sociale netværk
- udvise empati og kompetence til at hjælpe andre, som individ og i fællesskab
- diskutere, hvordan negative konsekvenser af seksuallivet kan undgås
- gøre rede for børns og unges rettigheder i skolen, familien og på arbejdspladsen
- analysere og vurdere interesser bag kampagner, reklamer og anden mediepåvirkning indenfor sundhedsområdet
- diskutere forbrug som handlemulighed i forhold til miljø, klima og sundhed
- opstille og diskutere ideer til aktiv handling for et sundt liv og sunde levevilkår i fremtiden.

Uddannelses-, erhvervs-, og arbejdsmarkedsorientering**Slutmål efter 9. klassetrin****Det personlige valg**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- redegøre for egne kompetencer og forstå kompetenceudvikling i sammenhæng med karriere og livs-lang uddannelse,
- redegøre for ungdomsuddannelsesmulighederne efter grundskolen,
- kende faglige termer og informationsveje, som knytter sig til uddannelse og erhverv,
- forklare valgprocesser og konsekvenser af valg af uddannelse og erhverv og
- forklare baggrunden for livs-lang uddannelse.

Uddannelse og erhverv

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå sammenhængen mellem uddannelse og erhvervs- og jobmuligheder,
- foretage en kontinuerlig opdatering af udviklingstendenser på uddannelses- og erhvervsområdet,
- give eksempler på den internationale dimension i uddannelse og erhverv,
- diskutere innovation og iværksætterkultur og
- give eksempler på forskellige former for uddannelses- og jobsøgning.

Arbejdsmarkedet

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for arbejdsmarkedsforhold, herunder vilkår for medarbejdere og selvstændige,
- diskutere muligheder for at etablere og drive egen virksomhed,
- forstå betydningen af det globale arbejdsmarked,
- forholde sig til regler om undervisnings- og arbejdsmiljø,
- beskrive problemstillinger om ligestilling og ligestilling i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet og
- diskutere de forskellige livsformers værdier og prioriteringer.

Trinmål efter 3. klasse**Det personlige valg**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke egne drømme og forventninger
- give eksempler på forskellige menneskers hverdag
- gengive enkle informationer
- kende til enkle faglige begreber om uddannelse og erhverv, som har relation til elevernes hverdag
- træffe enkle valg.

Uddannelse og erhverv

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- give eksempler på job og erhverv fra eget nærmiljø
- give eksempler på ideer
- give eksempler på forskellige kommunikationsformer.

Arbejdsmarkedet

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- give eksempler på lønnet og ulønnet arbejde
- fortælle om enkle produktionsforløb
- deltage i diskussioner om klassens undervisningsmiljø
- samtale om drenge- og pigeroller og om ligestilling mellem mennesker
- samtale om forskellige familiemønstre og netværk.

Trinmål efter 6. klasse

Det personlige valg

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formulere egne styrkesider og interesser
- give eksempler på forskellige menneskers karriereforsøg
- anvende forskellige former for informationssøgning
- gøre rede for folkeskolens undervisningstilbud og andre muligheder for at opfylde undervisningspligten
- samtale om faglige begreber, som har relation til elevernes uddannelsesplanlægning
- træffe personlige valg og begrunde dem.

Uddannelse og erhverv

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beskrive sammenhæng mellem skolegang og senere uddannelse og erhverv
- beskrive typiske erhverv i lokalområdet
- give eksempler på job med tilknytning til udlandet
- omsætte ideer gennem praktiske undervisningsforløb
- anvende hensigtsmæssige måder at kommunikere på.

Arbejdsmarkedet

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- give eksempler på forskellige typer virksomheder og brancher
- beskrive lokale virksomheder med iværksætterbaggrund
- give eksempler på det internationale samspil på arbejdsmarkedet
- kende regelsæt om undervisnings- og arbejdsmiljø
- diskutere ligheder og uligheder på arbejdsmarkedet, bl.a. i forbindelse med køns- og kulturforskelle

- diskutere livskvalitet og værdier i forhold til familieliv, fritidsliv, uddannelsesliv, arbejdsliv og samfundsliv.

Trinmål efter 9. klasse

Det personlige valg

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende viden om egne kompetencer og forudsætninger
- gøre rede for samspillet mellem kompetenceudvikling, karriere og livslang uddannelse
- søge og anvende informationer om uddannelse og erhverv
- redegøre for og anvende viden om krav og indhold i ungdomsuddannelserne
- anvende faglige begreber, som har relation til karriereplanlægning
- udarbejde en personlig uddannelsesplan.

Uddannelse og erhverv

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke viden om sammenhænge mellem uddannelsesveje og erhvervsmuligheder
- beskrive erhvervsmuligheder lokalt, nationalt og internationalt
- kende til internationalisering i uddannelse og erhverv
- forholde sig til innovation og iværksætter
- vælge relevante former for uddannelses- og jobsøgning.

Arbejdsmarkedet

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- analysere arbejdsmarkedsforhold, herunder vilkår for medarbejdere og selvstændige
- kende til muligheder for at etablere og drive egen virksomhed
- kende til det globale arbejdsmarked
- anvende regler om undervisnings- og arbejdsmiljø
- forholde sig til ligestilling og ligestilling i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet
- anvende viden om levevilkår og livsformer.

Tekstbehandling

Slutmål efter 8. og 9. klassetrin

Anvendelse af tekstbehandling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- arbejde rationelt med tastatur, mus og andet hardware,
- anvende de generelle funktioner i tekstbehandlings-, billed- og layoutprogrammer og
- udnytte mulighederne for en kreativ og eksperimenterende behandling af tekster og billeder.

Samspelet mellem indhold, layout, æstetik og formidling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende grundlæggende principper for layout
- vurdere egne og andres grafiske produkter og
- have kendskab til forudsætningerne for en vellykket kommunikation.

Vurdering af tekstbehandlings samfundsmæssige betydning

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå den betydning anvendelsen af tekstbehandling har for den enkelte i forhold til skolefag, uddannelse og arbejdsliv og
- vurdere anvendelsen af tekstbehandling i forhold til kommunikation og organisation i virksomheds- og samfundsforhold.

Teknologi

Slutmål efter 8. og 9. klassetrin

Materiale- og teknikudvikling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende sammenhængen mellem materialeudvikling og anvendelse af udviklede teknikker
- beskrive eksempler på materiale- og/eller teknikudvikling.

Teknologiudvikling og teknologianvendelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende udvalgte teknologier knyttet til stof og materialers oprindelse, bearbejdning, forbrug og bortskaffelse
- kende eksempler på informationsteknologiens og bioteknologiens samfundsmæssige betydning
- opnå indsigt i naturvidenskabernes betydning for den teknologiske udvikling
- kende eksempler på valg af teknologi og de dermed forbundne miljømæssige, økonomiske, sociale, etiske og æstetiske konsekvenser, herunder teknologianvendelsens betydning for levevilkårene i et samfund
- kende til organisationsaspektet, der vedrører planlægning, styring og kontrol af teknologiudviklingen og teknologianvendelsen.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gennemføre konkrete undersøgelser og iagttagelser underbygget af praktiske eksperimenter
- kende til modelbegrebet samt arbejde med fysiske og/eller abstrakte modeller
- vurdere teknologiudviklingens konsekvenser og overveje egne handlemuligheder.

Medier

Slutmål efter 8. og 9. klassetrin

Medieproduktion

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- producere elektroniske og trykte medier fra idé til færdige produkter.

Medieanalyse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- analysere og vurdere egne og andres brug af medier
- vurdere hensigter, hvormed forskellige mediegenerer bliver produceret
- analysere mediers tekniske, håndværksmæssige og æstetiske virkemidler.

Mediernes betydning i samfundet

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- karakterisere formidlingen i forskellige elektroniske og trykte medier
- kende til mediemønstre og -vaner
- skelne mellem fiktive og ikke-fiktive udtryk samt mediernes blandingsgenerer.

Fotolære

Slutmål efter 8. og 9. klassetrin

Brug af fotografisk udstyr og fototeknikker

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- arbejde praktisk med fotografisk udstyr og fototeknikker
- anvende fotografering og billedbehandling æstetisk i større og mindre projekter.

Faglige metoder og begreber

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- reflektere over og vurdere egne og andres fotografier
- overføre viden om fotografiske principper mellem forskellige processer i arbejdet med billeder
- se og vælge motiv og teknik med henblik på sammenhæng mellem det ønskede fotografiske udtryk og den eksisterende virkelighed
- udføre opgaver med udgangspunkt i de faglige metoder og begreber i fotografi
- kunne vælge og vurdere forskellige præsentations- og formidlingsformer af egne og andres fotografier.

Samspelet mellem teknik, betydning og formidling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udarbejde et færdigt fotografisk produkt
- vælge hensigtsmæssigt udstyr og teknik og benytte disse til at gennemføre fotografiske opgaver både individuelt og i samarbejde med andre
- udarbejde oplæg til præsentationer og formidlinger, hvori informationer hentet fra eksterne kilder indgår
- have kendskab til regler for brug af andres og offentliggørelse af egne billeder.

Filmkundskab

Slutmål efter 8. og 9. klassetrin

Produktion af film og tv

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til i at

- fortælle en historie med levende billeder ud fra egne ideer og anden inspiration
- kunne anvende formsprog og faglige funktioner, som er knyttet til film og tv
- samarbejde om en enkel film- og tv-produktion fra ide til færdigt produkt
- formidle og præsentere egne film- og tv-produkter.

Oplevelse og analyse af levende billeder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til i at

- samtale om film ud fra oplevelse og analyse
- gøre rede for væsentlige kendetegn ved fiktive og ikke-fiktive genrer samt blandingsgenrer
- analysere og vurdere egne og andres film- og tv-produktioner.

Indblik i professionel film- og tv-produktion

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til i at

- forstå film og tv's produktionsmæssige vilkår
- vurdere film- og tv-produktioners betydning i samfundet.

Drama

Slutmål efter 8. og 9. klassetrin

Dramatisk praksis

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- fortælle en historie i dramatisk samspil
- anvende dramatiske virkemidler
- gestalte en figur i et fiktivt rum
- udføre dramatisk improvisation
- indgå i samarbejde om dramaturgiske valg og deres udmøntning.

Oplevelse og analyse af dramatiske udtryk

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- analysere og vurdere eget og andres dramaudtryk
- omsætte analyse af dramaudtryk i ny dramapraksis
- vurdere professionelt teater.

Indblik i forskellige teatermiljøer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- genkende forskellige teatertraditioner
- beskrive arbejdsopgaverne på et teater.

Motorlære**Slutmål efter 8. og 9. klassetrin****Forbrændingsmotoren og maskiner knyttet hertil**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå princippet i 2-takts-, 4-takts- og wankelmotoren
- forstå princippet i karburatorer og brændstofindsprøjtninger
- kende til smøringssystemer, tændingssystemer, gearinger, kraftoverføringer, styretøj, bremses og elektriske anlæg
- kende til forskellige drivmidler, herunder benzin, diesel- og rapsolie.

Værkstedsarbejde

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge værktøj hensigtsmæssigt
- holde orden på arbejdspladsen og tilrettelægge arbejdet rationelt
- foretage relevante vedligeholdelsesarbejder
- behandle motorer og maskiner, så de ikke lider overlast eller er til fare for personer og miljøet.

Arbejds miljø, trafiksikkerhed og miljøpåvirkninger

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til støj og forbrændingsprodukters påvirkning af miljøet
- forholde sig til opbevaring og bortskaffelse af brændstoffer og smøremidler
- overholde gældende regler for arbejdsmiljø
- overholde lovmæssige krav til trafiksikkerhed og køretøjers konstruktion
- vurdere og tage stilling til forskellige transportmidlers betydning.

Arbejdskendskab**Slutmål efter 8. og 9. klassetrin****Virksomheden**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for en virksomheds eller en institutions opbygning og kultur
- give eksempler på ledelses- og organisationsformer i en virksomhed
- give eksempler på forskellige private og offentlige virksomhedstyper
- forstå samspillet og den gensidige påvirkning, der finder sted mellem virksomhed og det omgivende samfund.

Arbejdsmarkedet

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- redegøre for udviklingen på arbejdsmarkedet i et historisk perspektiv
- diskutere den teknologiske udvikling og dens betydning for arbejdsmarkedet
- forholde sig til det fleksible, rummelige og foranderlige arbejdsmarked
- vurdere forskellige indtjeningsmuligheder og tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Arbejdsstyrken

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vurdere personlige og faglige kvalifikationer i forhold til kvalifikationskrav på arbejdsmarkedet
- erkende værdien af livslang læring og forstå betydningen af realkompetencer
- forholde sig til kønsbestemte og kulturelle barrierer på arbejdsmarkedet
- vurdere uddannelses- og arbejdsforhold lokalt, nationalt og internationalt.

Miljø og ressourcer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- diskutere forskellige værdiopfattelser i forbindelse med produktion, indtjening og forbrug
- vurdere miljø- og ressourcemæssige aspekter, der knytter sig til arbejde og produktion.

Naturfag (fag i 10. klasse)

Slutmål efter 10. klasse

Miljø

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kunne bruge naturfaglige begreber i arbejdet med miljømæssige problemstillinger
- forstå faktorer og sammenhænge i samspillet mellem menneske, natur og samfund
- forholde sig til bæredygtig udvikling både lokalt og globalt.

Natur

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til forskellige natursyn
- forstå naturen som livsgrundlag
- kende til forhold af betydning for naturens udvikling og mangfoldighed (biodiversitet).

Menneske og samfund

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til betydningen af lokal og regional planlægning, naturgenopretning og naturbevarelse
- forholde sig til teknologiens betydning for den enkelte og samfundet, lokalt og globalt
- forstå samspillet mellem sundhed, livsstil og levevilkår.

Arbejds måder og tankegange

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- identificere og formulere relevante spørgsmål, samt opstille enkle hypoteser,
- anvende informationsteknologi i forbindelse med informationssøgning, dataopsamling, bearbejdning og formidling
- vurdere og anvende informationer i faglige tekster
- planlægge og gennemføre undersøgelser, målinger og registreringer på grundlag af egne iagttagelser og oplevelser inden for og uden for skolen.

Metal/motorværksted (fag i 10. klasse)

Slutmål efter 10. klasse

Forskellige køretøjers opbygning

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- arbejde med 2-takts benzinmotorer og 4-takts benzin- og dieselmotorer
- arbejde med forskellige brændstof- og tændingssystemer
- arbejde med forskellige køretøjers hovedkomponenter.

Metalbearbejdning

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge forskellige metaller i fremstillingsprocesser
- anvende forskelligt værktøj korrekt og benytte et værksted hensigtsmæssigt
- foretage relevant vedligeholdelse af værktøj og maskiner.

Miljø og arbejdsmiljø

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til et godt arbejdsmiljø
- forholde sig til relevante forureningsrisici.

Uddannelses-, og erhvervsmuligheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig praktiske kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for faget.

Byggeværksted (fag i 10. klasse)

Slutmål efter 10. klasse

Byggepladsen

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til forskellige håndværksprocesser i forbindelse med byggeri
- kende til forskellige bygningskonstruktioner
- kende til metoder og teknikker inden for forskellige fagområder.

Håndværk

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vurdere forskellige byggematerialers egnethed i byggeri
- vælge hensigtsmæssigt værktøj til arbejdsopgaver
- udføre forskellige konkrete byggeopgaver
- anvende it i relevante processer.

Miljø, og arbejdsmiljø

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til et godt arbejdsmiljø
- forholde sig til relevante forureningsrisici.

Uddannelses- og erhvervsafklarende elementer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig praktiske kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for faget.

Teknologoværksted (fag i 10. klasse)

Slutmål efter 10. klasse

Materialer og bearbejdningsprocesser

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- arbejde med teori og praksis i værksteder
- anvende relevante fremstillingsprocesser
- opnå kendskab til forskellige teknologier, der anvendes i erhvervslivet
- opnå kendskab til udvalgte materialer og deres egenskaber.

Produktudvikling og produktion

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende forskellige former for produkt- og ideudvikling
- kunne anvende værktøjer og metoder ved fremstilling af produkter i værksteder
- fremstille produkter af god kvalitet og vurdere kvaliteten af produkt og produktionsprocessen.

Uddannelses- og erhvervsafklarende elementer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for faget.

Serviceværksted (fag i 10. klasse)

Slutmål efter 10. klasse

Markedsføring

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- arbejde med markedsføringsmæssige problemstillinger i erhvervsmæssige sammenhænge
- kommunikere om markedsføringsmæssige sammenhænge
- anvende markedsføringsmæssige metoder og fremstillingsformer
- anvende relevante informationsteknologiske værktøjer og hjælpemidler.

Kundebetjening

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- foretage personligt salg og kundebetjening inden for udvalgte brancheområder
- rådgive og vejlede kunder.

Uddannelses- og erhvervsafklarende elementer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for faget.

Produktudvikling og formgivning (fag i 10. klasse)

Slutmål efter 10. klasse

Skabende processer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge egne ideer og erfaringer i formgivningsprocessen
- arbejde selvstændigt med ideudvikling og formgivning
- planlægge en arbejdsgang med udgangspunkt i valg af materialer og værktøj/redskaber
- anvende it i inspirations- og idefasen og til formidling
- reflektere over egen arbejdsproces.

Håndværksmæssige færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende relevante teknologier ved bearbejdning af materialer
- begrunde valg af materialer, teknikker og arbejdsredskaber
- demonstrere kendskab til udvalgte håndværk og anvende gængse fagudtryk – både i arbejdsprocessen og ved fremlæggelse af produktet
- kende til risikomomenter og følge sikkerhedsforskrifter.

Samfundsmæssige og kulturelle forhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå samspillet mellem fortid og nutid i arbejdet med formgivning og produktudvikling
- begrunde valg af materialer ud fra ressourcebevidsthed og økonomi
- præsentere egne og fælles produkter på og uden for skolen
- vurdere egne uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for området.

Iværksætter (fag i 10. klasse)

Slutmål efter 10. klasse

Ideprocesser

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gennemføre forskellige former for ideudviklingsforløb
- afprøve og vurdere egne og andres ideer
- eksperimentere med og afprøve de udviklede ideer
- reflektere over egen arbejdsproces.

Produkt- og konceptudvikling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- planlægge en arbejdsproces med udgangspunkt i det valgte ideoplæg
- udvikle prototyper og projektoplæg, herunder foretage vurdering af økonomi og afsætning
- opbygge netværk og etablere samarbejde med erhvervsliv og relevante uddannelsessteder
- gennemføre konkrete projekter.

Formidling og markedsføring

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udvikle strategier i relation til markedsføring af egne produkter og koncepter
- præsentere og afsætte egne og andres produkter
- anvende it til research og formidling
- bruge iværksættererfaringer som kompetenceafklaring i forbindelse med valg af fremtidige uddannelsesforløb.

Sundhed og sociale forhold (fag i 10. klasse)**Slutmål efter 10. klasse****Sundhed og sundhedsfremmende aktiviteter**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- opnå et grundlæggende kendskab til sundhedsbegrebet
- få indblik i sammenhængen mellem menneskers sociale forhold, levevilkår og livsstil
- opnå kendskab til, hvordan man forebygger sygdom og fremmer sundhed over for personer eller grupper.

Kost, hygiejne og arbejdsmiljø

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til sammenhængen mellem kost og sundhed
- opnå et grundlæggende kendskab til hygiejne
- kende tilsammenhængen mellem fysisk aktivitet og sundhed
- opnå et grundlæggende kendskab til arbejdsmiljø
- kende til kulturelle normer og værdier, der har betydning for familie- og arbejdsliv.

Kommunikation

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- få indblik i forskellige former for formidling om sundhed
- gå i dialog med andre for at få indsigt i forskellige menneskers/gruppers opfattelser af sundhed.

Uddannelses- og erhvervsafklarende elementer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- opnå indsigt i de personlige kompetencer, der efterspørges inden for området
- forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for social- og sundhedsområdet.

Teknologi og kommunikation (fag i 10. klasse)

Slutmål efter 10. klasse

Færdigheder i brug af udstyr og programmer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- arbejde og blive fortrolige med et udvalg af edb-udstyr og -programmer i større og mindre projekter
- benytte relevant udstyr og programmer til egne produkter
- anvende hensigtsmæssige søgestrategier og vurdere resultater af disse søgninger.

Produktion, analyse og formidling af it- og medieprodukt

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- producere elektroniske og trykte medier fra idé til færdige produkter
- analysere og vurdere egne og andres brug af medier
- analysere mediers tekniske, håndværksmæssige og æstetiske virkemidler
- karakterisere formidlingen i forskellige medier i forhold til egne projekter.

It og mediers betydning

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- finde eksempler på informationsteknologiens samfundsmæssige betydning
- kende til mediemønstre og -vaner i forhold til egne projekter
- overveje egne handlemuligheder i forhold til teknologiudviklingens konsekvenser.

Uddannelses- og erhvervsafklarende elementer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til egne uddannelses- og erhvervsmuligheder inden for faget.

Spansk

Slutmål efter 8. og 9. klassetrin

Sprogfærdighed

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå almindeligt forekommende ord og vendinger i forbindelse med nære og genkendelige emner
- deltage i en enkel dialog, først og fremmest med henblik på udveksling af informationer
- læse og forstå korte, sprogligt enkle tekster
- skrive enkle, korte meddelelser
- udtale spansk, så det er forståeligt
- anvende et elementært ordforråd i mødet med spansktalende
- anvende de mest almindelige høfligheds- og omgangsformer
- anvende gestik og mimik, når ordforrådet ikke slår til
- finde og anvende informationer i enkle, velkendte teksttyper
- foretage ord til ord opslag
- udnytte ligheder mellem spansk og andre sprog.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udnytte en basisviden om livet i Spanien, først og fremmest til bedre at kunne forstå informationer og situationer
- udnytte de muligheder, der er for at anvende spansk uden for skolen.

Hverdagsfransk

Slutmål efter 8. og 9. klassetrin

Sprogfærdighed

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå almindeligt forekommende ord og vendinger i forbindelse med nære og genkendelige emner
- deltage i en enkel dialog, først og fremmest med henblik på udveksling af informationer
- læse og forstå korte, sprogligt enkle tekster
- skrive enkle, korte meddelelser
- udtale fransk, så det er forståeligt
- anvende et elementært ordforråd i mødet med fransktalende
- anvende de mest almindelige høfligheds- og omgangsformer
- anvende gestik og mimik, når ordforrådet ikke slår til
- finde og anvende informationer i enkle, velkendte teksttyper
- foretage ord til ord opslag
- udnytte ligheder mellem fransk og andre sprog.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udnytte en basisviden om livet i Frankrig, først og fremmest til bedre at kunne forstå informationer og situationer
- udnytte de muligheder, der er for at anvende fransk uden for skolen.

Hverdagstysk

Slutmål efter 8. og 9. klassetrin

Sprogfærdighed

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå almindeligt forekommende ord og vendinger i forbindelse med nære og genkendelige emner
- deltage i en enkel dialog, først og fremmest med henblik på udveksling af informationer
- læse og forstå korte, sprogligt enkle tekster
- skrive enkle, korte meddelelser
- udtale tysk, så det er forståeligt
- anvende et elementært ordforråd i mødet med tysktalende
- anvende de mest almindelige høfligheds- og omgangsformer
- anvende gestik og mimik, når ordforrådet ikke slår til
- finde og anvende informationer i enkle, velkendte teksttyper
- foretage ord til ord opslag
- udnytte ligheder mellem tysk og andre sprog.

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udnytte en basisviden om livet i Tyskland, først og fremmest til bedre at kunne forstå informationer og situationer
- udnytte de muligheder, der er for at anvende tysk uden for skolen.

Almindelige indvandrersprog

Slutmål efter 8. og 9. klassetrin

Sprogfærdighed

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet af talt sprog, lyd- og billedmedier om centrale emner
- deltage i samtaler om personlige og samfundsmæssige forhold
- læse, forstå og referere hovedindholdet af forskellige typer af tekster inden for genkendelige emner
- udtrykke sig skriftligt i et forståeligt sprog
- anvende et centralt ordforråd inden for erhvervsrelaterede og kendte emner
- oversætte tekster med genkendeligt indhold
- udnytte it og mediers muligheder i forbindelse med informationssøgning og kommunikation
- anvende ordbøger hensigtsmæssigt
- drage sammenligninger mellem sprogene
- udnytte tosprogethedens muligheder og begrunde valg af sprog i forskellige situationer.

Sprog, kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende en grundlæggende viden om levevilkår, værdier og normer i målsprogets lande i arbejdet med skønlitteratur, sagprosa og medier
- anvende viden om faste vendinger og kulturbundne udtryk
- drage sammenligninger mellem kultur- og samfundsforhold i Danmark og målsprogslandene
- give eksempler på erhverv, i hvilke tosproget kompetence er særlig anvendelig.

Edb

Slutmål efter 8. og 9. klassetrin

Færdigheder i brug af edb-udstyr og -programmer

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- arbejde med edb-udstyr og -programmer i større og mindre projekter
- anvende edb hensigtsmæssigt til opgaveløsning og til kommunikation i hverdagen.

Edb-faglige metoder og begreber

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- arbejde og blive fortrolige med forskellige edb-programmer og typer af edb-udstyr
- overføre viden opnået i én programflade til en anden
- anvende hensigtsmæssige søgestrategier
- tilrettelægge og gennemføre et projekt med udgangspunkt i edb-faglige metoder og begreber.

Samspelet mellem teknik, betydning og formidling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- vælge hensigtsmæssige programmer og formater og benytte disse til at løse problemer både individuelt og i samarbejde med andre
- løse opgaver, der tager udgangspunkt i materialer hentet fra eksterne kilder
- have kendskab til regler for anvendelse af disse materialer
- vurdere resultater af søgninger
- udarbejde et færdigt produkt, der kan anvendes som kommunikationsmiddel.